

312347 వ్రతి ది న చు వ్ర క టి ం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

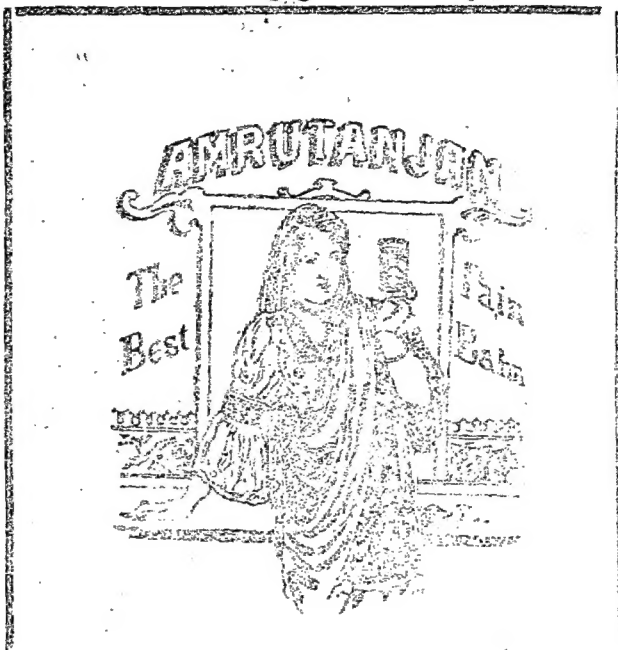
సంపుటము ౧౭
Vol 17

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ ఆగష్టు నెల 23-వ తేదీ శుక్రవారము
శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర శ్రావణమాస బహుళ తృతీయ

సంచిక ౧౨౦
No 120

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత
పత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెఱుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 9-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
తేజ
109, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బాంబాయి.

ఇం డి యా గ వ ర్న మెం టు వా రి
పో స్టు ఆ ఫీ సు క్యాష్ సర్టి ఫికే ట్లు
యిప్పుడు రు 7-12-0 యిచ్చినవారికి 5 వత్సరములతరువాత
రు 10. యివ్వబడును.

అనగా 100 కి రు 5-4-0 వంతున కాంపౌడువడ్డీ దొరకును.
దీనిపైన ఆదాయముపన్ను చెల్లించ నవసరములేదు. కోరినవారికి ఒకవత్సరమైనవిచ్చుట వడ్డీతో
సహారూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును.

ఒక్కొక్కరు రు 10,000. లకు మించకుండ
సర్టిఫికేట్లను కొనవచ్చును

క్యాష్ సర్టిఫికేట్ పద్ధతి నవలంబింపుడు. ప్రతిమాసమును కొంతడబ్బును నిలువచేసుకొనుడు.
1926 సం॥ ఏప్రిల్ 1 వ తేదీలోగా మీరు ట్యూకా సర్టిఫికేట్ను కొనియుండినయెడల, 5 వత్సరముల అనంతరము మీరు దానిని మార్చనవసరము
లేదు. మరి 5 వత్సరములవరకు నుంచినచో రు 10. లకు బదులు రు 13. మీకు యివ్వబడును. ఈ లోపుగా రొక్కము కావలయునని కోరువారికి వడ్డీతో
సహారూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును. వివరములకు యేపోస్టుఆఫీసుసంక్షేప తెలుసుకొనవచ్చును.

రక్తముయొక్క హీనత అనగా నేమి?

దాని నెదిరించు టెట్టు ?

రక్తముయొక్క హీనత అనగా రక్తములో ఇనుము లేకుండుట. అందువలన పాండురోగము, నిర్మలత్వము, నరములబలహీనత మొదలగునవి కలిగి మీ రధోలోకమునకు పోయి టెట్టు తలపించి జీవిత మత్యాసమునకర మనిపించును. రక్తమున కినుమును విస్తారముగా లభింప చేసి దానిని సారవంతము గను, ఎట్టిగ నుండునట్లు చేయుటవలన ఆస్థితీ తొలగిపోవును. ఇందులకు శ్రేష్ఠమైన మార్గము రక్తము త్వరితముగ జీర్ణింపజేసికొనగల ఇనుము రూపమునుకలిగి నేమిచుటకు సులభ మగుటయే గాక చాకమైస్ విరన్ జెలాయిడ్ను సేవించుటయే. 14 దినములకు సరిపడునది రూ. 1. 40 రోజులకు సరిపోవునది రూ. 2. 12-0 లు. అవి నాలుగురకములుగా తయారుచేయబడినవి. నెం. 1 పండ్లండు సువత్సరముల లోపు బాలరకును, సుకుమారిణులకు స్త్రీలకును. నెం. 2. వయసువచ్చిన వారికి. నెం. 3 (ప) పురుషులకు ప్రత్యేకము నెం. 3 విశేషబలవర్ధకము.

వానిని క్రమముగ నేమిపుడు అందువన మీరు విచారించుడు. 4 మద్రాసులో సరికుగలవారు మార్కెట్ అండ్ హాల్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్.

ప్రకటన

చంద్రారాఘవము, సవ్యాఖ్యానము

అచ్చయ్యచరము !!! సంస్కృతప్రబంధము, అశుతపూర్వము !!! త్వర !!! 500 ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడినవి. త్వర !!!

సాహితీజ్ఞానమును సంపాదించుట కిదియ పరమోపయోగకరముగ గ్రంథము. సంస్కృతవిద్యార్థిస్వామలారా !!

మేము గ్రంథములక జరుపనేల, కావ్యపంచక మైనవిదప సిద్ధాంతి జదివిన సాహిత్యవ్రక్షవర్తు లనందగుదు రని చెప్ప నలసరము లేదు.

దీని నామాలాగ్రముఁ బఠించినఁ గలిగెడి జ్ఞానసంపద్యవనుములఁ జూడుడు !!!

1 వృత్తలక్షణములు, 2 కవితాధోరణియు, 3 ప, గంధనాళక్రియు, 4 వ్యాకరణ జ్ఞానము, 5 వ్యుత్పన్నతయు, 6 అలంకార కాస్త్రజ్ఞానము, 7 ఆత్మపదసూత్రానశక్తియు 8 ఇక్త్యయు, 9 సంస్కృతమున ప్రాసంగికతాశక్తియు, 10 అన్యయశక్తియు, 11 విశేషార్థకల్పనాశక్తియు, 12 భావ విశేషముల సూహించుశక్తియు, 13 కావ్య భావనాపరిపక్వ బుద్ధియు, 14 విశిష్టద్యైత ప్రసదాయ ప్రశమ ప్రవేశ జ్ఞానమును, 15 కాలతేజవైరియు, 16 సర్వవిధ పాకవృత్తితిరస ధ్వని జ్ఞానమును, ఇవి మున్నగు ననేకసాహిత్యాంగము లిందమర్చబడినవి.

మూలకర్తలు:—శ్రీ ఉ. వే. ప్ర. శ్రీహస్ ఆచారి ఆనంతచార్యులవారు, "భాత్యనంతర్య కేసరి" నై జాం యిహికా, భేతవోలు సంస్థానము.

త్వరపడి ఆర్జునుల సంపినవారికి 15 దినములలోగా సదకు గ్రంథము వి. పి. చేయగలము. 12 పుస్తకములు ఒకేసారి కొనువారికి 1 పుస్తకము ప్రజంటగా నిత్తుము.

దీనివల రు. 4-0-0 కాలికో గ్లజ్జు చేపరు.

వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

శ్రీమాన్ ఆచారి వేంకటనరసింహాచార్యులుగారు ఇవటూరి సుబ్బారావుగారి ఇంట్లో, బెజవాడ.

ప్రకటన

(2046)

రోగముల వ్యయముగ వచ్చిగాని, జాబుల ద్వారాగాని రోగిలక్షణములను తెలుపుచు చేరినవో రోగివ్యభావము పుచ్చుకొనవలసిన మందు, పథ్యము, వగై రాలు నివరముగ పుచ్చియుగ వ్రాసి.పంపబడును. 5

డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

ఫోర్టు సెంటుజార్జి గెజెటు

20—8—29

విద్యాశాఖ

జి. సింహాచలంపంతులుగారు గుంటూరు జిల్లావిద్యా సంఘ ఉపాధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడిరి.

జానాబ్ మహమ్మద్ అబ్దుస్సాలం సాహెబ్ బహదూర్ గారు అనంతపురం జిల్లావిద్యాధికారిగ నియమింపబడిరి.

జ్యోతిషియల్

జెర్నల్స్ సెలెక్షియన్ వైటుగారు మద్రాసు హైకోర్టు రిజిస్ట్రార్ గారు నియమింపబడిరి.

పూనామలీ కందస్వామిగారు హైకోర్టు మాస్టరుగా నియమింపబడిరి.

సెంజిలంది సుందరాచారిగారు అపీల్ టెటు డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ గారు నియమింపబడిరి.

రాధాకృష్ణ సత్యమూర్తి అయ్యగారు ఒరిజినల్ టెటు మొదటి అసిస్టాంటు రిజిస్ట్రార్ గారు నియమింపబడిరి.

వెంకటాద్రి యాగం వెంకటరమణ అయ్యగారు అపీల్ టెటు టెటు అసిస్టాంటు రిజిస్ట్రార్ గారు నియమింపబడిరి.

కృష్ణస్వామి అయ్యర్ కుప్పుస్వామి అయ్యగారు ఒరిజినల్ టెటు రెండవ అసిస్టాంటు రిజిస్ట్రార్ గారు నియమింపబడిరి.

తిరుమనాపల్లి ఏకాంబర అయ్యగారు అపీల్ టెటు సెక్యులరీ అసిస్టాంటు రిజిస్ట్రార్ గారు నియమింపబడిరి.

పబ్లిక్ వర్క్స్

కరవి ముబ్రహ్మత్ అయ్యర్ శివరామయ్యగారు మద్రాసు సర్కిల్ లనం దొక సబుడివిజను అసిస్టాంటు ఇంజనీరుగ నియమింపబడిరి. వీరు పీదవ మదనపల్లి సబుడివిజను అసిస్టాంటు ఇంజనీరుగ నియమింపబడిరి.

మెడికల్

మిస్. లిల్లి ఎఫ్రియంగారు మద్రాసు మెంటల్ ఆస్పత్రిలో అసిస్టాంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

ఎం. జె. కాంతన కృష్ణపిల్లేగారు మద్రాసు జనరలు ఆస్పత్రిలో ఎక్స్ కే ఇన్ స్టిట్యూటునందు అసిస్టాంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

పి. కేశవస్వామిగారు మద్రాసు జనరలు ఆస్పత్రిలో ఎక్స్ కే ఇన్ స్టిట్యూటునందు రిజిస్ట్రార్ డ్యూటీ పైని అసిస్టాంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

మతము

మాలంఅయిజాల్ గారు నెల్లూరుజిల్లాలో కొమెరిక తాలూకాలో హైందవక్రైస్తవులకు వివాహాలపై నైపు లాసగుటకు అధికార మొనగబడిరి.

న్యాయశాఖ

సి. ఆర్. కృష్ణారావుగారు అమలాపురం సబుజడ్జిగా నియమింపబడిరి.

పీసపాటి వెంకటసుబ్బయ్యపంతులుగారు తెనాలియందు ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

ఖాజి కాదిర్ ముహియుద్దీన్ సాహెబ్ బహదూర్ గారు ఆదోనియందును, వేముల మాణిక్యం, కాకుమాను వెంకయ్య సరిపల్లి రామరాజు, టి. దేవసహాయం, మైలేపల్లి వీరయ్య, మహమ్మద్ ఇస్మాత్ లీగ్ సాహెబ్ బహదూరుగారు తెనాలి యందు ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేటులుగ నియమింపబడిరి.

రివ. చాన్నాడ జో సెఫ్ గారు విజయనగరమున ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

రిజిస్ట్రార్ శాఖ

ఏ. వెంకటేశ్వరరావు, జి. సీతారామసుబాచారి, రా. సా. కె. సన్యాసయ్యగారు తూర్పుగోదావరి జిల్లావిజిల్లీబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

ఎన్. శంకర్ ఆల్యగారు విశాఖపట్నము జిల్లా ఏజెన్సీ బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

ఆర్. పద్మనాభనాయకుగారు అనంతపురం జిల్లాలో డిప్యూటీ కలెక్టరుగ జనరలు డ్యూటీ పైని నియమింపబడిరి.

ఎం. లక్ష్మీనరసప్ప పంతులుగారు తూర్పుగోదావరి ఏజెన్సీ జిల్లాబోర్డునుండి సభ్యులుగ తొలగింపబడిరి.

అభివృద్ధిశాఖ

థామస్ తారాయ్ గారు బెజవాడలో అసిస్టాంటు ఇండస్ట్రియల్ ఇంజనీరుగ మరీకొంతకాల ముందుటకు ఉత్తరువు గావింపబడిన.

జి. ఆర్. హిల్స్ గారు వ్యవసాయ డైరెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

వి. రామనాథఅయ్యగారు మద్రాసు వ్యవసాయశాఖలో కాటక్ టెన్సెంటిస్టుగ నియమింపబడిరి.

సానికస్వపరిపాలనాశాఖ

ఎల్. నరసింహస్వామిగారు రాజమహేంద్రవర పుర పాలక సంఘ సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

రా.బి.ఎ. లక్ష్మీనాస్వామి మొదలియూరుగారు మద్రాసు శ్రీశివుల ఆస్పత్రిలో ఫిజిషియనుగ నియమింపబడిరి.

ఎ. శ్రీనివాసులు నాయుడుగారు మద్రాసు మెడికల్ కాలేజిలో పెథాలజీ పండితునిగ నియమింపబడిరి.

రా. బ. బొల్లిని మునిస్వామినాయుడుగారు చిత్తూరు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఆర్. ఓబులరెడ్డి, పి. యోగ్రమనిరెడ్డిగార్లు కడప జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

డి. హాలప్ప, సి. పుట్టుబసప్ప, ఇ. భీమనగౌడు, కె. సన్న తమ్మప్ప, కె. సిద్ధన్న గౌడు, ఎ. తోటన్న గౌడుగార్లు బళ్లారి జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

పి. గోదావరి జిల్లా నర్సాపురం తాలూకాలో భీమలా పురమునందు గల శ్రీ భీమేశ్వరస్వామిదేవాలయమునకు మద్రాసు హిందూ దేవాదాయముయొక్క 69 సెక్షను తప్ప తక్కిన సెక్షను లన్నియు వర్తించునని ప్రకటించబడుచున్నది.

పి. సుబ్బయ్యనాయుడు, జి. కేవగిరిరావుపంతులు గార్లు గుంటూరు పురపాలకసంఘసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

జానాబ్ అల్లాబక్ష్ సులాం సాహెబ్ గారు తాడిపత్రి మ్యునిసిపల్ సంఘసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

TRACTOR SAW MILLS

Tel. Address

"Tractor"

Hunsur

(Mysore State)

స్వదేశి టేకుమానుచే చేయబడిన ఎడ్లబండిచక్రములకు కావలసిన

ఆకులు & అందుకు

సంబంధించినవి

మైసూరు సంస్థానమునకు చేరిన హున్ సూరు

నందు ట్రాక్టరు యంత్రాలయమువద్ద

గల గొప్పస్టాకు మిక్కిలి చౌకగా విక్రయించ

బడును:—

ఈదిగువ జిల్లాలలో కమీషను పద్ధతిపైన

అమ్ముటకు పూర్తిగా బాధ్యతవహించునట్టి నిలు

కడయైన ఏజంటు కావలెను.

కృష్ణా, నెల్లూరు, గుంటూరు,

కర్నూలు, బెల్లారి, అనంతపురము,

కడప, చిత్తూరు, చెంగల్పట్టు.

దరఖాస్తులు ఈ దిగువవిలాసమునకు పంపుకొన

వలెను.

మేనేజరు, ట్రాక్టర్ సామిల్సు హున్ సూరు,

(మైసూరు సంస్థానము.

Manager, THE TRACTOR SAW MILLS, Hunsur, Mysore State

చంద్రా నర్సరీతోటలు- నేలం జంక్షన్

8 సెంట్ల అంటుమిడిచెట్లు, నిమ్మ, నారంజి, చక్కెర దబ్బర 7½. జామ, దాల్చి, అంజూరు, అంగూర్ దబ్బర 4½. గులాబి, కోటమ్మ, పూలచెట్లు దబ్బర 5. నీ మ

తర్వాతి, పూలచెట్లు 24 దినములు రు 2½. స్వదేశి తర్వాతి 8 చెట్లు 12 దినములు సెట్ రు 1½. క్యాటలాగు ఇ.నం.

Chandra Nursery, P. O. Salem Junc

గోదావరిపల్లిమడెల్లారైతులసభ

సి.బి.మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

రి సెటిల్మెంటు సిద్ధాంతముల తీవ్రముగ ఖండించుట

దాశవాసాగునుగురించి స్పష్టము అభీసరు నివేదికపై విమర్శ

భీమవరం, ఆగస్టు 28:—గోదావరి పల్లిమడెల్లారైతుల మహాసభ కన్యకావహనమును ది. బి. మోచర్ల రావు చంద్రరావు పంతులుగారి సాగిన సంపూర్ణోపన్యాసము.

మహాజనులారా!

గోదావరి పల్లిమడెల్లాయందు, రెండవవంట నీటిసరఫరా నుండి మినహాయించబడు ప్రదేశములగురించియు, శాశ్వతముగ సరఫరాచేయబడు ప్రదేశములగురించియు, పంతులప్రకారము సరఫరాచేయదగిన భూములగురించియు, స్పష్టము ఎక్కికట్టలపై ఇంజనీయరు గావించిన నివేదికమునుగురించి చర్చించుటకుగాను ముఖ్యముగా మన మీదినమున నిచట సమావేశమైతిమి.

స్పష్టము అభీసరు గారు తయారుచేసిన నివేదిక యందలి ప్రధానాంశములను గోదావరి డెల్టా రైతులు చాల జాగ్రత్తగ పరిశీలించవలసియున్నది. కాని నే నావిషయములగురించి ప్రసంగించుటకు పూర్వము, మిక్కిలి సంతోషావహముగ మరియొకధర్మమును నిర్వహించవలసియున్నది. జిల్లాయందన్ని ప్రాంతములనుండియు నిచటి కరుదెంచిన ప్రముఖులను కలియుటకును, మనచర్చల వివరమును దయతో నిచటి కరుదెంచియున్న, "ఆర్థిక విచారణసంఘ" సభ్యులకు, మీ తరపునను, నా యగ్రగణ్యతను పనిచేయుచున్న రిసెటిల్మెంటు కమిటీ తరపునను, మనఃపూర్వక మగు స్వాగత మర్పించుచున్నాను.

ప్రజల ఆర్థికస్థితిని దెలిసికొనుటకుగాను వారీజిల్లాలలో గావించుచున్న విచారణ, కడుక్కిన్మైనది. చాల ముఖ్యమైనది. ఇందు, వారికిగల అవకాశములను, బాధ్యతలను మిక్కిలి యుత్సాహమున ప్రతిపాదించి, అందుచే అమూల్యముగ తమకాలము నీ విచారణకొరకు పయోగించుచున్నందుల కీవిచారణ సంఘసభ్యుల కెంతయు కృతజ్ఞులము. వారికి గావలసిన విషయముల వివరముల దెలియజేయుట కీజిల్లాలయందలి ప్రజలు కేంద్రించిన లేకుండ తోడ్పడుచున్నారు. ఈ విషయమున రైతులు తమకు తగినంతగా తోడ్పడలేదని చెప్పకుండురని నమ్ముచున్నాను.

బాడ్డోలి విచారణ

భారతదేశమునందు ప్రతిప్రాంతపువారిని ఆకర్షించిన బాడ్డోలి విచారణనుగురించి, సంగ్రహముగ నొకించుక, ఈసందర్భమున నుడువవలసియున్నది. ఆ విచారణయొక్క ఫలితములు— భారతప్రభుత్వమువారి భూమిపన్నుల విధానమును పునాదుల తోగూడ కదలించివేసెను. ఇంతవరకును ప్రభుత్వమువారి రెండు ప్రమాణముగ పరిగణించుచు చాల ప్రాధాన్యము నొసగుచున్న, సెటిల్మెంటు అభీసరు లవలంబించు పథకులు, లెక్కలు వారుదీయ సారాంశములను— సర్వత్ర అవలంబనీయములు గావనియు— నిష్పాక్షికమగు పరీక్ష కని నిలబజాలవనియు, సదరు విచారణ ఋజువుచేసెను. రిసెటిల్మెంటు రేటులగురించి పునర్విచారణ యొనర్పి తగినపథకములను ఆందోళనము, రాష్ట్రమునం దితరప్రాంతములకుగూడ వ్యాపింపకుండ చేయుటకు గాను, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు, ల్యాండురెవెన్యూ సెటిల్మెంటు విషయమున తా మవలంబింపవలసిన విధానమునంతను తామిపుడు పునర్విచారణ గావించుచున్నామనియు, ఆవిషయము నిర్ణయముగవరకును ప్రస్తుత ముములోనికి రావలసిన రిసెటిల్మెంటు స్కీముల నన్నిటిని నిలిపియుంచుచున్నామని ప్రకటించవలసి వచ్చెను. నా మిత్రుడగు, డి.బి. బహదూర్ ఆరోగ్య స్యామి మొదలియగుగారును వారి సహాధ్యోగులును సాగించుచున్న విచారణ, బాడ్డోలి విచారణకంటె చాల వికాసమైనది. అందుచే వీరి విచారణవలన నీ రాష్ట్రమున, బాడ్డోలిలో కంటెను గురుతరములగు ఫలితముల నొసగ గలదని ఆశించుచున్నాను.

సెటిల్మెంటు అభీసరు నివేదికమునందు ఈ ప్రాంతముల ఆర్థికస్థితినిగురించి నుడివినవానిలో నెన్నియో వివాదనీయాంశములు గలవు. అవి విచారణ సంఘమువారిచే పరిశీలించబడుచున్నవి. వానినిగురించి నేనీ సందర్భమున వివరింపదలచుకొనలేదు. కాననసభ సెన్నియో వత్సరముల యాందోళనానంతరము—రిసెటిల్మెంటులకు ప్రాథమికముగ నిట్టి ఆర్థిక విచారణల

గావించుటకు—చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు కొన్ని నిబంధనలను గావించిరి. సెటిల్మెంటు అభీసరు ఏ విధముగ విచారణ గావించవలెనో ప్రభుత్వమువారి స్థాండింగు ఆర్డరులలో నిర్వచింపబడెను. అందుచే—సదరు విచారణ అసమగ్రముగ నున్నందుల కాయధికారిని నిందించి ప్రయోజనములేదు. ప్రభుత్వమువారిచే నిర్ణయింపబడిన పద్ధతులప్రకారము జరుపబడిన ఆర్థిక విచారణలు పడే పడే, కాననసభయందనేకపర్యాయము లాతే పింపబడెను. కాని ఏమియు ప్రయోజనము కలుగకపోయెను. కాననసభవారిచే నియమింపబడిన అధికారతర ఫలితం సంఘమునకు, ఇంత వికాసముగ ఆర్థికవిచారణను సాగించుట కధికార మొసగుట కిదియే ప్రథమము. దేశమంతయు చిరకాలముగ నెదురుచూచుచున్న నూతన భూమిపన్నుల విధానము నేర్పరచుటకు— ఈ విచారణ ఫలితము లెంతయు సహాయభూతము లగునని హృదయపూర్వకముగ నమ్ముచున్నాను.

నూతన విధాన మవసరము

భారతదేశమున దంతలునుగూడ రైతువారి సెటిల్మెంటు పద్ధతి యొక్క మూల నూత్రముల సమగ్రముగ పరిశీలించవలసిన యావశ్యకత రాసు రాసు విశేషముగ గుర్తించబడుచుండుటయు, ప్రజాభిప్రాయ మివిషయమున దినదినప్రవర్ధమానమై బలవత్తరమగుచుండుటయు, సంతయు సంతోషదాయకము. భారత ప్రభుత్వమువారి రివివరకే భూమిపన్ను విధానమునుగురించి సమగ్రముగ పరిశీలించి, 26 వత్సరములు దాటినది. కర్జను ప్రభువుగారు, ప్రకటించిన తీర్మానము నందలి నూత్రముల పై నాధారపడియే, ప్రస్తుతములలోనున్న భూమిపన్ను విధానమేర్పరుపబడెను. కొన్ని రాష్ట్రములలో నిటీవల గావించబడినచట్టములవలన, రెవెన్యూ విధానమున కొన్ని మార్పులు గావించబడెను. కాని ఆమార్పులు చాల అల్పమైనవగుటచే అంతగ గమనింపదగినవిగావు. ఇటీవల పంజాబునందు గావించబడిన చట్టమువలన సెటిల్మెంటు కాలపరిమితి కర్జను తీర్మానమునందువలె 30 వత్సరములుగాక 40 వత్సరములుగ నిర్ణయింపబడెను. పంటలధరల పెంపుదలనుబట్టియే రిసెటిల్మెంటు సమయమున పన్నుల పెంపుపథకములను నిర్ణయించెను, నూటికి 18కి చొప్పున కంటె పెంపుపథకమునందు మన రాసు ప్రభుత్వమువారి రిటీవల ప్రకటించిరి. భారతప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన, "పన్నుల విచారణ సంఘము" వారుగూడ దేశమందంతటను అమలులోనున్న భూమి పన్ను విధానము యొక్క మూలనూత్రములను గురించి విచారణ చేసిరి. కాని వారొనర్చిన శిఫార్సు లింకను చర్చకు దీసుకొనిరాబడలేదు. అందుచే ప్రభుత్వమువారి రివిషయమున, విచారించి, పరిష్కరించువరకును, ప్రజాభిప్రాయము నీ సమస్య పై కేంద్రీకరించి, పనిచేయవలసియున్నది.

భూసమితి

ఈ సమస్యపై దృష్టిని కేంద్రీకరింప జేయుటకుగాను "భూసమితి" నొకటి ఏర్పరచుట వాంఛనీయము. బొంబాయి యందలి మన మిత్రు లిదివరకే ఇట్టిసమితి నేర్పరచి పనిచేయుచున్నారు. ఈ రాష్ట్రమునగూడ, అన్ని ప్రాంతములనుండియు, ప్రముఖులగు వ్యవసాయకు లనేకులు, అట్టి సమితి నేర్పరచవలెనని నూతనల గావించుచున్నారు. ఈ రాష్ట్రమున కిప్పటికంటె యెక్కువ అనుకూలముగ భూమి పన్ను విధానమును, ఇర్రిగేషను విధానమును, ఏర్పడునటులు చేయుటకు, బలవత్తరముగ ప్రజాభిప్రాయమును గలుగజేయుటకు మాత్రమే పాటుపడునట్టి భూసమితి నేర్పరచి, దానిని జయప్రథముగ నిర్వహించుటకు కృష్ణా, గోదావరి డెల్టా రైతులు పూర్తిగా తోడ్పడదని ఆశించుచున్నాను. ఈ రాష్ట్రమునకు మాత్రమే భూసమితి నేర్పరచవలెనా లేక భారతదేశమున కంతటను కలసి, ఒకే సమితి నేర్పరచవలెనా యను విషయమును చాల జాగ్రత్తగ పరిశీలించ వలయును. ఈ రెండుపద్ధతులలోనుగూడ, ప్రయోజనము గనుపించును. కాని, ఒక్కొక్క రాష్ట్రమునకు ప్రత్యేకముగ నొక భూసమితి నేర్పరచి, రాష్ట్రీయ సమితుల నన్నిటిని ఒక యావద్భారత సమితిలో కలిపిన యెడల నీ సమస్యను పరిష్కరింప వచ్చునని దోచుచున్నది, ఇటు లొనర్చిన యెడల రాష్ట్ర సమితులు, ఆయా రా

ష్ట్రములయందలి భూమిపన్ను విధానమునందలి ప్రత్యేకసమస్యలను పరిష్కరించుటకు గూడ పాటుపడగలరు.

రైతు - ధర హెచ్చుట

ప్రస్తుతము విచారించ వలసిన ముఖ్య విషయము— ప్రభుత్వమువారి కలంబించు భూమిపన్ను విధానము పూర్తిగాని లేక చాలవరకుగాని రైతుయొక్క ఆర్థికస్థితినిబట్టి నిర్ణయింపబడవలెనా? రైతుకు మిగుల ఫలసాయములో ప్రస్తుత విధానము ప్రకారము గైకొనబడుచున్న మొత్తమువలన అతడు జీవించుట నత్యవసరముగ మొత్తముగూడ చాల కొనసేయవలసివచ్చు లేదా? యనునది. ఈ విషయమున కృష్ణా గోదావరి మూడు జిల్లాల యందలి పరిస్థితులు, సెటిల్మెంటు అభీసరు నివేదికమునందు సమగ్రముగ వివరింప బడెను. ఈ జిల్లాలలో రైతుల సంపదకు నిదర్శనముగ సెటిల్మెంటు అభీసరు గవర్నరుచేన పలువిషయములను నేనీ సమయమున విమర్శింప బూనుకొనలేదు. తన సారాంశముల నాతడేక్రింది విధముగ వివరించెను. "వ్యవసాయకుల ఋణగ్రస్తతకు సంబంధించిన సమస్యలు విశేషముగనున్నట్లు ఋణాభివృద్ధిచేయుటకు తగినంత సాత్వ్యము గనుపించును. ఏవో కొన్ని సందర్భములయందు గనుపించినను, ఆ సమస్యలు ఇదివరకు కంటె తీవ్రముగ లేవు. కొన్ని విషయములలో ప్రజల ఆర్థిక స్థితి, ఇదివరకు కంటె బలముగనున్నది. భూముల ఖరీదులు, 2 మొదలు 5 రెట్లువరకు పెచ్చెను. కవులు శిక్షలు 2 మొదలు 3 రెట్లు, పెచ్చెను. వేర్వేరు ధాన్యముల ధరలు దామాషాయిని నూటికి 100, మొదలు 119 వరకు పెచ్చెను. పన్ను మాత్రము ఏమాత్రమును పెచ్చలేదు. వ్యవసాయకుని కష్టస్థితిగాని, పై నుడివారించిన నూతనదాయమున నెన్నవ వంతును, ప్రభుత్వమువారు న్యాయముగ గైకొనవచ్చు ననువిషయమును నిశ్చయించుటకు సమయము వచ్చినది. కనుక, లెక్కల దాఖలా సాత్వ్యమును బట్టియైనను, రెంజువారు, తిరుచువాడల్లి జిల్లాల సందర్భమున నవలంబించబడిన పద్ధతిని పురస్కరించుకొనిరైనను గూడ, ఈ జిల్లాలలో ప్రస్తుత ముములలోనున్న రేటులను నూటికి 18కి వంతులు పెచ్చింపవలెనని శిఫార్సు చేయుచున్నానని సెటిల్మెంటు అభీసరు దెలిపెను.

పై వ్యాకముల బట్టిచూడగా, సెటిల్మెంటు అభీసరు నూచించిన హెచ్చు పన్నులకు ప్రధాన కారణము—అహార ధాన్యముల ధరలు పెచ్చుట భూమి ఖరీదు పెచ్చుట. అని స్పష్టపడుచున్నది. ఈ రెండు కారణముల ఫలితముగ రైతు యొక్క ఆర్థికస్థితి ఇదివరకు కంటె బలపడెననియు, దానిని బట్టి, రైతు జీవితావశ్యకతల కిదివరకుకంటె ఎక్కువ 'మార్జిను' గలదనియు సెటిల్మెంటు అభీసరుయొక్క అభిప్రాయము.

ప్రస్తుత భూమిపన్ను విధానమునకు, మూలాధారములగు నీ సిద్ధాంతములను, రిసెటిల్మెంటు కమిటీవారును, ప్రజల ఆర్థిక స్థితి నాకాంక్షించు, ప్రతి ప్రజా సంస్థలనును, పూర్తిగా పరిశీలించి, చర్చింపవలెను. సెటిల్మెంటు అభీసరు నూచించిన రీతిగ ఈ జిల్లాలలో, ధాన్యముల ధరలు నూటికి 100, 119 చొప్పున పెచ్చెనను వాక్యమును కాదనటకు నేనిపుడు పూనుకొనను. క్రిందటి సెటిల్మెంటునకు పిమ్మట, భూముల ధరలను, కవుల ధరలునుగూడ పెచ్చెననియే, సెటిల్మెంటు అభీసరు చెప్పినటుల నిశ్చయించెను. అవన్నియు నిజమేనని అనుకొనినప్పటికిని, వీని వలన సామాన్య రైతుయొక్క ఆర్థికస్థితి ఇదివరకు కంటె అభివృద్ధి చెందెనని చెప్పటకు వీలులేదు. స్పష్టము సెటిల్మెంటు అభీసరు తన నివేదికయందు మరిరెండు ముఖ్యవిషయముల గురించి వివరించెను. వానిని బట్టి రైతుల ఆర్థిక స్థితి బలపడెనా, హీనమయ్యెనా యను ప్రశ్నను స్పష్టముగ నిశ్చయింపవచ్చును. అందొకటి, పట్టాల విస్తీర్ణమును గురించి వారు దెలిపిన విషయము. రెండవది, ఈ జిల్లాలలో రైతులలో విశేషభాగము, భూములను స్వయముగనే సాగుచేసుకొనెదరుగాని, కవులను కిచ్చ రనువిషయము క్రిందటి సెటిల్మెంటునకు దరిమిలాన, పట్టాల సంఖ్య చాల పెచ్చిపోయెననియు, సగటున పట్టాల విస్తీర్ణము చాల తగ్గిపోయెననియు, కంటె బవిధజనలు చాలవర కిందుకు కారణమనియు, సెటిల్మెంటు అభీసరు దెలిపెను. ఇది, జిల్లాలయందంతటను గనుపించును. కృష్ణా, పల్నమగోదావరి జిల్లాలలో సగటున పట్టాల విస్తీర్ణము రియకరములు. తూర్పుగోదావరిజిల్లాలలో, 7 యకరములు. కాని, పల్లపుభూములను మెరకభూములను జేరుచేసినయెడల పల్లపుపట్టాల విస్తీర్ణము ఇంకను చాల తక్కువ— మూడు 4 యకరములు కొన్ని సందర్భములలో 5 యకరములు మెరక భూముల సందర్భములలో సగటున పట్టాల 1 క 10 యకరముల విస్తీర్ణ ముండును.

"ఈ జిల్లాలలో రైతులలో నధికభాగము స్వయముగనే సాగుచేసుకొనెదరు, సాధారణముగా బ్రాహ్మణులు, స్త్రీలు, గ్రామాంతర నివాసులుమాత్రమే భూముల కవుల కిచ్చెదరు" అని గూడ సెటిల్మెంటు అభీసరు దెలిపెను. ఇట్టి సందర్భములలో, ధాన్యముల ధరలు రెట్టింపు పెచ్చుటయు, కొన్ని భూములను

కవుల పదాలు పోయటము, రైతుల మొక్క ఆర్థికస్థితి నెట్లు అభివృద్ధిపరచగలదు- అను ప్రశ్న చర్చనీయము.

కరెన్సీ కమిటీవారి అభిప్రాయములు

వీనిలో మొట్టమొదటి ప్రశ్నను గూర్చి చర్చించుచున్నాము. ధాన్యపు ధరలు పెంచుటవలన, రైతుల ఆర్థికస్థితి ఎంతయో అభివృద్ధిపరచునను అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈ విషయమున బావిగ్నను నిర్మింపకపోయిన నుడివిన విషయముల గమనింపవలసి ఉన్నది. "భారతదేశమున గల 2170 లక్షల ప్రజలలో నూటికి 76 వంతులు అనగా 1670 లక్షల ప్రజలు, ఏమి స్వంతభూముల గాని, కవుల భూముల గాని కేరళ నెలనప్పుకొని జీవించుచున్నారు. తమ భిక్షనకు సరిపోవు, ఇంకా విక్రయించుటకు గూడ ధాన్యము గలవారు ధాన్యము పెంచుటవలన లాభము నందెదరు. కాని వారు పెంచుటకు ధరలు చాల పెంచుటవలనలన గలను ఎర్రపంటల నెదుర్కొనవలసియున్నది. అంతయుగాక- ఈ దేశమున సాధారణముగా జరుగుచుండునట్లు- వ్యవసాయము తన కుటుంబ పోషకార్థమున, విత్తనముల కొరకున, పంటలలో ధాన్యరూపమున చెల్లించువధిమీద, అప్పు పుచ్చుకొనినయెడల, ధాన్యపు ధరలు పెరుగుటవలన గలను లాభము బుణ్ణిదాతకు పోవునుగాని, వ్యవసాయకారు ప్రయోజనములేదు. ఇక, తన కుటుంబపోషకము కావలసినదానికంటె కొంచె మధికము పంట మార్కెట్లో గల రైతునకు ఆతను విక్రయింపదగిన ధాన్యములేదు. కనుక ధరలు పెరుగుటవలన పెట్టి ప్రయోజనము నందజాలదు. ధాన్యపు ధర పెంచుటవలన స్వల్పముగ లాభము వచ్చినను, తాను కొనవలసిన దినుషులధరలకు పెంచుటవలన చెల్లించుటకు సరిపోవును. ఇక, వ్యవసాయపు కూలీలకు, వారి కీరములు గన గూడవనగాక ధాన్యరూపమున చెల్లింపవలసి వారికివచ్చు, ధాన్యపు ధరలు పెంచుటవలన నష్టము. ఇట్టి కూలీలు 410 లక్షలందరుని అంచనా నేయుటలేదు." ఆర్థికవిషయములయందు గొప్ప ప్రమాణికమున నీ సంఘమువారు చెలిపిన అభిప్రాయమును తేలికగ త్రోసివేయ సాధ్యముగాదు.

వైవాక్యము లన్నియు, ఈమాడుజిల్లాలలోని రైతులకును ప్రార్థిగన ర్థించును. ఈ జిల్లాలలోని రైతులపట్ల విస్తృతము బహుస్వల్పమును చేతనుకొనవలసి. మిగుల ధాన్యము బహుస్వల్పము, విక్రయించుటకు స్వల్పముగ మిగిలినను వారు కొనవలసిన బట్టలు, పప్పులు, నెయ్యి, నూనె మొదలగునవస్తువుల ధరలుగూడ సరిసమానముగ పెరిగిపోయెను.

డాక్టర్లు, హోమ్లెట్ల మాన్ గార్డు

ఆర్థికసమస్యలయందు డెక్కుడు శ్రద్ధగైకొను విశేషము భవజ్ఞులకు ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు యుద్ధోగిగూడ వైయభిప్రాయమునే వెలిబుచ్చెను. పంజాబురైతు సంఘము బుణ్ణిము

లోను ఆనుగ్రంథమున వార జిల్లుల నుడివెను. చిన్నరైతులకు ధాన్యపు ధరలు పెరుగుట- గొప్ప అర్హియము. పెద్దరైతులకు గొప్ప అదృష్టము.

పెంచుటవలన వ్యవసాయకులకు లాభకరమని సాధారణముగా అనుకొనుచుండును. తాను కొనవలసిన దానికంటె విక్రయింపవలసిన దధికముగ నున్నంతవరకు వైయభిప్రాయము సహజమే. కాని ఆర్థిక తాత్పర్యమున రైతులకు ధాన్యపు పెంచుటవలన లాభము కంటె వ్యవసాయకులకుగూడ అంతవస్తమే. పంజాబులో 20, 30 య-క-ర-ము-లు గల రైతునకు తాను కొనవలసిన దానికంటె విక్రయించుట కధికముగ నుండును. నీటిపారుదల సౌకర్యములుండి, అనాన్యస్థి దోషబాధలు లేనియెడల, వారికి పెంచు ధరలు, లాభకరమే. కాని కొన్ని జిల్లాలలో వారికి ఎకరము లుండుటయే అదృష్టవంతుడుగ పరిగణింపబడు- రైతులందరికీ మూలము పెంచుటవలన, అదృష్టము గాదు గాని అర్హియమని చెప్పక తప్పదు. పంటలు బాగుగనున్న వత్సరములందు తప్ప వీధి విక్రయించుకొనుటకు ధాన్యముండదు. పంట లంత బాగుగ లేని వత్సరములలో, వీరి తిండికి ధాన్యమును కొనుక్కొనవలసి యుండును. 1879 వ సంవత్సరమునాడే, హోమ్లెట్ల మాన్ గార్డు డిప్యూటీ కమిషనర్ రిపోర్టును గమనించెను. ధరలు చాల పెంచినను, రైతుల ఆర్థికస్థితి మాత్రము ఏ మాత్రము సభివృద్ధి చెందకపోవుటకు కారణములను వివరించుచు, "సాధారణమున, రైతునకు గల భూమిలో పండిన పంట, ఆతని కుటుంబ పోషకమునకు కావలసినదానికంటె అధికముగ నుండును. చాల విస్తీర్ణముగల పెద్దభూస్వాములకు మాత్రమే, విక్రయించుటకు తగిన పంట మిగులును". నలుబదివత్సరముల యనంతరము హోమ్లెట్ల మాన్ గార్డు జిల్లాలో తిరిగి నెటిల్మెంటు జరిగినపుడుగూడ ఇట్టి స్థితిగతులే గన్పించెను. "ధరలు పెంచుటవలన, పెద్ద భూస్వాములు చాల లాభములదీసిరి. కాని చిన్నరైతులు చాల బాధపడిరి". చిన్నరైతులకు, విక్రయించుకొనుటకు ధాన్యము మిగుల కుండుటయు, తాము యిదివర కెంతయో ఇష్టముగూడ అన్ని వస్తువులను కొనుక్కొనవలసియుండుటయు ఇందుకు కారణమని చెబుటలేదు. డాక్టరు హోమ్లెట్ల మాన్ గార్డు, దక్కను గ్రామముల ఆర్థికస్థితిని గురించి గావించిన పరిశోధనలనుగూడ సుప్రసిద్ధులు. తమ పరిశోధన ఫలితముగా, వారు చెలిపినయభిప్రాయములనుగూడ ఇచ్చుట నుద్దేశించెదను. "కావలసినంత భూమిగలవారును, స్వంతముగ నేవ్యమైనదన్నికొనువారును మాత్రమే, ధరలు పెంచుటవలన లాభ మందగలిగిరి. కాని గ్రామములలో నున్న కే పెంచుటవలన చాలా అర్హియకరములయ్యెను. ఈ పెంచుటవలన ధనికులకును, నిర్ధనలకును గల దూరమును మరింత

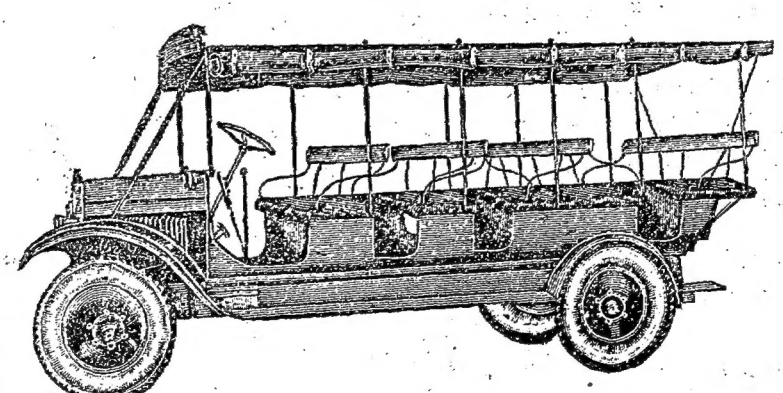
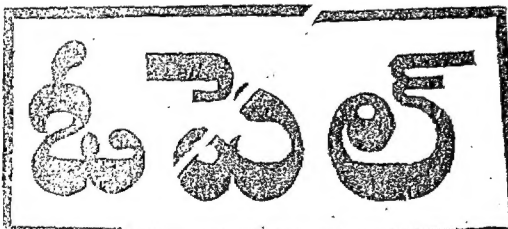
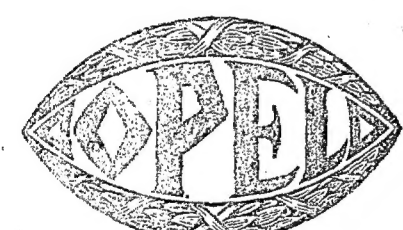
పెంచుటవలనగూడ" ఈ జిల్లాలలో, గన్పించు పరిస్థితులు గూడ ఆస్థితి నే ప్రకటించుచున్నవి. "తమ భూములను తనఖాపెట్టికొనిన బుణ్ణిగ్రామసంఖ్య పెంచినది. అప్పులాసను వ్యవసాయకుల సంఖ్య తగ్గినది. అని స్పష్టము నెటిల్మెంటు ఆఫీసరు ప్రకటించెను.

ఈ విషయము నుగురించి ఇంకను విస్తరించి చెప్పటకు నే నిపుడు ప్రయత్నింపను. ఈ మాడుజిల్లాలలోను గూడ చిన్న భూస్వాముల సంఖ్య, అత్యధికమును విషయమును, నెటిల్మెంటు ఆఫీసరే అంగీకరించెను. ధరలు పెంచుటవలన చిన్నరైతులకు గలను లాభాలాభములగురించి, ఇతర ప్రాంతములలో పరిశోధన లానర్వీ తత్పరితముగ నిర్ణయింపబడిన అంశములను గురింపక విలసిలేదు. భారతదేశము దిశర ప్రాంతములయందు మరికొందరు నెటిల్మెంటు ఆఫీసరులనుగూడ ఇట్టి నిర్ణయములకే వచ్చిరి. కొన్ని వత్సరములకు పూర్వము కెప్టెను డబ్ల్యు. స్మిత్తు గారు, తమ రీ నెటిల్మెంటు రిపోర్టునందు సయిల్-టెన్ జిల్లాలో ధాన్యపు ధరలు పెంచుటవలన రైతులస్థితియందు గలిగిన ఫలితముల గురించి ఇట్లు ప్రకటించెను.

ధరలు ఎంత పెంచినను, మరియితర విషయములను గూడ ఆలోచించి, మార్పులానర్వకుండ పెంచుటవలన పన్నులనిర్ణయించుట కారణముగ దీసికొనరాదు. సయిల్-టెన్ జిల్లాలో సభిసంఖ్యకులు చిన్నరైతులు విత్తనముల కొనవలసినవచ్చినపుడు దప్ప ధరలు పెంచుటవలన వారి కేమాత్రమును తగులవు. వారు పండించు పంటయంతయు వారియొక్కయు, వారి కుటుంబముల యొక్కయు, పశువులయొక్కయు పోషకాకే సరిపోవుచుండెను. అమ్మకొనుటకు తగినంత ధాన్యము మిగులదు. పెద్దరైతులు గూడ పెంచుటవలన వలసిన లాభమునంతను పొందుటలేదు. వారు పొందు లాభము చాల స్వల్పమే. నిజముగ లాభము పొందునది మధ్య వర్తకులు, చిల్లర వర్తకులు.

ఈ విషయమై దీర్ఘముగ ప్రసంగించుట నాకిష్టములేదు. ఈ దేశములో ధరలు పెంచుటకు గల కారణముల గురించి, విచారించుట అనవసరము. వానిని గురించి అనేకమంది అర్హి ప్రజ్ఞు లిదివరకే దీర్ఘముగ పరిశోధనల గావించి, ఆమూలాగ్రముగ చర్చించియున్నారు. వారిలో సభిసంఖ్యకులు, 1906 సం॥ నుండియు ధరలు పెంచుటకు ముఖ్యకారణము భారత ప్రభుత్వమువారి కరెన్సీ విధానమనియు, కరెన్సీని విరివిగ జారీ చేయుటచే ధరలు పెంచెననియు నిశ్చయించియున్నారు. ధాన్యపు ధరలు పెంచినను తగ్గినను రైతునకు విక్రయించుకొనుటకు తగినంత పంటలేదు గనుక, అందుని లాభవస్తము లతని నంటజాలవు.

కావలసినవారు వచ్చి (ట్రయలు) పరీక్షించవచ్చును

జగత్ ప్రసిద్ధముగు జర్మన్ ఓపెలు కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది.

కార్లు, బస్సులు, ఉత్తమమైనవి. 1½ టన్ను బస్సు గ్యాలకు 23 మైళ్లు గ్యారంటీగా పనిచేయును.

Max.—H. P. 45.

“గ్రహం-వేడ్” కార్లు, బలిష్ఠముగను, అందముగను యుండును.

కార్ల స్పేరు పార్టు ఎల్లప్పుడు ప్లాకులో యుండును.

ధరలు, నివరములకు దిగువ చిరునామాకు వ్రాయుడు:—

వాణి మోటార్సు, బెజవాడ.

VANI MOTORS

కృష్ణా, గుంటూరు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలకు ఏజెంట్లు.

(Proprietors: VANI PRESS)

BEZWADA

భూములధరలు - కవులు ధరలు

భూముల ధరలు పెంచుటబట్టియు, కవులు ధరలు పెంచుటను బట్టియు రైతు ఆర్థికస్థితి అభివృద్ధిచెందని చెప్పుటగూడ సహేతుకముగ గన్పించుటలేదు. ప్రజలలో అన్ని తర గతుల వారీయందును తమధనమును భూములు కొనుట పుష్కలముగింపవలెనను, అభిప్రాయము గన్పడుచున్నదనియు, అందుచే భూముల ధరలు అకారణముగ పెంచుటచేయుననియు పెట్టిల్పెంటు ఆశీస్రే, దెలిపెను. వ్యవసాయపుభూముల ధరలకును వాని ఫలసాయమునకును సంబంధము లేదనియు, ధరలకు తగిన ఫలసాయ ముండునని భావించుట భ్రమయనియు, ఎల్లరకును దెలిసిన విషయమే. ధరలు పెంచెనను కారణముచే భూస్వామి తన భూముల నమ్ముకొనడు. అతడు తన భూమిని విక్రయించుకొనినపుడు మాత్రమే పెంచు ధరలవలన నాతనికి లాభ ముండునుగాని, లేనియెడల లాభముండదు. స్వంతముగ కొంత భూమినుంచుకొని, దానిని వ్యయముగ నేవ్యమొనర్చుటకు దేశీయులకు గల అభిలాషను ప్రసిద్ధము. ధరలు పెంచెను గనుక, భూముల నెవ్వరును విక్రయింపజూడరు. ఇట్టి సందర్భములలో, భూముల ధరలును, కవులు ధరలును పెంచుట రైతుల ఆర్థికాభివృద్ధికి నిదర్శనమని, పెట్టిల్పెంటు ఆశీస్రే నుడువుట చాల వింతగనున్నది. చిన్న రైతుల ఆర్థికస్థితి పంటలు పెంచినపుడే అభివృద్ధి చెందునుగాని, భూముల గిరాకీవలన అభివృద్ధి నొందుదు. రెవిన్యూ కాఖవారు పంటల పరిశోధనలగురించి ఎట్టి రికార్డును ఉంచలేదు. భూములు గత పెట్టిల్పెంటుసమయమున కంటె ఇపు డెక్కువ పంటలుపండుచున్నవేమో దెలిసికొనుటకుగాను పెట్టిల్పెంటు ఆశీస్రే కొన్ని పరిశోధనల గావించెను. అతడు పరిశీలించినవానిలో సుమారు మూడవవంతు కేసులలో పంట లిదివరకుకంటె తగ్గనని ఋజుపయ్యెను. నిరంతరము పల్లపుసాగుక్రింద నుంచుటవలన భూమిలో "ఆల్కలైన్ సాల్ట్స్" లు చేరి పంటలు తగ్గిపోవుననునవి స్వామభవమున ప్రతివాదికి దెలిసినవిషయము. ఈ విషయములనున్నటిని గమనించినయెడల గత పెట్టిల్పెంటున కాదనిమిలాను భూములపంటశక్తి పెంచెనని స్పష్టపడగలదు. ఇక కవులధరలుగూడ పెంచెనను విషయమా! చిన్న రైతులు తమభూమి నితరులకు కవులుకీచ్చి తాము సోమరిపోతులుగ నుండుట కంగీకరింపరు. ఈ విషయమున గూడ పెద్ద భూస్వాములకే లాభకరము. వైననుడివినటుల కవులుధరలు పెంచుటవలన భూమిపంటలు పెంచెనని చెప్పుటకు వీలులేదు.

చిన్న పట్టాల లాభాలాభములు

వ్యవసాయము నష్టకరము గాకుండ నుండవలెనని యెడల, పట్టాకు కనీస మెంతవిస్తీర్ణ ముండవలెనను అను విషయము నీ సందర్భమున విచారించవలసియున్నది. పెట్టిల్పెంటు ఆశీస్రే నుడువుటవలన, వ్యవసాయపు లాభములకును, పన్నులకును ఏదేని సంబంధ ముండవలెననియెడల, కనీస మెంతవిస్తీర్ణమును సాగుచేసినయెడల వ్యవసాయమున లాభము లేననో, పరిశోధనలగావించి నిర్ణయింపవలసియున్నది. అనేక దేశముల యందీ విషయమై చాల పరిశోధనలు గావించబడెను. పెద్ద పట్టాలయొక్కయు చిన్న పట్టాలయొక్కయు ఆర్థికస్థితిగూడ గురించి, ఎన్నియో గ్రంథములు రచించబడెను. చిన్న పట్టా అనగా - వ్యవసాయకునికి పూర్తిగావని నొసగి, అతనియొక్కయు అతని కుటుంబముయొక్కయు పోషణార్థము సరిగా పోవునంతమాత్రపు ఫలితమునొసగ-విస్తీర్ణముగల భూమి యని నిర్వచింపబడెను. ఈ రాష్ట్రమున ఒక అరకతో, సాగు చేయదగు విస్తీర్ణము గల భూమిని కనిపెట్టవలెననియు నిర్ణయించుకొనిరి. అనగా 4 లేక 5 పల్లపుభూమి సుమారు 10 ఎకరముల మొత్తముగా. నేనిదివర కుపయోగించినటుల, ఈ జిల్లాలోని రైతుల సభికసంఖ్యలకు, చిన్న పట్టా దారుల ని పెట్టిల్పెంటు ఆశీస్రే రిడినకే అంగీకరించెను. కనుక వారి కుటుంబపు ఆవశ్యకతలకును, వ్యవసాయపు ఖర్చులకును సరిపోగా అతనిపంటలో నేమైన మిగులునా యను ప్రశ్న బయలుదేరుచున్నది. వ్యవసాయపు ఆర్థికములయందు పట్టాయొక్క విస్తీర్ణము చాలముఖ్యవిషయమని ఇటీవల నింగ్లండునందు జరిగిన పరిశోధనలయందు స్పష్టమయ్యెను. చిన్న పట్టాదారులకు వ్యవసాయ పుఖర్చు లభికము. ఋణము సంపాదించుటలో కష్టము లభికము. పెంచు విస్తీర్ణముగల పట్టాలను సాగుచేయువారితో పోల్చి చూచిన యెడల చిన్న పట్టాదారులకు మిగులు లాభములు కడు అల్పము. అతను పండించెడు పంటయంతయు, సామాన్యముగ ఇంటిఖర్చులకే సరిపోవును. కనుక విక్రయించుట కేమియు మిగులును. చిన్న పట్టాదారులయొక్కయు పెద్దపట్టాదారులయొక్కయు లాభాలాభములగురించి

డి. బి., మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు

డెన్మార్కు, నార్వే, స్వీడను, స్విట్జర్లండు, బేల్జియంలకు దేశములయందు పరిశోధనలు జరిగెను. వాని యన్నిటియందును గూడ, నిజవిషయము ఋజుపయ్యెను. "ఈ జిల్లాలో భూములు, విశేషముగ-వ్యయముగ నేవ్య మొనర్చుకొనువారి క్రింద నున్న" నని, పెట్టిల్పెంటు ఆశీస్రే నుడివియుండుటను బట్టియు, వారి పట్టాలు కడుచిన్నవై, లాభరహితములగు నుండుట చేతను, కొన్ని భూముల కవులు ధరలు లనుబట్టి రైతుల ఆర్థికస్థితిని నిర్ణయింపజూచుట అన్యాయము. తనభూములను కవులను కిచ్చుకొను గ్రామాంతరనివాసులకు స్వల్పపట్టాదారులతో మన కిప్పుడు ప్రసక్తిలేదు. చిన్న చిన్న పాలముల నేవ్యమొనర్చుకొనుచు ఎటులైన జీవితమును గడుప ప్రయత్నించుచున్న వేలకొలది రైతులనుగురించియు కొన్ని తరములవరకుగూడ స్వంతభూముల సంపాదించి, నేవ్యమొనర్చుకొను నవకాశములేని నిరాధారులకు లక్షలకొలది నేవ్యగాండ్ర స్థితినిగురించియు మన మిపు డాలోచింపవలసియున్నది. రైతుల ఋణగ్రస్తతన గురించియు కుటుంబఖర్చుల గురించియు భూములు నిస్సార్జములై పోవుచుండుటను గురించియు, ఆహారావశ్యకతల గురించియు ఇందుకుసంబంధించిన మరితరవిషయములగురించియుగూడ, చెప్పవలసిన దెంతయో గలదు. కాని అవిషయములగురించి మరియొకసమయమున వివరించెదను.

దాళవా పంటభూముల నిర్ణయము

గోదావరి పశ్చిమజిల్లాలో దాళవా పంటభూముల నిర్ణయించుటకుగాను నియమింపబడిన ప్రత్యేకోద్యోగియొక్క నివేదికయందలి ఫిరార్డులగురించి ఇంక నించుక నుడివెదను.

డి. 14-12-26 నెం 2188రు ప్రభుత్వపుటలై తరపుప్రకారము డిప్యూటీ కలెక్టరు గ్రేడులోని రెవిన్యూఆఫీసర్ కాకదును, పల్లి కు వర్కుని కాఖాధికారి యొకరును సమగ్రముగ పరిశీలించి గావించిన నూచలపై నాధారపడి, ఈ నివేదికనుతయారు చేయబడెను. రైతులమివర్కనార్థ మిపు డీనివేదిక ప్రకటించబడెను. గనుక, మన మా విషయమును చర్చించుటసరము. ఈవిచారణ యొక్క ఆవర్కములు 1 సాగువా పంటకు వీలులేని భూములలో ఖాయపుదాకువా సాగుభూముల ఆయకట్టు చేర్చరుచుట. 2 దాళవా సాగుటకు నీరు సరఫరాకాని భూములను తొలగించుట. 3 వైరెండంతరగతులలోను చేర్చుటకు వీలులేని భూముల దాళవా సాగునకు నీటిని సరఫరాజేయుటకు పవితముగు పద్ధతుల నూచించుట. ఈ విచారణయందు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో దాళవాపంటకు అధము 131 వేల ఎకరములకు తక్కువ గాకుండ నుండునని నిర్ణయింపబడెను. దాళవాపంటభూముల ఆయకట్టును నిర్ణయించుటను గురించిగాని ప్రత్యేకాధికారుల సమావేశమువారు నిర్ణయించిన ఆదర్శముల గురించిగాని మన కెట్టి ఆక్షేపణయును లేదు. వారిలో రెవిన్యూఅధికారి రెవిన్యూ కాఖ వారి సాకార్యములతో దృష్టి నీ సమ

స్థల చర్చించెను. స్పెషలు ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీయరు పల్లికువర్కుని కాఖవారి దృష్టితో చర్చించెను. వీ రిరువురును తమధర్మములను చాల బాగుగ నిర్వహించిరనువిషయము నిజమేగాని, వీరితోపాటు ఒక వ్యవసాయకాఖోద్యోగినిగూడ సదరు విచారణకు నియమించియున్నయెడల రైతుల సాకార్య సాకార్యములు ఇంతకంటె నెక్కుడు సానుభూతితో నాలోచింపబడి యుండెడివి. ప్రభుత్వమువారు లుల నియమించియుండ కపోవుట చాలవిచారకరము. ప్రస్తుత మా నివేదికయందు గన్పించుచున్న లోపములే ఇందుకు నిదర్శనము.

సూచనల సంగ్రహము

ఈ ప్రత్యేకోద్యోగులు నిర్ణయించిన పర్యవసానములను గురించి సంగ్రహముగా నేను మొదలు నుడివి పిమ్మట వానిలోని ఆలోచనాయంతములను గూర్చి మాట్లాడగోరెదను. ఏలూరు కాలనక్రిందనున్న 54788 ఎకరముల భూమిన్నీ వెంకయ్య కాలనక్రిందనున్న భూమి 22990 ఎకరములనున్న, మరికొంత భూమిన్నీ మొత్తం 114000 ఎకరముల భూమి రెండవపంట క్రింద నున్నపుగా జేర్చి వీలులేదను కారణమున రెండవపంట లాభములు చెందుటకు వీలులేకుండ ఈ భూములను స్పెషల్ ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరు మనవాయించెను.

2. డెల్టాభూములలో నీటిముంపు భూములు సుమారు 23991 ఎకరములు వున్నవనియును, ఈభూములలో మొదటి పల్లపుపంటను రైతులు పండించ లేరనియును నిర్ణయింపబడెను. కావున ఈభూములను కాళ్ళతముగా రెండవపంట భూములతో జనవరి మొదలు మేవరకు ధాన్యమును పండించుటకు ప్రతిసంవత్సరము నీరు యిచ్చుచుండవలెనని సిఫారసు చేయబడెను.

తోటభూములు

3. కొబ్బరి, గానాకు, అరటితోటలును, నిమ్మ, నారింజ మున్నగు ఫలవృక్షములతోటలను తోటభూములక్రింద చేర్చబడు గోదావరి జిల్లాలో రెండవ పంటకాలము నందు సుమారు 22250 ఎకరముల భూమిలో మెట్ట వ్యవసాయమును తోటల చెంపకమును జరుగుచున్న నని ఈ ఉద్యోగులు నిర్ణయించిరి. ఇంతకంటె పెంచుభూమిలో తోటలు నేయవలెనన్న కలెక్టరు ఉత్తర్వులేనిదే వేయజూడదు. చెరువు తోటలను వేయగోరువారు మాడ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగారి అనుమతి లేనిదే వేయజూడదు.

4. మొత్తం 101500 ఎకరముల భూమి మేరుమేరు కాల్యాల క్రింద విభజింపబడెను.

ఈ భూములకు కొన్నిటికి రెండేండ్లకొకసారి మా రెండేండ్లకొకసారి నీరు నిచ్చుటకు యెర్పాటు గావించబడెను. ఏలూరు కాలనక్రిందభూములకు రెండేండ్ల కొకసారి నీటినిచ్చు ఏర్పాటు గావించబడెను. ఈరీతిగా నీరును సప్లయచేయుచున్న వో రెండవపంటకాలమునందు సాగుపడి పెంచుగా జరుగునని ఈ యుద్యోగులు నూచించిరి. ఈవిషయమునుగురించి 50 వ శేరాలో ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు విపులముగా వ్యాసెను.

5. ఈరీతిగా రెండేండ్ల కొకసారి కొన్ని భూములకు 8 ఏండ్లకొకసారి కొన్ని భూములకు నీరిచ్చునట్టిని ఏర్పరచినచో రెండవపంట సాగుబడికి సదరు భూములకు వంతుల ప్రకారము ఇవ్వవలసిన నీరును, ఇప్పుడున్న తోటభూములకు యివ్వవలసిన నీరును ఇవ్వగా మొత్తము ఆయకట్టులో మరి 4200 ఎకరముల భూమిలో రెండవపంటకాలములో వరిని సాగుబడి చేయుటకుగూడ చాలినంత నీరు మిగులునని ఎన్నికట్టు టీవ్ ఇంజనీరు నిర్ణయించెను.

ఇప్పుడు గయారూరమున దొరతనమువారి భూములను ఇతరభూములకు సాగుబడికిందకు తెచ్చుటను గూర్చి ఎన్నికట్టు టీవ్ ఇంజనీరు చాల మానవలను చేసియున్నాడు. వైద్య వివరింపబడిన 4200 ఎకరముల భూమిలో సరసముగా ముత్యాల పల్లెలోను ఉన్న గవర్న మెంటువారి గయారూర భూమిని రెండవ పంట సాగుబడికిందకు తీసి కొని రావలసిన ఇంజనీరు సూచించెను.

మినహాయింపబడిన ప్రదేశము

ఉద్యోగులు చేసిన సూచనలో ప్రతిదానిని గరించి రైతుల పక్షమున చెప్పవలసినది చాలా గలదు. డెబ్బలో రెండవపంటకు ఎప్పుడును గూడ నీరు యివ్వగూడదని కొంత ప్రాంతమును మినహాయింపబడునట్లు చెప్పి కారణములను తెలిపి దానిని సమర్థింపవచ్చును. ఆ కారణములలో కొన్నిటిని స్పెషల్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు తెలిపియున్నాడు. సదరు భూములకు రెండవపంట క్రింద చేర్చబడిన చాల కష్టమునందే వీనిలో ముఖ్యకారణము. ఆ భూములలో కొన్ని భూములు నీటి వనరులకు మిక్కిలి దూరముగా నుండుటచే నీటిని అందచేయుట కవకాశము లేదనవచ్చును. ఈ రీతిగా కొంత భూమిని మినహాయించుటకు గూర్చిన ప్రశ్నలలో చాల ప్రశ్నలయొక్క పరిష్కారము నీటికొలతలను సరిగా పరీక్షించుట, నీటి మట్టులను చూచుట, నీటి కాలువలను గమనించుట లభ్యముగానన్న నీటి మొత్తమును నిర్ణయించుట మున్నగు వానిపై వాదనపడియున్నది. ఇతరవిషయములలో రైతులకు గల ఆక్షేపాలు వారిలను తెలిసికొనబడెను గాని కొంత భూమిని కాశ్యేతముగా రెండవపంటనుంచి మినహాయించుటకు గరించి రైతుల ఆభిప్రాయము తెలిసికొనబడలేనని స్పెషల్ ఆఫీసర్ యొక్కోనియున్నాడు. ఇట్టి ముఖ్యవిషయమును గురించి రైతుల ఆభిప్రాయమును తెలిసికొనకపోవుటను సమర్థించును నిబంధనల బట్టి అనవరములేనని ఆశ్చర్య వివరించెను.

ఈరీతిగా మినహాయించుటకు రైతులు ఆంగీకరింపడు. కావున స్థానికోద్యోగులతో సహాచేయవచ్చునుగాని ఈవిషయమునుగూర్చి రైతులతో నాలోచింపగూడదని యతడు ప్రకాశెను. ఈరీతిగా మినహాయించబడిన భూములయొక్క సర్వే సంబంధము తెలియజేసినచో రయితులు ఆక్షేపణలను చెలుపుకొని నీలుండనని దొరతనమువారిని కోరిరి. అట్లు మినహాయించబడిన భూములు పెద్దపెద్ద మొత్తములుగానన్న విగాన విడివిడిగా రయితులు సంబంధము విన నవసరములేదని దొరతనము వారు గూడ నిరాకరించిరి. ఎట్లునైనను రెండవ పంటనుండి యిటుల భూములను కాశ్యేతముగా మినహాయించుటకు ముందు రయితులకు తమ ఆక్షేపణలను జెప్పుకొనుటకు అవకాశ మియ్యబడదని నిర్ధారణ అయినది. కావున ఈనిర్ణయమును ఈసభ వారు ఆమోదింపబారదు.

రెండవపంటకు కాశ్యేతముగా నీరు యియ్యబడు భూములు

ప్రతిసారి రెండవ పంటకు నీరు యియ్యదగు భూములు అని కొన్నిటిని కాశ్యేతముగా నేర్పరచుటకు యివ్వబడిన కారణములు సహేతుకములుగా వాచుకన్నడుటలేదు. జూలై నుండి డిసెంబరువరకును వరిపంటను పండించుకొనుటకు వీలులేని రయితు జనవరినుండి మేవరకు వరిపంటను పండించుకొనుటకు నీటిపై మొదటిహక్కును ముఖ్యముగా కలిగియుండవలెను. స్పెషల్ ఆఫీసర్లు ప్రత్యేకించిన భూములు తగినవనుటకు ఎట్టి సంశయమును లేదుగాని కొల్లెరునందును తత్సమీపమునను గల చాల ప్రదేశములలో గూడ మొదటిపంట గోజులలో నీటి నుంపుకు అనువైన భూములు చాలగలవు. గాన వాటినిగూడా ఈ రెండవపంట కాశ్యేతలాభము గల భూములలో చేర్చబడునట్లు.

క్రొత్తతోటలను వేయుటకు నిరోధము

గోదావరి పశ్చిమ డెబ్బలో తోటల వ్యవసాయమునకు ఈరీతిగా స్పెషలు ఆఫీసరు నిరోధమును కలిగించుట పద్ధతిని బట్టియు సిద్ధాంతమును బట్టియు కూడ చాల ఆక్షేప నీయమై యున్నది. అరటితోటలు కొబ్బరితోటలును

నారింజ, నిమ్మ మొదలగు రసముగల పండ్లతోటలను అప్పుడప్పుడు నీరు పెట్టవలసిన యితరతోటలను గూడ తోటభూములక్రింద చేర్చియున్నారని యిదివరకే చెప్పియున్నాము. ప్రస్తుతము గోదావరి పశ్చిమ డెబ్బలో 22500 ఎకరముల భూమిలో యిట్టి తోటలవ్యవసాయము జరుగుచున్నది. ఈ భూములలో నేతప్ప యితరభూములలో యిటీవల తోటలను వేయగూడదను నిరోధమును ఏర్పరచవలెనని ఉద్యోగు లిప్పుడు సూచించిరి. ఇందులకు స్పెషల్ ఆఫీసరును నిందించవలసిన అవసరము గన్పించదు. తోటభూములకు సంవత్సరము పొడుగు నా నీరు సప్తయిచ్చేయవలసియుండును. ఈ 22500 ఎకరములు గాక హెచ్చుగా ఇంకను క్రొత్తగా తోటలువేయునెడల వాటికిగూడా సాగుసాధుగనా నీరు యివ్వవలసియుండును. అట్లు యిచ్చునెడల రెండేండ్లకొకసారి మూడేండ్లకొకసారి నీరిచ్చు పద్ధతిని ఏర్పరచుటకు వీలుండదు కావున ఇప్పుడు తోటల వ్యవసాయముక్రిందన్న భూములబాటితాను గెజెటులో ప్రచురించి ఇటుపైని క్రొత్త భూములలో తోటలు వేయగోరువారు కలెక్టరుయొక్క అనుమతిని పొందకుండా తోటలను వేయగూడదని గూడ గెజెటులో ప్రచురింపవలసినదని స్పెషల్ ఆఫీసర్లు ఆ సభలో సూచించిరి. స్పెషల్ ఇంజనీరు, స్పెషల్ డిప్యూటీ కలెక్టర్లు ఈ ప్రకటన ప్రకారం నడచుకొనవలెనని వారి ఆభిప్రాయము. చెరుకుతోటలను వేయగోరువారుకూడ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరువారి అనుమతిని పొందవలెనని గూడ గెజెటులో వేయవలెనని వారు సూచించిరి. ఈరీతిగా జిల్లా గెజెటులో యిదివరకే ప్రకటింపబడెను. దీనికి సంబంధించిన చిత్తుబింధనలుగూడ ప్రకటింపబడెను. తోటలకు కలెక్టరు యొక్క అనుమతి, చెరుకుతోటలకు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు అనుమతిని పొందకుండా సదరు తోటను వేయువారిని శిక్షించుటకు దొరతనమువారికి అవకాశ మియ్యబడెను.

రైతులు తమ భూములలో తమ యిచ్చునన్ని భూములకు పండించుటకు ఇదివరకు వారికున్న హక్కును నీటిసప్తయి నిమిత్తం దొరతనమువారు నిరోధించుట కిప్పుడు బూనకొనిరి. ఈ హక్కు నిపుడు దొరతనమువారు క్రొత్తగా బడయగోరుచున్నారు. రైతువారి నెటితో మెంటు భూములకు రీ నెటితో మెంటు కాలింగును నిర్ణయింపబడిన పన్నులను నీటి నీరుపెట్టి పంటలను వేయుచుండుట నలననే రైతులు భూసార

పన్నులను యివ్వవలసినయెడల సదరు పన్నులనుగూడా రైతు సరిగా చెల్లించుచున్నయెడల సదరు భూములలో తనకెప్పుడున్న పంట పండించుకొనుటకు రైతుకు సంపూర్ణమైన హక్కున్నదనియే నా ఆభిప్రాయము. చెరుకుతోటలు, తమలపాకు తోటలు, కొబ్బరి తోటలు, అరటి తోటలు మున్నగు తోటలను వేయగోరువారు కలెక్టరు అనుమతిని ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు అనుమతిని పొందవలయునను పద్ధతి ఈరాజధానిలో ఎప్పుడునులేదు. ఈ పద్ధతిని పశ్చిమ గోదావరిలో నేర్పాటుచేసినచో ఈ పద్ధతియే క్రమముగా ఈజధానియందంతట నుగూడ నెలకొల్పబడుననుట కెట్టి సంశయమును లేదు. దీనిని గురించి తంజావూరు మిరాత్ దార్ల యొక్కయు పెరియలు రైతుల యొక్కయు ఆభిప్రాయమును తెలిసికొన గోరుచున్నాను. ఈ సూచనను ప్రభుత్వమువారు కూడ ఆమోదించినచో రైతుస్థితి చాలా దుర్భరముగను. ఈ నిరోధ మేర్పరచుటవలన నిర్ణయింపబడిన ప్రదేశములందలి తోటలనుగూర్చి ఆయాశాఖలవారు ఎక్కువగా పనిచేయుటకు వీలుండుగాన ఇది చాలాభక్తకరమైనదేయని ఈ సూచన చేసిన వారు భావింపవచ్చును కాని, చెరుకు, అరటి, మున్నగుతోటలను వేయుటనుగూర్చిన స్వాతంత్ర్యము రైతుకే యుండవలెనగాని కాఫోద్యోగులకుండగూడదు. చెరుకుతోటలనుగురించి విచారణచేయుటకు దొరతనమువారిచే నియమింపబడిన ప్రత్యేక సంఘమువారు చెరుకుతోటలను ఇంకను హెచ్చుగావేయుటను గూర్చి చాలా మానవలనుచేసిరిగాని ఈసూచనమాత్రము చాలా అనర్థకముగానన్నది. భూసారమునుగూర్చి మాకుగల పరిజ్ఞానము చాల తక్కువ అయినను వ్యవసాయశాస్త్రమును అనుసరించి గూడ ఒకభూమిలో ఎల్లప్పుడు వరిపంటనే పండించుటకూడ నుంచిదికాదని మాత్రము ప్రతి రైతుకు ఈయంశము అనుభవము వలన సాంప్రదాయమువలనను తెలిసియున్నది. కావుననే రైతులు వరిపంటనువేసినభూమిలో ఆపంటనుగోసినవీమ్మల మరల వరిపంటనే వేయక వేరు మరియొకపంటను వేసినైన వేయుట అనుభవమై యున్నది. అది అవునరమును లాభకరమును అయి యున్నది. ఈకారణమును బట్టిగూడ క్రొత్త భూములలో తోటలువేయగూడదను చాల అనర్థకమేయగును. అప్పుడప్పుడు నీరుపెట్టి పంటలను వేయుచుండుట నలననే రైతులు భూసార

తరుణము మించినోకమునువే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగుశ్రద్ధ వహింపుడు.

వెండ్రుకలు దువ్వెనతో ఊడివచ్చునంతవరకు ఆలసింపకుడు
వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహింపుడు.
కామినియాఆయిర్వేడి
ను నేటినుండియే వాడుటారంభింపుడు.
తలవెండ్రుకల బాధాన్నింటికి
దివ్యామృతము
వెండ్రుకలను కాంతినిపీనముగాను, చిట్టిపోవుట విడు
నుగా నుండుటనుండి రక్షించి పట్టుకున్నట్లు, తుమ్మెదరక్కలవలె
నిగనిగలాడించును. ఈగులభవదతిని నేడే పరీక్షింపుడు. మీవెండ్రుక
లెంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్లదనమును గలిగించు
గనో మనింపుడు. కామినియాఆయిర్వేడి మీవెండ్రుకలకు నెట్లు ఆఫీ
కము గలుగజేయునో గుర్తింపుడు. ప్రతిపల్లెటములోను, పల్లెలోను,
దుకాణాదారులందరినంద్రను, పరిమళద్రవ్యము లను వారలందరినంద్రను దొరకును. మీయూరివర్తకులయొద్ద కొనుపప్పుడు,
కామినియాఆయిర్వేడి అని చూచి మరి కొనుడు.
సీసా 1-కి నెలకు 1-0-0; ప్యాకెట్ 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసా 2-కి కు 2-10-0; ప్యాకెట్ 0-12-0.

ఓటో దిల్ బహారు (రిజిస్టరు)
కొనుట ముతవకుడు.

మీదునులమీదగాని, శేబు రుమాలమీదగాని రెండుమాడు చుక్కలు ఆటోదిల్ బహారు చల్లిన వెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైరీపువ్వుల పరిమళములను, వెదజల్లినట్లునగును. పెండ్లి సమయములందు బంధువులందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోదిల్ బహారు తప్ప మరెద్దియు కానరాదు. నేడే ఒకసేసాను కొని, దాని అద్భుతపరిమళము లనుభవింపుడు.

1/2 డౌన్సు ఓటోదిల్ బహారు	కు.	2-0-0
1/4 " "	"	1-4-0
1 డౌన్సు " "	"	0-12-0

నమూనాసీసా రెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన, పంపబడును.
సువాసన కార్డు 1-కి అణా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్స్ కంపెనీ,

285, జమ్నామసీదు మార్కెటు, బొంబాయి. నెం. 2.

మునుకూడ దీయగలుగుచున్నాడు. భూసారమును కాపాడు కొనుటకు వారికి గల సాధన విడి యొక్క-టియే. అట్టివో రైతులు తమ భూమిలో ఎల్లప్పుడు ఒక పరిపంతులము మరీ యొక పంట పండించుకొనవలయును గొప్ప దురదృష్టమే యగును.

విస్తీర్ణమునుగూర్చిన సూచనలు

ఈవిషయమున వ్యవసాయసంబంధముగ వీరు బాగుగా నాలించింప లేనదియే నేను మరొకసారి చెప్పకతప్పదు. కావున దీనినిగూర్చి చొరతనమువారు ఉత్తరువుల నొసంగుటకు ముందు ఈ సూచనలను రైతులకు లాభకరములా కాదా అను విషయమును గూర్చి వ్యవసాయశాఖోద్యోగులయొక్కయు, వ్యవసాయ శాఖాధికారి యొక్కయు అభిప్రాయములనుగూడ తెలుసుకొన వలెనని సూచించుచున్నాను.

క్రొత్త భూములలో తోటలను వేయగూడదను నిర్దేశమును గూర్చి ముఖ్యముగా వ్యవసాయశాఖవారి అభిప్రాయమును తెలిసికొన వలసి యున్నది.

రెండవపంటక్రింద మరీకొన్ని భూములనుగూడ చేర్చవలెనని సూచించుట కెట్టి యాధారమును గన్పడదు. ఇంకను నీరు చెచ్చుగా మిగిలియుండు నెడల వివిధకార్యముల నిమిత్తం ఆనీటిని గూడ రైతుల కొసంగుట సమంజసము. ప్రస్తుతము పాటినున్న ఎరులను గూడ లభించుట లేదు. భూముల ఎరువు నుగూర్చి రైతులు చాల కష్టపడుచున్నారని నెటితోమెంటు ఆఫీసరు మాడ ఒప్పుకొని యున్నాడు.

“పల్లపు వ్యవసాయము చాల అధికముగలదే డెల్టాభూములలో పశువులను గడ్డివోరకుట లేదు. ఆకారణమున సాగుబడి రోజులలో పశువులను అటునుండి పంపివేయవలసివచ్చుచున్నది. ఆ రోజులలో గొప్పగొప్ప పశువుల మందలను మెరకప్రదేశములకును, ఏజెన్సీ ప్రదేశములకును, నైజాం రాష్ట్రప్రదేశములకును పంపివేయుదురు. వేసవివర కవి అచటనే యుండును. కొల్లేరుగర్భమునందు తప్ప తక్కినచోట్ల పశువులను పూజమైన మేతకూడ లభించుటలేదు. అందువలన రైతు కృత్రిమావోరముల వల్లనే పశువులను మేపవలసియున్నది. ఈ కృత్రిమావోరములకు ఖరీదు ఎక్కువ. సరియైన మేతలేనిచో పశువులు త్వరలోనే చెడును. ఈ రీతిగా ప్రతి సం॥ పశువులను మిక్కిలి దూరపుప్రదేశములకు తోలికెట్టి మరలతెచ్చుటవలన చాల పశువులు నశించుటగూడ తలస్థించుచున్నవి. కొన్ని నెలలపాటు పశువులు దూరపు ప్రదేశములకు పోయియుండుటవలన పశుల గైత్రము కేడ మున్నగునవి ఎరువు క్రింద లభించుటగూడ పిలువబడం పోవుచున్నది. ఈనష్టమును గూడ తీయవలయు రయివులు ఎరువులను పశువులమేతకును పనికివచ్చునట్టి జనుము మొదలగువానిని పైరుచేయునట్లు ప్రోత్సహించుటయే కర్తవ్యమగుచున్నది. ప్రస్తుతం ఈప్రాంత్యయందలి రయితులు పశువులమేతకు పనికివచ్చు పైరును పైరుచేయుటలేదు. ఇప్పుడున్న పశువుల కన్నిటికి మేత సమృద్ధిగా లభించుటకు పశువులమేతకు పనికివచ్చు పైరును ఇంకను హెచ్చుభూమిలో పండించుటకు ఏర్పాటు చేయవలసియున్నది. రెండవంట నిమిత్తం ప్రస్తుతము దంటుచేయుటకు ఆనగా ఎరువులను కుళ్ల పెట్టుటకు 2 నెలలు మాత్రమే వ్యవధి లభించుచున్నది. కనీసము 8 నెలలైన యందవలెను. కావున 4200 ఎకరముల భూమిలో సాగుచేయుటకు చాలినంత నీరుయందవలెనట్లు ప్రస్తుతము సాగుబడిలో యున్న భూముల స్థితిని బాగుచేయుటకే ఆ నీటినిగూడ యుపయోగించుట శ్రేయము. చొరతనమువారి గయాశుభూములలో క్రొత్తగా రెండవపంటను పండించవలయుననెడి సూచన కేవలము నిరాధారము. కావున ఈవిషయమున స్పెషల్ సెటిల్ మెంటు ఆఫీసర్ల సూచనలను గూర్చి మెంటువారు ఆమోదింపరని నేను మనఃపూర్తిగా నమ్ముచున్నాను.

కామతము

కామామృతము

94

ఈయామధము రాత్రిపూట ఒక్కమాత్రపుమ్మ కొనిన ఎంత నిస్సౌరమైన శుక్లమైనను వెంటనే సంసారసౌఖ్యము నీయగలదు. 5 దినములలో మాత్రములో గలసిగాని, ముందువెనుకలగాని, నీలలోగాని పోయెడి శుక్లమును దృఢముగా నిలిపివేయును. మధ్యనపుంసకులు, నరములబలము తగ్గినవారు ఈమందునే పైకి పూతగాగూడ నుపయోగించిన మిక్కిలి శక్తిమంతులు కాగలరు. మియు తైరములు రహస్యముగా భద్రము చేయవలెను. యోగ్యతాపత్రములు అనంతములుగా గలవు. 20 మాత్రలసీసా రు 2-0-0 అడ్రసు:— అమృత శ్రమము నెం 1, ఏలూరు ప. గోదావరిజిల్లా.

రు. 5-8

మాత్రమే ప్రవేశ రుసుముగా మాకంపె నీకి చెల్లించి వంగోలు తాలూకా దశరాజుల్లిగ్రామములో చనిపోయిన మా పాలసీదారు గిరిజినేని నర్సయ్యనాయుని వారసునకు 9 వ ఆగష్టు 1929 తేదీన మేము చెల్లించినది.

రు.

500

మా ఉచిత భీమా పద్ధతి సాకర్యములు

- (1) 18 సంవత్సరములు మొదలు 55 సంవత్సరముల వరకు ఆరోగ్యవంతు రైల్లరును చేరవచ్చును.
- (2) ఇందులో చేరుటకు పూర్వము డాక్టరు పరీక్షలేదు.
- (3) సభ్యుడగుటకు ప్రవేశ రుసుము 5-8-0 మాత్రమే.
- (4) తోటి సభ్యుడు చనిపోయినప్పుడెల్లను చెల్లించవలసినది నెలకు రు 1-0-0 మాత్రమే. చావులలోనే నెలలో నేమియు చెల్లించవచ్చురలేదు.
- (5) సభ్యుడు చనిపోయినప్పుడెల్లను చెల్లించవలసిన కాలపరిమితి 12 సంవత్సరములు మాత్రమే.

* కష్టపడి రు 1-8-0 కమాషను పద్ధతిమీదగాని లేక నెల 1 కి రు 40-0-0 జీతముమీదగాని పనిచేయు యేజెంట్లు కావలెను.

ఇతర వివరములకు

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్ అండ్ జైనరల్ అస్యూరన్సు కంపెనీ., లిమిటెడ్

23, సెకండులైను బీచ్. మద్రాసు.

లేక సూచించుటయే,

బెజవాడ.

భిషగరత్న సాశ్వతు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు

లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలు

ఈమాత్రలలో ఆశ్చర్యకరవస్తువు లెవ్వియు చేరలేదు. ఈమాత్రలు 1-2 ను తాంబూలముతోగాని విడిగాగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించితివేని ఎటువంటి కఠినతరాహోరమునైనను జీర్ణకరించి, గాలి నీళ్ల వ్యతాపము మారుటవలన చెడుపుకానిలాగున దేహమును కాపాడును. పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు అందరి నుండదు, మలబద్ధము, పడి నెము, దస్త, గూరలు, శీతలముచే కాళ్లలాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, చక్కాయందు నొప్పి, ఆహారజీర్ణకాలముందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగు ఇళ్లప్పుడుంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గూడవచ్చును. స్త్రీలు ప్రసవించినవాడు స్నానమునాడు (కస్తూరికి ప్రతిగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను 2-8 తమలపాకులలో నమలి మ్రొంగవలెను. సాంక్రామికరోగులతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలు నేవించిన ఆరోగ్యదృఢాంగు లగుదురు. ఈమాత్రలసీసాలోగల అనుపానపత్రమును చూడుడు. 800 మాత్రలు గల సీసా 1-కి 4 అజాలవంతున ప్రతిపావులోపలను దొరకును. పొస్తుమూలకముగా 6 సీసాలు రు 1-కి-0. 12 సీసాలు రు 2-18-0. 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానవం:— మొదటకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బలములను గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచితాప. రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. సంగీతపాటకుల కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పొడను పొడను వుత్సాహము నింపుచి. బలహీనలైన స్త్రీలకు నెత్తినడును (నెత్తి నోరు చాలా మెత్తగా వుండుటవలన) మాట్లాడను నడువను కానిపిల్లలకు సంజీవివంటిది. 6 జోస్సుల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పొస్తుమూలకము ప్రత్యేకము.

91

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ది ఆంధ్ర బ్యాంకు, లిమిటెడ్, కుబందరు, మచిలీపట్టణము.

మూలధనము	రు. 10,00,000	ఫీల్డ్ డిపాజిట్లుపై
భారీచేయబడినటువంటిన్ని,		5, 6 1/2 0/0 వడ్డీ
నూలుచేయబడినటువంటిన్ని,	1,00,000	నేవెన్సు బ్యాంకు అక్కాంటుపై నెలసరి
మూలధనము.		కనీసపు మొత్తములకు 4 0/0 న్ను
కరెంటు అక్కాంటుపై రోజు		2 1/2 0/0 న్ను
వారి నిలువమొత్తములకు వడ్డీ యివ్వబడును.		
అన్ని విధములైన బ్యాంకింగు వ్యాపారముచేయబడును. వివరములకు బ్యాంకుపేర వ్రాసిన బడయగలరు.		
గజ్జల శ్రీరామమూర్తి		భో॥ పట్టాభిసీతారామయ్య
కార్యదర్శి.		మేనేజింగు డైరెక్టరు.

కార్యరేషను ఎన్నికలు

గతవారము జరిగిన 5 డివిజనుల ఎన్నికలలో విజయ మొదలైన ఆభ్యర్థులు.

సి. న. లక్ష్మణమూర్తిగారు
(చేపాకు డివిజను)

సి. రంగనాథం చెట్టిగారు
(నంగంపాకం డివిజను)

న. శంకరరామమూర్తిగారు
(కొర్రుపాకం డివిజను) (ప్రె. ఫో. పి.)

రాయపేట, హోర్నుడివిజను ప్రతినిధుల చిత్రములు
19 వ తేదీన ప్రకటింపబడెను.

శనివార ముదయమున స్పీకులు రాయలు రైలుబండిలో సార్యభౌమదంపతులు లండనునండి త్యాండ్రింగంకు బయలు దేరెదరు.

ఎం. ఎం. జోషీగారు, ఆరోగ్యము నిమిత్తము సముద్ర ప్రాంతమునను ప్రదేశమునకు బోయిరి. పెట్టెంబరు 20 వ తేదీన జోషీగారు ఇండియాకు బయలుదేరెదరు.

మీరటు కుట్రకేసు

వైద్యుల సాక్ష్యము

భిన్నాభిప్రాయముచెలిపిన వారి క్రాసుపరీక్ష

మీరటు, ఆగస్టు 22:—ముజఫరు అహమ్మదుగారిని పరీక్షించి భిన్నాభిప్రాయము చెలిపిన వైద్యులు డా॥ భూపాలు శింగ, లెఫ్. కర్న. హడ్సనుగార్లు సేడు కోర్టులో సాక్షులుగ విచారింపబడిరి. ప్రాసిక్యూషను వేసేట జేమ్సుగారును డి. ఫెన్సువేసేట సిన్హాగారును వీరిరువురిని డిస్ట్రీక్టు క్రాసుపరీక్షజేసిరి.

సిన్హాగారు విచారింపగ డా॥ భూపాలుశింగగారు యిట్లు చెలిపిరి:—ముజఫరు అహమ్మదుగారు తుయరోగముతో బాధ పడుచున్నారని నాయుద్దేశము. రోగము ముదిరినదనిగూడ నా నమ్మకము. జెయిలునూపర్నంటు రహిమానుగారు వ్రాసిపంపిన రోగము చరిత్రను రోగినిగూడ పరీక్షించితిని. రోగనిదాన మునందు నా కదియెంతయు తోడ్పడెను. దానిలో నమ్మకగని విషయము లేమియు లేవు. ఈ రోగముయొక్క ప్రారంభదశ యందు ఎక్కువ (విద్యుచ్ఛక్తియంతయు) వలన క్రిమియొక్కయు నికీ పోల్కుకొనుట సులభసాధ్యముకాదు. ఒకప్పుడు పడకపోవచ్చును. సేను జెయిలులో అహమ్మదుగారి బారకాసును జూచితిని. అందు యీ రోగియుండినచో మనోవికారము జనించి రోగము నిరోధించు శక్తి తగ్గి పోవును.

లాంగుఫర్లు జేమ్సుగారు క్రాసుపరీక్ష జేయగ సాక్షి యిట్లు చెలిపెను:—సేను నంగరాష్ట్రమున వైద్యవృత్తి సాగింపలేదు. గాని బెంగాలీరోగులు చాలమందిని పరీక్షించితిని. నంగరాష్ట్రము వారికిని ఉత్తరదేశము వారికిని శరీరపటుత్వమునందు భేదముండదు. వైద్యులజ్ఞానము వారిఅనుభవమునుబట్టి వారు చేయుచుండుపనినిబట్టి యుండును. కావున ఐ. ఎం. ఎన్. ఉద్యోగిలకు ఒకప్పుడు విషయము తెలియకపోవచ్చును. సేను తుయరోగ చికిత్సయందు నిపుణుడనుగాను. కాని జాలయిమానమునుండి 12 గురు తుయరోగులకు చికిత్స జేయుచున్నాను. 18 మాసములలో గోల్పోయిన 30 పానులబరువును ముజఫరుగారు 3½ నెలలలో తిరిగి సంపాదించవచ్చును. కాని ఆతని జబ్బులక్షణమునుబట్టి అట్టి పీలు చిక్కలేదు.

లెఫ్. కర్న. హడ్సనుగారు లాంగుఫర్లు జేమ్సుగారు విచారింపగ యిట్లు చెలిపిరి:—సేను 15 వత్సరములనుండి ప్రభుత్వోద్యోగమునందుండిని. అస్సాములోను, కాశ్మీరులోను, బాంబాయిలోను పనిచేసితిని. రోగి ఊపిరితిత్తులలో తుయరోగపు క్రిమియున్నచో తప్పక అనుపడితీరును. సేను బెంగాలీరోగులు చాలమందిని చూచితిని. 18 నెలలలో గోల్పోయిన 3½ నెలలలో సంపాదించుట దుస్సాధ్యము.

డి. పి. సిన్హాగారు సాక్షిని క్రాసుపరీక్షజేయుచు ముజఫరుగారిని మీరు సామాన్యపురోగిగనే పరీక్షించితిరా? వారిపై కేసున్నట్లు మీరెంగుదురా? ప్రభుత్వమువారు వారిపై కేసుపెట్టిరని ఎరుంగుదురా? యని ప్రశ్నలుజేయుచుండగా కోర్టువారు ఆభ్యంతరము చెలిపిరి. సాక్షి తనకే కేసులది పరీక్షించెను. తనవిధిని ధర్మమును సంకోచములేక నెరవేర్చెను కావున యిట్టి ప్రశ్నలు అప్రస్తుతమనిరి. జెయిలుఅధికారులు ముద్దాయినిగూర్చి పంపిన రిపోర్టును సాక్షి గమనించెనా లేదా సామాన్యపురోగిని చూచినట్లే చూచెనా యని ప్రశ్నించి సిన్హాగారు సమర్థించుకొనిరి. తాను కేసులము క్రిమిరోగనిపుటిగా పరీక్షింపలేదు. సామాన్యపురోగిని వైద్యు లెటులుపరీక్షించెదరో అట్లు పరీక్షించితి నని సాక్షి జెప్పెను. తను నివేదిక ముద్దాయియొక్క జామీను దరఖాస్తు విచారణకై గావలసియున్నదని యెరుంగునుగాని, కేసున కంటగా తాను ప్రాముఖ్యత నొసంగలేదని జెప్పెను.

మేజరు మాక్రిగారు తరువాత సాక్ష్యమొసంగిరి. ఈ తడు ఎక్కువ పరీక్ష జేసెను. ముజఫరుగారికి తుయరోగమున్నదనుటకు పీలులేదనిరి. మీరటులో నుండవచ్చును. కాని వేరొక కొండ ప్రదేశమునకు మార్చినచో యింకను బాగుండుననిరి. సరిగ చూడకబోయినచో ప్రాణహానిగలదని అంగీకరించెను.

జెయిలు నూపర్నంటు రహిమానుగారుగూడ విచారింపబడిరి. మీరటు జెయిలులో పరిసేతులు తుయరోగము తెచ్చి పెట్టునట్టివిగావనియు, డెరాడూనునుండివచ్చినపుడు ముద్దాయి ఆరోగ్యవంతముగనే యుండినను. బెంగాలీయుల శరీరసితి ఉత్తర దేశమువారికన్న నీరసముగనే యుండునని అని జెప్పిరి. సాయం కాలము 6-20 గంటలకు కోర్టు ముగిసెను.

తేపు 15 గురు ముద్దాయిల జామీనుదరఖాస్తు విచారింపబడును. (ఆ. ప్రె.)

సంయుక్త రాష్ట్రములలో గాంధీ మహాత్ముని సంచారము

60 పట్టణములను సందర్శించుట, రెండునెలలు జరుగుట

మహాత్ముడు 11-9-29 వ తేదీన సంయుక్త రాష్ట్రము లలో సంచారమును ప్రారంభించి 17-11-29 వ తేదీన ముగించును. ఈ రెండు నెలలలోను 60 పట్టణములను చూచును. (ఆ. ప్రె.)

గాంధీమహాత్ముని ఆరోగ్యము

అనత్య వార్తల ఖండినము

మహాత్మునిచే వ్రాయబడెను

నిన్న 22 వ తేదీ గురువారమునాడు వెలువడిన ఎంగ్ల ఇండియా పత్రికలో ప్రకటింపబడిన మందలింపు.

నాతూకము 80 పానులు తగ్గిపోయినదనియు, సేను స్మృతితప్పి పడిపోతిననియు పత్రికలో ప్రకటింపబడిన వార్తలు పెట్టిఅబద్ధములు. ఈవార్తలను చదువుటవలన నాయం దభిమానముగలవారు పెక్కుసందలమంది ఆందోళన పడునట్లు మాత్ర మిదిచేయగలిగినది. నమ్మకస్యభావము గలవారి కిటుల మనస్తాపమును కలిగించుట కార్యమే. వేలకొలదిమంది స్త్రీలకును పురుషులకును సంబంధించిన విషయములలో నిట్టి నిరాధారపు వ్రాతలను సద్యావముతోనే వ్రాసినను, అజ్ఞానమువలన వ్రాసినను గూడ నది తుంతవ్యయము కాదు. ఇట్టితప్పులను తరుచుగా చేయు చుండునట్టి విలేఖరులకు జాల్మానా వేయబడుదురనియో లేక వారు పనిలోనుండి తొలగింపబడుదురనియో అసానియే టెడు ప్రెసువారును, ఫ్రీ ప్రెసువారును విలేఖరులను మందలింపదన నని సేను నూచించెదను. (ఫ్రీ ప్రెసు.)

వెండిరేకులను చేయునట్టి మెషిను

అమృతముకు సిద్ధముగా ఉన్నది

వెండి మర్కు-పావులకు ఉపయోగ నిమిత్తం గ్లాసులు మరచెంబులు, ప్లెక్స్ములు వగైరాలకు ఉపయోగపడు రేకుల మెషిను 10 అంగుళముల పొడుగు 5 అంగుళముల లావులగ సీమ మెషిను కొత్తది అమృతముకు సిద్ధముగా వున్నది. కావలసిన వారు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను. పా. ర. c/o ఆంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు నెం 212 మద్రాసు.

హెచ్చరిక

ఈమధ్య కొందరు మా ప్రేమమార్కులవంటి మార్కులు తయారుచేసి వారిబట్టలకువేసికొని అమ్ముచున్నారు. అట్టిమార్కులున్నంతమాత్రమున అవి వున్న బట్టలు మావీ అని ప్రజలు పొర పాటు పడవచ్చు. పెద్దాపురము శిల్ప-పంచలు కొనుసప్పుడు మాయొక్క ప్రేమ మార్కులను, ఆ మార్కులక్రింద మాకం పెసీ సీలును ఆబట్టలమీదవున్నవా లేవా అని పరీక్షచేసి చూచి ఉన్నయెడలమాత్రమే కొనవలెను. లేనియెడల వా వద్దని వేరేచెప్ప నక్కరలేదు.

మావద్ద సిల్కు ఖండువాలు ధోవతులు, మర్టింగులు, కోటింగులు, నారమడి (పాత్తు) పంచలు, చీరలు మొదలయినవి అన్ని రంగులలోను, అన్ని వైజులలోను ఉన్నవి. నగిషీ అంచులతోను, జరీతోను, జరీ లేకుండగ్గను, బీదలకును, ధనవంశ లకును అన్ని తరగతులవారికి ఉపయోగించునట్లు చీరలు వగైరాలు మాయొద్ద దొరకును. రు 500/-ల రూపాయలవరకు ఖరీదుగల చీరలు తయారు చేసియున్నాము.

శాంపిల్ను కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

ఇట్లు విన్నవించు,

ముప్పన సోమరాజు & వీర్రాజు.

ప్రాప్రయిటర్లు, శ్రీ లక్ష్మీశిల్ప-ఫ్యాక్టరీ పెద్దాపురం తంజివిలాసము } (తూర్పు గోదావరి జిల్లా.)
"సిల్కు-గుడ్డు"

సరటు డిఫెన్సు ఏర్పాటులు

పండిత జవహరిలాలుగారు శ్రీనివాసయ్యగారి గారికి వ్రాసిన ఉత్తరము

పండిత జవహరిలాలు నెహ్రూగారు శ్రీయత శ్రీనివాస అయ్యగారి గారికి వ్రాసిన యీ క్రింది లేఖను ప్రచురణార్థము పంపియున్నారు.

శ్రీయత శ్రీనివాసఅయ్యగారి గారికి తమిళనాడు కాంగ్రెసు సమావేశమునందు మీరు యీ క్రింది యభిప్రాయములు వ్రేల్చి డిలించినట్లు నేను పత్రికలందు చూచితిని.

“నేను కమ్యూనిస్టు గాకపోయినను మీరటు ముద్దాయిల తరపున కోర్టులకు వాదించుటకు సంసిద్ధుడనై యుంటిని. అయితే జవహరిలా నెహ్రూయొక్క అమరావతి ప్రసారమున నేను యీ కార్యము మానుకొనుట సభవించినది. మీరటు నిర్బంధితుల తరపు నేను వాదించనెంచిన నాయభిమతము డిఫెన్సు కమిటీవారికి గౌరవాలముగా తెలిసియుండవలెనని జవహరిలాలుగారు నుడి. అతడు అవివేకి, ఈజాటిఅవివేకులను నే నెప్పుడు లక్ష్యము.”

పత్రికలం ప్రకటింపబడిన విషయము యథార్థమే కాదో నాకు తెలెదు. ఈవిషయము తమిళభాషనుండి ఆంగ్ల యమునకు భావంతరీకరణము చేయబడినది. భాషాంతరీకరణముగాని ప్రతికలకు సమాచారములు పంపుటగాని కొన్ని అసంగతమైన విషయములు యీ ప్రచురణలందు యిమిడియుండవచ్చును. ఈవిషయము పత్రికలయందు చురింపబడుటచే నేను మీకు యీ లేఖను వ్రాయుచున్నాను. మీరటు డిఫెన్సు కమిటీ గురించి మీరు పారబాటు సడెనట్లు నాకు తోచుచున్నది.

దీనిని సుబంధముందుటచే నేను చేసిన తప్పెట్టిదో కనుగొను నాకర్హతలేదు. నాకంటె మీకు బాగుగా తెలిసియుండును. నాతో మీకు అనుభవము కలిగియున్న మీరటు మీ ఒక నిర్ధారణ చేసినపుడు నేను దానిని కాదన కూడదు. నీ కేసులో ముద్దాయిల పక్షమున మీరు వాదించ గోరగనందర్భమున నే నేమో చేసితినియను లేక చెప్పి తిననియననియుండవచ్చుచే నేను యీ లేఖను వ్రాయ వలసి వచ్చినది. మీరు పక్షమున నేను వాదించ గోరదనని మీరు డిఫెన్సు కేసు ముందుగా తెలియపరచవలెనని యన్నట్లు నా కేమియపక్షములేదు. ఈ విషయము మీ కెట్లు తెలిసినదో నాకు దుగాని, అది కేసులము అసత్యము. ఏ దోయొక పత్రిక ప్రకటింపబడిన అసత్య మగువార్తను మీరు చదివి యిటుముండవచ్చును.

బాయిలో భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ జరిగినపుడు కేసులో ముద్దాయిల పక్షమున వాదించుటకును చేయుటనుగూర్చి డిఫెన్సు కమిటీ సభలు గూడ చాలవి. అప్పుడు కొన్ని ఏర్పాట్లు చేయబడినవి. ఆ కేసు ను మీరపుడు ఏమియును చెప్పియుండలేదు. నేనుబాంబా బయలుదేర నున్నప్పుడు ఒక పత్రికలో మీరు మీ సునందు వాదించుటకు అంగీకరించిన వార్త చదివి త్రికలలోని వార్తలు తరచుగా అసత్యములే యగుచుండునని బాంబాయిలో నున విద్వరము చాలమారులు కలుగ యీ కేసును గూర్చి నాతో మీరు ఏమియును చెడక పోవుటవలనను, ఆ పత్రికలోని వార్తను నేను కఠోరిని. అందువలన డిఫెన్సు కమిటీ సభ్యుల కొందరిని. వాడుకూడ తమ కేమియును తెలియదనిరి. అటు కలకత్తాలో యీ విషయమును గూర్చి ఒక పత్రికా నన్ను డిగను. మీరు యీ కేసులో వాదించుట మాకు

ఎలక్ట్రిక్ పవరుచే మెషిను లందు

అనేకరకముల నాజూకైన మెడిసామానులు తయారుచేయబడుచున్నది. టోకుగాతీయువారికి, వర్తకులకు ప్రత్యేకసౌకర్యములుగలవు. ఉత్తరమువ్రాసి గాని, లేక ఖుద్దనవచ్చి గాని వివరములు తెలుసుకొనుచు.

అన్నిరకముల బంగారు, మెడి, నీమకములములు, కెంపులు, పువ్వరాగములచే తయారుకాబడిన నగలు గలవు.

62-1

పరిశ్రమశాల:— 226, గోవిందప్ప నాయకవీధి.

ఉమ్మడి బంగారుచెట్టి అందు సన్ను.

నీమకములములు, బంగారు, మెడినగల వర్తకులు 28, చైవాబజారులోడ్డు మద్రాసు

పంజాబు హిందువులు

రాజా సరేంద్రనాథగారు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఆగస్టు 22:— హార్డానుకమిటీ సభ్యుడగు రాజా సరేంద్రనాథగారు పంజాబులో హిందువులే స్వల్ప సంఖ్యాకులనియు వారికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మవసరమనియు మహ్మదీయులే బహుళసంఖ్యాకులనియు వారికి ప్రత్యేక సౌకర్యమును గోరుట పాడిగాదనియు చెలుపుచున్నారు. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును మానినగాని ఎట్టి రాజకీయాభివృద్ధియు పంజాబులో కూడదని పంజాబు హిందువులముచే పంజాబు హిందువులు ప్రత్యేక సాంఘికాభిమాన వికాసమునకు పాల్పడి రని అనుకొనుట కవకాశ మగుచున్న దని శ్రీ ప్రెస్ వివేఖరి లండనునుండి చెలుపుచున్నాడు. ముసల్మానులతరపున సర్ జాల్మీకరుఅలీ సర్ ఉమర్ హయత్ క్రానుగార్లు వాదించుచున్నారు.

కాని కార్మిక ప్రభుత్వమువారు వచ్చినవిషయ ఈ సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును రాజకీయమునుండి తొలగించుటకు ఆలోచించుచున్నారు. లిబరలుపక్షమువారుగూడ కార్మిక ప్రభుత్వముతోనే ఏకీభవించుచున్నారు. కన్సర్వేటివులు మాత్రము ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యములను కాశ్యతముగనుంచవలె ననుచున్నారు.

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జికోర్టులో

ఇన్ సాల్వెన్సీ అర్జీ నెం. 31/29

పెటిషనరు:—(బుర్రుగ్రామము) ముద్దాలి పుల్లయ్య కొమారుడు పిచ్చయ్య వైశ్యకులం, వర్తకజీవనం, బంగోలు, కొంటరు పెటిషనరు:—(బుర్రువాతలు, పువ్వాడ ఆదిశేష మొదలగువారు.

పైన తెలపబడిన పెటిషనరు 1920|| సం|| రం 5 వ ఆక్టోబరు 19 (2) సెక్షను ననుసరించి తన్ను ఇన్ సాల్వెంటుగా తీర్మానించ వలసినట్లు ప్రార్థించుచు ఈకోర్టునందు ఒక అర్జీని దాఖలు చేసికొనియున్నాడు. సదరు అర్జీ విచారణని ఏప్రిల్ 17-9-29 తేదికి వాయిదా వేయబడినదని యిందుమూలముగా తెలియజేయడ మైనది.

సబ్ కోర్టు, బాపట్ల. } సబార్డినేట్ జడ్జి. 19-8-29.

జీవితమునందు నూతనమార్గమున ప్రవేశించిదానిని సార్థకపరచుకొనుడు

“సి ధ క ల్ప మ క ర ధ్వ జ” (రిజిస్టర్డ్) ఒకబుడ్డియందు ప్రళప్తమైన బంగారుగని గలదు. ప్రాప్త్యచేతము నున్న గొప్పనరముల టూనిక్ మొండివ్యాధులన్నిటికిని అద్వితీయ స నివారిణి. అనేక కాన్ ఫరెన్సులందు నిష్పప్రదర్శనములందు బంధు పతకములు, మొదటితరగతి యోగ్యతాపత్రికలు యివ్వబడినవి. దడున కెక్కువ పనిగలవారి కిది నిజమైన పరప్రసాదము. రక్తము పరిశుద్ధపరచుటయందు అసమానమైనది. పూర్తిగా నుగము గలుగుటకు కావలసిన 60 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర రు 10 లు మాత్రమే. (వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము)

నరము మొదడు, శరీరము, మొదలగునవి మా ఆయుర్వేదరత్న పండిత డాక్టర్ ఎన్. వి. శ్రీరామాచార్యులవారియ ముద్రసిద్ధమైన ఔషధములను వాడుటచే వృద్ధియగును.

మ హా చంద నా ది తైల ము మిక్కిలి శక్తిగల మొదడు సంబంధమైన టూనిక్. హృదయకర్మ లేకపోవుట, మొదడు చీకాకు, విచారము, చూపులోపము, కండ్లమంట, తలనొప్పి పుట్టె, చర్మసంబంధమైన ఇతరవ్యాధులు వగైరాలకు మిక్కిలి నుణకరమైనది. 1-నెలకు సరిపావు 12 ఔన్నులుగల బుడ్డి 1-కి రు 5-0-0.

వివరములకు ఈదిగున విలాసమునకు వ్రాయవలెను:—మద్రాసు ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసి, లిమిటెడ్., ధారాళమైన పద్ధతులపై పనిచేయుటకు హిందూదేశము నందంతటను ఏకెట్లు కావలెను. మేనేజరు: వి. రఘుపతి, బి. ఎ., బి. ఎల్. తంజివిలాసము “కల్పం” పోస్టుబాక్సు నెం 151.

గోదావరి పడమటి డెల్టా ప్రశ్నలు

భూమివరమునందు సేటిల్ మెంటు గూడిన గోదావరి పడమటి డెల్టా రయితుల సభ కార్యక్షేత్ర పరిపాలన, ది. బ. మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు డెల్టా రయితుల నాందోళనపరచుచున్న సెటిల్ మెంటుగూర్చియు దాశవా ఆయకట్టుగూర్చి వెలువడిన స్పెషలు ఆఫీసరుగారి రిపోర్టు గూర్చియు, సమగ్రముగ చర్చించిరి. ఆర్థిక విచారణసంఘ మేర్పడి సలుపుచున్న విచారణ చాలముఖ్యమయినది. అధ్యక్షులు చెలిపినటుల, బ్యాంక్ లో విచారణ, ప్రస్తుతపు లాండు రివిన్యూ సూత్రముల పునాదిని వెకలించెను. సెటిల్ మెంటు ఉద్యోగుల వాక్యములను వేదవాక్యములుగ పరిగణింపవలయునను మూఢవిశ్వాసము పూర్తిగ తొలగినది. వీరి అంకెలు, వీరి యూహలు, ప్రమాణములుగావని తేలినది. బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు ప్రజలలో బెరిగిన అసంతృప్తిని దొలగించుటకు, లాండురివిన్యూ చట్టము నిర్మితమగువరకు, ప్రస్తుతపు సెటిల్ మెంటు విధానమును నిలిపివైచుట కంగీకరించిరి. ది. బ. ఆరోగ్యస్వామి మొదలిగారి అధ్యక్షతక్రింద, కృష్ణా గోదావరి మండలములలో జరుగుచున్న ఆర్థిక విచారణ, బ్యాంక్ లో విచారణకన్నను విశాలమయినదనియు, ముఖ్య సమస్యలను నిర్ణయింపవలసియున్నదనియు, ఇది కేవలము అనధికార సంఘ మగుటచే ప్రజల కష్టనిష్ఠురముల నెక్కుడు బాగుగ గ్రహింపగలదనియు, సమ్మతమైనది. ఇట్టి సంఘ మిదివర కెన్నడును నిర్మితమై యుండలేదు.

రయిత్యాసెటిల్ మెంటు విషయమై సూతన విధానము నవలంబింప వలయు నను కోర్కె దేశ మందంతటను వ్యాపించియున్నది. ఇందు నిమిత్తమై పాటుబడుటకు బాంబాయిలో లాండులీగు లేక భూసమితి ఏర్పడియున్నది. చెన్నరాజధానిలో నొక సమితి నేర్పరచి పాటుబడుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘమువారు గూడ, ఇట్టిసమితి యొకటి ఆంధ్రదేశమున కేర్పడవలయునని, కోరియుండిరి. ప్రతి రాష్ట్రమునకును ప్రత్యేకసమితి ఏర్పడవలయు ననియు, అన్ని సమితులను అఖిలభారత సమితితో కలుపవలయుననియు, రామచంద్రరావు పంతులుగారు గోరుచున్నారు. ఇప్పుడు వ్యాపకమునందున్న సెటిల్ మెంటు సూత్రములను, రామచంద్రరావు పంతులుగారు సహేతుకముగ ఖండించిరి. ఆహారపదార్థముల ధరలు పెరుగుటయు, భూములధరలు పెరుగుటయు, రయితుల సౌభాగ్యమునకు నిదర్శనములని సెటిల్ మెంటు ఆఫీ

సరులు చెలుపుచున్నారు. కాని ఇది వ్యర్థవాదము. ఏలనన, రయితులస్థితి చక్కబడలేదని, అనుభవము చెలుపుచునే యున్నది. ఆహారపదార్థముల ధరలు బెరిగినను, రయితుల జీవితమున కవసరమగు ఇతర పదార్థముల ధరలుగూడ పెరుగుటచే, తాబడికిని ఖర్చుకును సరిపోవుటలేదని గ్రహింపవలయును. రయితులు భూములను విధిలేక విక్రయించెదరుగాని, బుద్ధిపూర్వకముగ విక్రయింపరు. భూముల సాగుధరలకు కొనువారు, వేరొక జీవనాధారములేక, కొనుచుందురు.

భూములధరలు పెరుగుదల, కృత్రిమధరలను తెలుపుచుగాని, ఫలసాయపు పెరుగుదలను వ్యక్తపరుపదు. రయితులకు వేరొక జీవనములేక, ఎంతఖరీదుకయినను భూములనుకొనుట, వారిసౌభాగ్యము నకు నిదర్శనము గాజాలదు. ఇటులనే కవుళ్లును బట్టియు, రయితుల భాగ్యదశను నిర్ణయింప వీలుండదు. స్వల్ప భూవసతిగలవారికి, వ్యవసాయపుఖర్చులుబోగ మిగులునది అత్యల్పముగ నుండును. వీరికే ధాన్యము చాలకుండగ, వీరితరులకమ్ముట కేమిమిగులును? అందుచే ఆహారపదార్థముల ధర బెరిగినను, స్వల్పభూములుగలవారి కెట్టి లాభము గలుగదు. తదితరులయినను, హెచ్చు ధరలబెట్టి, జీవితావసరములను కొనవలసియుండును. రయితుల దారిద్ర్యమును వారు జేయు ఋణములబట్టియే నిర్ణయింపవచ్చును. భూములను తాకట్టుపెట్టి ఋణముదెచ్చువారిసంఖ్య ఎచ్చైనని, సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగారంగీకరించుచున్నారు. ఇందుకు కారణమేమి? రయితులు భాగ్యముతో తులదూగుచున్నచో, వారి తాకట్టు బాకీ లేల వృద్ధిగావలయును? బాంబాయి భూసమితివారు సూచించినటుల, వ్యవసాయపుఖర్చులుబోగ మిగిలెడి రాబడిపైననే పన్ను విధింపవలయునుగాని, భూములధరలబట్టియు, ఆహారపదార్థముల ధరలబట్టి, కవులు మొత్తములబట్టియు, పన్నులను గరిష్టసంఖ్యకు పెంచుట మిగుల అప్రశస్తము.

సెటిల్ మెంటుల నిర్ణయము నందుచే, తగిన సూత్రములపై నాధారపరపవలయును. అట్టి సూత్రములను చట్టమునందు పొందుపరచి, శాసనసభవారి యంగీకారములేనిది పన్నులను పెంచకుండుట కేర్పాటులు జరిగినగాని, ప్రజలలో సంతృప్తిగలుగదు. రెండవపంట ఆయకట్టు నిర్ణయముగూర్చి స్పెషలు ఆఫీసరుగారు పంపిన రిపోర్టు, ప్రజలకు అసంగీకారముగ నున్నది. స్పెషలు ఆఫీసరుగారు కొన్ని భూములను రెండవపంట ఆయకట్టునుండి పూర్తిగ తొలగించిరి. కొన్ని భూములను వీనియందు శాశ్వతముగ నుంచగోరిరి. ఈభూములకు జనవరినుండి మేనెల వరకు నీరు నష్టయిజేయబడును. మూడవ ఏర్పాటు తోటపంటలకు సంబంధించినది. దీనియందు కొబ్బరి, పొగాకు, అరటి, తమలపాకుతోటలును, నిమ్మ, నారింజ, మున్నగు పండ్లతోటలును జేరును. రెండవ పంటసమయమున తోటపంటల సాగు 22250 ఎకరములలో మాత్రము జరుగవలయునని, స్పెషలు ఆఫీసరుగారు సూచించిరి. గోదావరి పడమటి డెల్టాలో, ఇతరచోటుల నెక్కడను తోటలను కలెక్టరుగారి ఉత్తరువులేనిది పెంచగూడదని సూచింపబడెను. ఇటులనే చెరుకుతోటలను వేయువారు, ఎక్కికూర్చితివుగారి ఇంజనీయరుగారి అంగీకారమును ముందుగ పొందవలయును. క్రొత్తప్రభుత్వపు బంజరు భూము

లను రెండవపంట ఆయకట్టులో జేర్చవలయును, ఎక్కికూర్చితివు ఇంజనీయరుగారు నలహానిచ్చిరి. వైనూచనల నన్నిటిని, రామచంద్రరావు పంతులుగారు సహేతుకముగ ఖండించిరి. దాశవా ఆయకట్టునుండి కొన్ని భూములను పూర్తిగ తొలగింపనెంచినపుడు, రయితుల ఆక్షేపణలను వినుట, అధికారుల కనీసధర్మమై యుండెను. కాని, వారు ఎవరి యభిప్రాయమును కనుగొనలేదు. ఎవరి మొరలను వినియుండలేదు. ఆక్షేపణలను వినవలెనని, నిబంధనలలో లేదట. లేకున్నను ముచో, నెట్టి ప్రమాదముండదు. వినగూడదను నిషేధము లేదు గద. వినుట కారంభించుచో, రయితులమొర లధిక మగు ననువాదము నిస్సారమయినది. ఆయకట్టు నుండి శాశ్వతముగ తొలగింపబడిన భూముల సర్వే సంబంధములను ప్రకటించుటకుగాని, రయితుల ఆక్షేపణలను వినుటకుగాని, ప్రభుత్వమువారు గూడ సమ్మతింపరయిరి. ఆయకట్టులో జేరదగు భూములన్నియో గలవని, రయితులు భావించున్నారు. రెండవపంటకు శాశ్వతపు ఆయకట్టు హామీపబడినను, దీనియందు జేరదగిన భూములు వని, అధ్యక్షులు చెలుపుచున్నారు. ఇక తోటపంట స్పెషలు ఆఫీసరుగారు విధించిన నిర్బంధము, మాత్రము యుక్తముగలేదని, అధ్యక్షులు ఖండితగ చాటుచున్నారు. రయితులవిచక్షణ నీరీతిన అరిట హాని కరము. తమ భూములలో యిచ్చవచ్చినంతలను పెంచుటకు వారికి హక్కుగలదు. కలెక్టర్ ఎక్కికూర్చితివు ఇంజనీయరుల అంగీకారము బడయమనను నియమము, రయితులపై క్రొత్త నిర్బంధము నున్నది. ఎప్పుడును వరిపంటనే పండింపలన, భూములు బలహీన మగుచుండుట అనుభవము. అట్టితేరి, రయితులు అప్పుడప్పుడు తోటపంట నేల పెంచుట కవకాశముండగూడదో తెలియదాన్ని ప్రదేశములలో మాత్రము తోటపంటలనుచవలయునను నిర్బంధముండనేల? తోటపంటలకు తగిన వసరములేదు. స్వల్పముగ తడిసిన ను ఇట్టిపంటలవలన, భూమి బాగుపడుటకు ఘోర ఇంతియగాక, చెరుకుపంటను ఎక్కువగ పంపియునని, చెరుకు కమిటీవారు సిఫార్సు జేసిరి. స్పెషలు ఆఫీసరుగారు సూచన, యిందుకు ముగనున్నది. క్రొత్తబంజరు భూములకు పంట లాభముల నొనగుటకు అధ్యక్షులేమా సమ్మతించుటలేదు. పొలములకు మన్ను ఎరువు, దొరుకుట లేదు. డెల్టా రయితులు చాల కష్టపడుచున్నారు. వీరి పశుసమరప్రదేశములందు మొరకప్రదేశములకు కై పంపవలసివచ్చుచున్నది. అందుచే, బంజరుభూములను బీడుగజేసి, పశువుల సౌకర్యములను పెంచుచును. అంతియగాని, రెండవపంట లాభము క్రొత్తభూముల కిచ్చుట పాడిగాదని, అధ్యక్షులు సూచించిరి. రామచంద్రరావుపంతులుగారి విషయములు సహేతుకములై, దూరాలోచనతో గూయున్నవి. ప్రభుత్వమువారు వీని సంగీకరించి, రయితులను తృప్తిపరచుట వివేకము. లేనియెడల, డెల్టా రయితుల ఆందోళనము విశేషముగ విస్తరించునహాజము.

భారతశాసనసభ నిబంధనలమార్పు

అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు వార్త ప్రకారము, ఇండియా మంత్రిగారు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గోరిన నిబంధనలమార్పు నామోదించినట్లు దెలియుచున్నది. ఈమార్పు ప్రకారము, ఏచట్టమయినను, శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడిన ఏమట్ట, అధ్యక్షులు దీని విచారణను నిలిపివేయగూడదు. ప్రజారక్షణచట్టమును, అధ్యక్షులగు గౌ. వి. కే. పటేలుగారు చర్చించుటలేదని నిలిపివైచినందులకు, ప్రభుత్వము వారిటుల మార్చిరి. ఇకమీద పటేలుగారు రవలంబించిన పద్ధతి కొనసాగజాలదు. అధ్యక్షుని అధికారము పూర్తిగా తగ్గింపబడినది. రాజోపు భారతశాసనసభా ప్రారంభదినమున యూనపు ఇమామ్ గారు, భారత శాసనసభతో యోచింపకుండ నిబంధనలను మార్పు వీలులేదను తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెదరు. ఇండియా మంత్రిగారి రిడిమరకే మార్పు సంగీకరించియున్నచో, భారతశాసన సభవారు తమ యనమృతిని దృఢముగ దెలుపుటదప్ప చేయగలదేమియు గనుపించదు. ఇకనయినను, శాసనసభలతో ప్రొద్దుబుచ్చక, దేశ నాయకులు వెలుపలి కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును దీక్షతో నిర్వహించి, దేశస్వాతంత్ర్యమును చేకూర్చి ప్రస్తుతము కలుగుచున్న అవమానపరంపరలను దొలగించుట యవసరము. లేబరు ప్రభుత్వమువారిపై హిందూదేశ విశ్వాసము పూర్తిగా దొలగుట కిట్టి మార్పు తోడ్పడగలదు.

బెంగాలు : ద్వంద్వ ప్రభుత్వము

బెంగాలులో ద్వంద్వ ప్రభుత్వము సాగకుండ జేయబడెను గాన, ఆ రాష్ట్రమునకు స్వాతంత్ర్య మీయగూడదని కేంద్రసంఘమువారు రిపోర్టు జేయవలయునని, యూరపియనులు ప్రోద్బలపరచిరట. కాని, డాక్టరు సుప్రహువార్ధిగారు, బెంగాలులో ద్వంద్వ పరిపాలనము అవసరము గాంచుటకు అధికారులే కారకులయిరని భావించుచున్నారట. ఇతరసభ్యులు గూడ వీరితో నేకీభవించెదరని తలంప వచ్చును. బెంగాలుకు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నొసగనిచో, పంగదేశమువారు దేశ స్వాతంత్ర్యము త్వరలో సిద్ధించుటకై యావచ్చుకని వినియోగించెదరు గాని, నిరాశ జెందబోరు. పంగదేశముకన్నను, మరియొక రాష్ట్ర మిట్టి స్వాతంత్ర్యమును బడయుట కెక్కుడు యోగ్యమయినదని, కలనయిన తలంప వీలులేదు. అన్ని రాష్ట్రములలోను మిన్నయై బరగు పంగరాష్ట్రము నవమానించుచో, హిందూదేశము నవమానించినట్లులే ఎంచబడును. ఇతరరాష్ట్రములు తమకుగలిగిన స్వల్పలాభమునకై మురియబోవు.

జిప్స : చర్చిల్ గారి భీతి

ఈజిప్టు విషయమై లేబరు ప్రభుత్వమువారు సూచించిన పరిష్కారమును చర్చిల్ గారు తేమాత్ర మంగీకరించుటలేదు. ఈజిప్టునందున్న బ్రిటీషు సైనికులను సూయజ్ కాలువయొద్దకు తీసికొనివచ్చుచో, ఈజిప్టునందు అరాజకము ప్రబలుననియు, ఈజిప్టు ధ్వంసమగుననియు, వీరు భీతిజూపుచున్నారు. చర్చిల్ గారి వాదమునందు క్రొత్త ఏమియులేదు. ఇయ్యది ఇంపీరియల్ మతమువారు జేసెడి మామూలు వా

దమగాని వేరుగాదు. ఈజిప్టును బ్రిటీషు సైన్యములు ఎల్ల కాలమును ఆక్రమించియుండవలెనని, చర్చిల్ గారి తలంపు గాబోలు. అటులగుచో, ఈజిప్టుకు స్వాతంత్ర్యము లభించుట కన్నటికిని అవకాశమేయుండదు. కన్నరైట్ లీపు ప్రభుత్వమే పరిపాలించుచున్న యెడల, ఈజిప్టు పరిష్కారము జరుగుట కవకాశము గనుపించదు. లేబరు ప్రభుత్వమువారు నను, దీనిని పరిష్కరింపగలరో, లేరో ముందుగాని తెలియదు.

కామన్వెస్థలో లంచములు

కామన్వెస్థలో ఫలాహారపు గృహములో వెంట్రుకులుగ నుండువారి జీతములను వృద్ధిజేయవలయునని, లేబరుసభ్యు లొకరు సూచించిరి. కాని, వెంట్రుకులకు పార్లమెంటుసభ్యులు బహుమాన రూపమున లంచముల నిచ్చుచుండురనియు, వీరికి రోజుకు మూడుమార్లు ఉచితముగ భోజనము లభించుననియు, వారమునకు నాలుగున్నర రోజులే పనియుండుననియు, అందుచే జీతములను పెంచవసరములేదనియు శిప్పబడుచున్నది. హిందూదేశమున గ్రామోద్యోగుల జీతములను పెంచవలయునను ప్రశ్నవచ్చినపుడు, వీరికి ఇతర విధముల రాబడి గలదని, వెనుక జవాబియబడెను. కాని, లంచములను రాబడికింద భావించుట మిగుల అసభ్యమని, మాంచెస్టరు గార్డియనుపత్రిక దెలుపుచున్నది. తక్కువ జీతము లిట్టి దురభ్యాసమును పెంచుటకు తోడ్పడుట సహజము.

రైనులెండు ప్రదేశము

రైనులెండు ప్రదేశమును బ్రిటీషు సైనికులు విడినాడినను, వారి స్థానమునందు బెల్జియము సైనికులు ప్రవేశించెదరని సూచింపబడినది. ఈవార్త జర్మనీలో నలజడి బుట్టించెను. బెల్జియనులకన్న బ్రిటీషు సైనికులుండుటయే మేలని, జర్మనులు భావించుచున్నారు. కారణము విడితమే. బెల్జియనులకును, జర్మనులకును మధ్య బద్ధద్వేషముండుటకు కారణముగలదు. మిత్రమండలివారు తమలోదాము తగాదాపడుచు, రైనులెండు ప్రదేశమును విడువకుండుట శోచనీయము. వీరల తగాదాలతో జర్మనీకి సంబంధములేదు. జర్మను నష్టపరిహార సమస్యకును, రైనులెండు ప్రదేశాక్రమణమునకును, ముడిబెట్టుట పాడిగాజాలదు. బ్రిటీషువారు తమ సైనికులను మరలించుటకు సంసిద్ధులుగనున్నను, ఫ్రెంచి సైనికులు కదలకముందు వీరు లేచిపోయెదరా యనునది సందేహము.

బర్మా

బర్మాను ఇండియానుండి వేరుజేయవలయునని, బర్మా సైమను సహాయసంఘమువారు గోరియుండిరి. సెర్పిలు కమిటీవారు మాత్రము వేరుజేయగూడదని సిఫార్సుజేసెటలు వార్తలు దెలుపుచున్నవి. సైమను కమిషనువారేమని సూచించెదరో చూడవలయును. బర్మాప్రజలయినను, తమరాష్ట్రము వేరయినవిమ్మట, పరాధీనస్థితిలోనుండుట కంగీకరింపరు. స్వతంత్ర బర్మా రాష్ట్రమే వారి ఆశయముగాని, పరాధీనమగు బర్మా రాష్ట్రముగాదు. బర్మాను వేరుజేసి, భారతీయుల పలుకుబడి నక్కడ తొలగించి, ఆరాష్ట్రమును పరాధీనముగ

నంచవలయునని, బర్మాప్రభుత్వమువారి విజ్ఞప్తి దెలిపెను. ఇట్టివార్తలు, బర్మాకు తీరని నష్టము గలిగించకమానదు. స్వాతంత్ర్యము బడయువరకు బర్మా ఇండియాతో గలిసియుండుటయే శ్రేయస్కరమగును.

దండేకరుగారి నిర్బంధము

రాజుద్రోహ నేరముక్రింద, సంయుక్తరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ సహాయ కార్యదర్శియగు వినాయక దండేకరుగారిపై 18 మాసముల కఠినశిక్షయు, 250 రూపాయిల జరిమానయు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారిచే విధింపబడెను. దండేకరుగారు, కేసులో వాదించక, స్టేటుమెంటును మాత్రము దాఖలుజేసిరి. రిపోర్టు జేయబడిన తమ ప్రసంగములు సరిగావని, వీరు తెలిసిరి. దండేకరుగారు కేసులో వాదించకుండ కారాగృహ శిక్షను వరించి, దేశమునకై ఆత్మార్పణము గావించిరి. కాంగ్రెసుసంఘముల కార్యనిర్వాహకోద్యోగుల నీరీతిని శిక్షించుటవలన, కాంగ్రెసు యుద్ధమము మరింత యధికముగ వ్యాపించునుగాని, ఖీణింపజాలదు. వీరల త్యాగములు, దేశ స్వాతంత్ర్యమునకు దోహద మొనగకమానవు.

హిందూమహమ్మదీయ వివాదము

హిందూమహమ్మదీయవివాదము ఇంగ్లండులో సాగుచున్నట్లు దెలియుచున్నది. హిందూ ప్రతినిధియగు రాజా నరేంద్రనాథగారు, హిందువుల దృక్పథమును చాటుచున్నారు. మహమ్మదీయూభిప్రాయమును చాటుటకు, సర్ జుల్ ఫికరు ఆలీఖానుగారును, సర్ ఉమర్ హాయత్ ఖానుగారును గలరు. వీరలవివాదములను గోరంతలు కొండంతలుగ పెంచుటకు, లండను ప్రెస్సుబోలు కన్నరైట్ లీపుపత్రిక లుండ నేయున్నవి. లేబరుపక్షమువారు, రాజకీయసంస్థలకు సాంఘికభేదముల నాధారముగ కైకొనుటకు సమ్మతించుటలేదని తెలియుచున్నది. తుదకు వీరెటుల నిర్ణయించెదరో చూడవలయును.

లాంకుపైరు మిల్లుతగాదా

లాంకుపైరు మిల్లు తగాదాను విచారించుట కేర్పాటయిన పరిష్కారసంఘమువారు, నూటికి 12½ వంతున పనివారల వేతనములను యజమానులు తగ్గింపవచ్చునని, నిర్ణయించినట్లు తెలియుచున్నది. ఇంతకుపూర్వము మిల్లు యజమానులు తగ్గించిన మొత్తముకన్న, పంచాయతి సంఘమువారు తగ్గించిన మొత్తము ఎక్కువగనున్నను, కార్మికు లిందు కంగీకరించెదరా యనుప్రశ్న గలదు. అంగీకరించుచో, లాంకుపైరు మిల్లు తగాదా లింతటితో అంతరింపగలవు.

తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయుల

రాయ బారము

కార్యదర్శి పర్యటనము

అలహాబాదు, ఆగస్టు 21:-తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయుల రాయబారపు కార్యదర్శియగు ఈశ్వరదాసుగారు నేటిదినము అలహాబాదుచేరిరి. పండిత నెహ్రూ, సర్ సత్య, చింతామణి గార్లతో కలహిటాడుకై వీరు అలహాబాదునకు వచ్చిరి. తూర్పు ఆఫ్రికా సమస్యలవిషయమై వివిధమన ప్రచార మొనర్చవలయు నను విషయమై వీరు ఈ నాయకుల సలహాపుచ్చుకొనెదరు. శుక్రవారమువరకు వీరు అలహాబాదునందుండెదరు.

(ప్రీ.ప్ర.)

చిరదేశవార్తలు

లంకాక్షైరు పనివాండ్ర వేతనముల

తగ్గాదా

మధ్యవర్తి పరిష్కార సంఘమువారు

యజమానుల కనుకూలముగ తీర్పు జెప్పట

(రూటరు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—నూటికి 12½ చొప్పున వేతనములను యజమానులు తగ్గించుటకే మధ్యవర్తి పరిష్కారసంఘము వారి చొప్పుకొనిరి. కాని మొత్తముగా పనివాండ్రవేతనమును నూటికి 6½ చొప్పున తగ్గించుటకు తీర్మానించిరి.

హేగునభ

నాలుగు ప్రభుత్వముల కోర్కెను జర్మనీ నిరాకరించుట

(రూటరు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—డాన్ విధానము యంగువిధానములు రెండును ఒకటేయగుటచే అయిదుమాసములనుండి మిగిలిన 25000000 పౌనులను జర్మనీ వదులుకొనవలెనని నలుగురు ప్రభుత్వములవారు కోరిరి, కాని జర్మనీ నిరాకరించెను. కాని ఈవిషయమై మరల శుక్రవారము చర్చ జరుగు ననుచున్నారు. ఎంగువిధానము ప్రకారము ఏర్పాటుచేయబడిన కమిటీలు పనిచేయుచున్నవి. ఈ సందర్భములనే సర్ చార్లస్ యాడిన్ ఆండ్రూ మ్యాక్ డెనుగార్డు హేగుకు వచ్చిరి.

ఇండియను సెంట్రల్ లుకమిటీ

చర్చలు జరుగుచునే యున్నవి

(బీమునర్విసు)

బర్మాను విడదీయుటకు అంగీకరించలేదు

లండన్, ఆగస్టు 22:—సెంట్రల్ లుకమిటీవారు ఏదో ఒకదానిని ఛార్జియించుచునే యున్నారు. బొంబాయి మద్రాసు రాష్ట్రములనుగూర్చి కొన్ని తీర్మానములను గావించిరి. బొంబాయి మద్రాసు ప్రభుత్వముల నొకవలను ఇంచుమించుగ పూర్తిగ అంగీకరించి రన్చుచున్నావే.

బొంబాయి విషయములో ఒక సింధురాష్ట్ర విభజనమునుగూర్చి కొత్తమార్గమును దొక్కిరి. న్యాయశాఖ, కార్యనిర్వాహక శాఖలను విడదీయగూడదని ప్రభుత్వమువారినిరి. కాని విడదీయవలెనని సెంట్రల్ లుకమిటీవారి యభిప్రాయము. సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారును సెంట్రల్ లుకమిటీవారు రంగీకరించెదరనే యనుకొనుచున్నారు. సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు ప్రజానిర్వచిత మగు రెండవ శాసనసభ యుండవలె ననిరి. శాసనసభలో ఎన్నికల రూపముగ నిమ్మజాతులకు గూడ తగిన ప్రాతినిధ్య ముండవలెనని ఎం.సి.రాజాగారు ఒప్పించిరి. బర్మాను ఇండియానుండి విడదీయుటకు సెంట్రల్ లుకమిటీవారు చాలమంది అంగీకరించలేదు.

బెంగాలులో స్వాజ్య నాడుల ప్రతిష్టంభనముచే బెంగాలు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమునకు తగదని సెంట్రల్ లుకమిటీ తలంచునటుల బెంగాలులో యూరపియనులు సర్వవిధముల ప్రయత్నించిరి.

కాని డాక్టరు సుహృద్ వాద్ గారి సమకవిత భావమున కంగీరించలేదు. బెంగాలులో ప్రతిష్టంభనమునకు కారకులు ప్రభుత్వాధికారులే గాని స్వరాజ్యవాదులు గారనుచున్నారు.

ఈజిప్టు ఒడంబడిక

ఆస్ట్రేలియా నిరాకరణము

(రూటరు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—న్యూయిజ్ కాల్యను పూర్తిగ గాపాడు ఏర్పాటు లున్నగాని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు ఈజిప్టుతో జేసికొను ఏ ఒడంబడికనుగూడ తాము అంగీకరించువారముగా మని బ్రిటిష్ అధికారులతో డెలివరీ మని ఆస్ట్రేలియా ప్రధానామాత్యుడు బ్రూసుగారు ఆస్ట్రేలియా కామన్వెల్త్ పార్లమెంటులో డెలివరీ.

చీనా రషియా పోరాటము

చీనాదొంగలు బ్రిటిష్ భీమాయధికారులను బట్టుకొనుట

లండన్, ఆగస్టు 22:—హార్మిక్ కు 280 మైళ్లు ఈశాన్యముగనున్న కియూమ్ బిద్ గర్ చీనాదొంగలు ఇద్దరు బ్రిటిష్ భీమాయధికారులను, వారు తమభీమా ఏజెంటు కార్యాలయములను పరిశీలించుచుండ బట్టుకొని డబ్బు ఇచ్చినగాని విడిచిబెట్టుట లేదనిరి. బ్రిటిష్ కాన్సులు వీరిని విడిచిబెట్టుటకు చీనా ప్రభుత్వాధికారులు చర్యను దీక్షింపవలెనని గోరిరి.

ఇండియను

సివిలుసర్విసు పోటీపరీక్ష

312 యభ్యర్థులు

ఇందులో 190 భారతీయులు

(రూటరు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—క్రొండటివారము ఐ. సి. ఎన్. పోటీపరీక్షకు 312 మంది వచ్చిరి. ఇందులో 190 మంది భారతీయులున్నారు. ఈ ఐ. సి. ఎన్. పరీక్షాఫలితములు నెప్తంబరు మూడవవారములో డెలియను.

రైను ప్రదేశము-ఇంకోక చిక్కు

బ్రిటిష్ సేనలస్థానే బెల్జియను సేనలు ప్రవేశించును!

(రూటరు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—బ్రిటన్ రైను ప్రదేశమును భారీ జేసినపుడు బెల్జియను సేనలు ప్రవేశించునని తెలియుటచే జర్మనీలో విచార మేర్పడినదని పిస్కే డెను వార్తలు డెలుపుచున్నవి. అట్లు బెల్జియను సేనలు ప్రవేశించుట కెంతమాత్రము అంగీకరింపరాదని మునిసిపలు అధికారులు డాక్టరు స్ట్రేస్మ్యాగారికి లేఖ వ్రాసిరి. అంతకంటే బ్రిటిష్ సేన లున్నదే మేలనిరి.

చీనా రషియా పోరాటము

చీనా తూర్పు ఇనుపదారిలో సైనిక శాసనము

(రూటరు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—మంచూరియాలో పరిస్థితులు తీవ్రముగ విషమించుటచే చీనాతూర్పు ఇనుపదారి ప్రదేశమున చీనా ప్రభుత్వమువారు సైనిక శాసనమును ప్రకటించిరి. మంచూరియాలో చీనా ప్రదేశమునకు 500 గజముల దూరములో సోవియటు యుద్ధసాముగ్రితో రైల్వే ప్రవేశించెనని రెండు వార్తాపత్రికలు డెలుపుచున్నవి. అందుండి 400 కాల్పులనునకు జేరిన సైనికులు చీనావారిపై గాల్చెను. చీనావారుగూడ మరల కాల్చిరి. ఇదంతయు రెండుగంటలు పట్టినది. రషియనులు కొన్ని ఫిరంగులను మందుగుండు సాముగ్రిని గోల్పోయి రషియనులు వెనుకకు మరలిరి.

పంజాబు సెంట్రల్ లుకమిటీ

(బీము నర్విసు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—పంజాబులో శాసనసభ కు తరవాదులగు అయిదుగురు మంత్రు లుండవలెనని సెంట్రల్ లుకమిటీ వారు తీర్మానించిరి. ఇందులో ముగ్గురు మంత్రులు ముస్లిములు లుండవలెనను సవరణను ప్రోసిజేసిరి.

హాజీబిల్లు శాసనమగుచో

“రాజప్రతినిధి దాని ప్రోసిజేయరాదు”

(బీమునర్విసు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—రాజప్రతినిధి బెక్ గార్లు హాజీబిల్లునుగూర్చియు ఇంచితేపు కంపెనీవారు భారత నాకాన్యా పారము తలయెత్తుకుండ జేసినదానిని గూర్చియు మాట్లాడిరట. ఒకవేళ హాజీబిల్లును శాసనముగ డిల్లీ సభవారు ఆమోదించిరేని రాజప్రతినిధి దానిని ప్రోసిజేయరాదన్నటుల భారతీయులు డెలుపుచున్నారు. అందుచే కార్మిక ప్రభుత్వమువారిని వెనుకకు లాగినగాని బ్రిటిష్ ఆర్థిక జీవనమునకు భంగము గల్గునని యు భారత సామ్రాజ్యమును గోల్పోవలసి వచ్చుననియు బ్రిటిష్ ప్రజలు వర్తకులు గోలబెట్టుచున్నారు. అనగా భారతీయులపట్ల కార్మిక ప్రభుత్వము కౌశల్యమును వహించవలెననుచున్నారు.

సామ్రాజ్య ప్రతిఘటనసంఘ

సమావేశము

ఇండియన్ డెంటు కార్మికపక్షమును ఆజేపించుట

కార్మిక ప్రభుత్వమువారు ఇండియా స్వపరిపాలనము గురించి తనవైఖరిని ప్రకటింపవలెననుట

(బీమునర్విసు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—సామ్రాజ్య ప్రతిఘటన సమావేశమున స్వతంత్రకార్మికపక్షమును చాలవరకు ఖండించిరి. భారతదేశమునుగూర్చి శ్రద్ధవహించుట లేదనిరి. అప్పటినుండియు కార్మికపక్షమువారు రందరను భుజములను తడుముకొనుచున్నారు. భారతదేశములో ఎక్కుడు శ్రద్ధవహించిన కార్మికపక్షసభ్యులు చాలమంది కార్మిక ప్రభుత్వ వైఖరినిగూర్చి ప్రశ్నించుటకు ప్రారంభించిరి. భారతదేశమునందు అభిమానము గలవారును కామన్వెల్త్ లో యున్నవారును భారత స్వపరిపాలనమునుగూర్చి కార్మిక ప్రభుత్వ వైఖరిని ప్రకటింపవలెనని మంత్రివర్గమందున్న తమ నాయకులకు డెలివరీ.

ఇర్విన్ ప్రభువు ఇండియాకు తిరిగి వెడలిన వెంటనే పార్లమెంటు మరల సమావేశమైనపుడు భారత దేశమునుగూర్చి ప్రకటించెదమని పార్లమెంటు కార్మికసభ్యులకు డెలివరీ రని సమ్మతముగ ఫ్రీ ప్రెస్ విలేఖరి డెలుపుచున్నాడు.

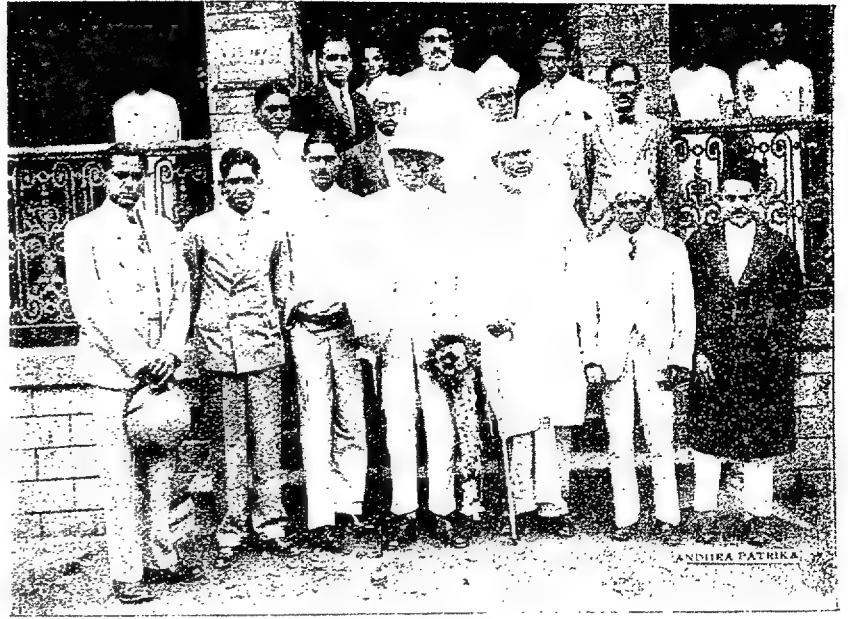
భారత రాజ్యాంగవిధానమును తయారుచేయుటలో భారతదేశ ప్రతినిధులను రప్పించి వారితో యోచించి మరీ స్వపరిపాలనావిధానమును గూర్చి ఆలోచించెదరనియు అంతియగాని తాము ముందు గనే తయారుజేసిన విధానమును భారత నాయకులపై వేసి అంటగట్టరని అభయమిడుచు ఆదినంజీయు ఇదే తమయభిప్రాయమనియు డెలివరీచుచున్నాడు.

డిల్లీ శాసనసభను, రాష్ట్రీయ శాసనసభలను రద్దుజేయుటకు కార్మిక ప్రభుత్వమువారు తుత్తువు జేసి రని ఖాయముగ డెలివరీనది.

ఫిల్లీ సామ్రాజ్య సభాధ్యక్షునికి ప్రతికూలముగ ఆసభలో ఎట్టిమార్పులను జేయనీయరు. బోలిషివికుబిల్లును మరల ప్రవేశపెట్టుకూడదనిరి. ఈ సందర్భములజేసి కార్మిక ప్రభుత్వమును విశ్వసించి వారికి కొంతవ్యవధిని యవకాశము నీయుడని కార్మికసభ్యులు లండనులోయున్న భారతీయులకు జెప్పుచున్నారు.

బి. శివరావుగారు

బొంబాయి, ఆగస్టు 22:—అంతర్జాతీయ కార్మిక మహాసభకు భారతదేశపు ప్రతినిధికి సమాధిచుడుగ జేసివాకు వెళ్లిన బి. శివరావుగారు నేటిదినము స్టీమరులో బొంబాయి చేరెదరు. (ఫ్రీ ప్రె.)

మహమ్మదప్రవక్త జన్మదినమున సముద్రతీరమున జరిగిన సభలో
సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు అధ్యక్షతవహించి ఉపన్యసించుట.
(ప్రె. ఫో. బి.)

బ్యాంకింగు విచారణ
విచారణసంఘపు ఉపాధ్యక్షు లగు సర్ పురుషోత్తమదాసు
తాకూరుదాసుగారు మదరాసువచ్చినపుడు దక్షిణభారతము వాణిజ్య సంఘ
మువారు సభజేసి ముఖ్యవిషయముల చర్చించిరి. తాకూరుదాసుగారు
మధ్య నిలచియున్నారు. (ప్రె. ఫో. బి.)

లాహారు కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షత

డెయిలీ మెయిలుపత్రిక వ్యాఖ్య
“లాహారు కాంగ్రెసు మహాసభకు అధ్యక్షత వహించు
టకు మహాత్మా దంగేకరింపలేదు. పండిత జనహరిలాలుగారి నే
యెన్ను కొనవలెనని పట్టుబట్టెను. ఇందులకు మహాత్మాని అనాలో
గ్యసితి యొక ముఖ్యకారణమై యుండవచ్చును. ఇతరకార
ణములు గూడ నుండవచ్చును గాని జనహరిలాలుగారి నేయెన్ను
కొన వలెనని మహాత్మాడుపట్టుబట్టుట కాంగ్రెసు సంఘమువారి
నాజ్ఞాపించుటయే యగుచున్నది. జనహరిలాలుగారు మాన్యు
లేగాని పెక్కు రాష్ట్రములవారు జనహరిలాలుగారి నెన్నుకొ
నుటకు సమ్మతించలేదు. ప్రస్తుతస్థితిలో నధ్యక్షత వహించుటకు
జనహరిలాలు గారి కనుభవము లేదని వా రభిప్రాయపడిరి.
మహాత్మాడు కాంగ్రెసు మహాసభకు తప్పక వెళ్ళును. వివమస్థితి
కలిగినపుడెల్ల నడ్డుపడుచునే యుండును. వివిధరాష్ట్రముల
వారు యెన్నుకొనుట కంగీకరింపనట్టి జనహరిలాలు గారి నే
అధ్యక్షపడివి కెన్నుకొనవలెనని మహాత్మాడు నిర్బంధించుట
కాంగ్రెసునుయొక్క పలుకుబడి అధికమగుటకు సహాయము
కాజాలదనియే మేము తలచుచున్నాము. (ప్రె. ఫో. బి.)

కలకత్తాలో కార్మికుల ఆశాంతి

40 వేలమంది సమ్మెకట్టుట
కలకత్తా, ఆగస్టు 21:—కలకత్తాలో యాల్ గ్రూప్
మిల్లులన్నిటియందును పనివారు సమ్మెకట్టిరి. ఈమిల్లులయందలి
పనివారి సంఖ్య 80 వేలు. గోల్కూర్ టెక్స్టైల్ కంపెనీవారు
కొన్ని నెలలనుండి సమ్మెకట్టియున్నారు. వీరి ఎడల
సానుభూతి తెలుపుటకైబర్మాషెల్, స్టాండర్డ్ ఆయిలుకంపెనీ
వారు సామ్రులయందు పనిచేయువారు మొత్తము 10 వేలమంది
నేటిదినము సమ్మెకట్టిరి. (అ. ప్రె.)

సంయుక్త రాష్ట్రముల కార్మికులసభ

సన్మానసంఘ సమావేశము
నిన్న 22 వ తేదీ సాయంకాలమున యీసభ కార్యక్రమ
నెన్నుకొనుటకు మజ్జూరుసభా కార్యాలయమున రాజవహదరు
గుప్తగారి అధ్యక్షతక్రింద స్వాగతసంఘసభ జరిగినది. పండిత
జనహరిలాలుగారేక గ్రీకముగా నెన్నుకొనబడిరి. గాంధీమహాత్మా
నాహ్నించి కాన్పూరు కార్మికులపక్షమున ధన మొసంగవలె
నను తీర్మానముగూడ నామోదించబడెను. (ప్రె. ఫో. బి.)

బొంబాయి సమ్మెవిచారణ కోర్టు

విచారణముగియుట
బొంబాయి, ఆగస్టు 21:—బొంబాయి సమ్మె విచారణ
కోర్టువారు నేటిదినము విచారణ ముగించిరి. కోర్టువారికి అన్ని
విధముల తోడ్పడినందులకు న్యాయమూర్తి పియడ్వనుగారు వంద
నము లొసగిరి. పెద్దెంబరు మొదటివారములో కోర్టువారు తమ
నూతనలను ప్రభుత్వమువారికి పంపెద రని తెలియుచున్నది.
(అ. ప్రె.)

కాంగ్రెసు కార్యదర్శికి కఠినశిక్ష

నిందితుడు ప్రతివాద మొనర్చకుండుట
కాన్పూరు, ఆగస్టు 22:—సంయుక్తరాష్ట్రముల కాం
గ్రెసు సంఘపు కార్యదర్శియగు వినాయక పం డే క రు
గారు మనిపురిజిల్లా యువజన మహాసభయందు రాజద్రోహ
పూరితములగు ఉపన్యాసము లిచ్చిరిని వారిపై పోలీసువారు
124 ఎస్సెక్షను నమనరించి కేసు తెచ్చిరి. మనిపురిజిల్లా మాజిస్ట్రే
టు కేసు విచారించి నిందితునకు 18 మాసములు కఠినశిక్ష 250
రూప్యములు జరిమానా విధించిరి. జరిమానా చెల్లించకున్న మరి
6 మాసములు కఠినశిక్ష అనుభవించ వలసియుండును. డిఫెన్సు
పెట్టుకొనవలెనని పలువురు మిత్రులు నిందితుని ప్రోత్సహించిరి
గాని వారందులకు అంగీకరింపలేదు. పోలీసువారు దాఖలుచేసిన
తన ఉపన్యాసముల సంగ్రహము తప్పనిమాత్రము ఒక వామోక్తి
లమును నిందితుడు కోర్టునందు దాఖలుచేసెను. అ. ప్రె.

కలకత్తా మిల్లులసమ్మె

కలకత్తా, ఆగస్టు 22:—కలకత్తా జనపనారమిల్లులసమ్మెపరిస్థి
తులు మార లేదు. గంగానదికి కలకత్తా వై పునమున్న మిల్లులన్నియు
పనిచేయుచున్నవి. ఇతరమిల్లులన్నియు మాయబడినవి. కిరస
నాయలు కంపెనీ పనివారలసమ్మె జరుగుచున్నది. పరిస్థితులు
వివమించినవనియు కార్మికులను సరియగుమార్గములకు తీర్చుట
తమ కసాధ్యమైన పనియనియు కార్మికనాయకులు చెప్పు
చున్నారు. (అ. ప్రె.)

గుడివాడ ఏజెన్సీ

గుడివాడయందు శ్రీయుత ఉప్పలూరి రామ
మూర్తిగారిని మా ఏజంటుగా ఏర్పాటుచేసియు
న్నాము గాన చందాదారులు వారికి చందాలను
ప్రతినెల 5 వ తారీఖులోగా చెల్లించి, వారిమూల
ముగా పత్రికలను స్వీకరింప ప్రార్థితులు.
వ్యవస్థాపకుడు.

మధ్యపరగణాల శాసనసభ

మంత్రులపై విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానములు
వాగపూరు, ఆగస్టు 22:—నేటిదినము మధ్యపరగణాల
శాసనసభ సమావేశము కాగానే స్పీకరు మెంటరి గ్రాంటులపై
చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. మంత్రులగు దేశముక్ గారిపై విశ్వాస
రాహిత్యతీర్మాన ముపాదించ ముప్పురుసభ్యులు నోటీసు
పంపియుండిరి. అధ్యక్షుడు విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానములను
చదివి, ఉపపాదనములను బలపరచు సభ్యులు లేచి నిలవలయు
నని కోరిరి. కాంగ్రెసు పక్షమునకు చేరిన 18 మంది డెమో
క్రాటిక్ పక్షమునకు చేరినవారిలో 9 మంది లేచి నిలచిరి.
అందుపై లేపబడినము ఈతీర్మానములపై చర్చ జరుగునని అధ్య
క్షుడు నిర్ణయ మొసగెను. అ. ప్రె

ఏజంటు కావలెను

నెలకు 50—150 వరకు

పశ్చిమగోదావరి, తూర్పుగోదావరి, విశాఖప
ట్నం, గంజాము జిల్లాలలో, మాకంపెనీలో ఫిర్కా,
తాలూకా ఏజంటుగా పనిచేయగలవారు వెంటనే
కావలయును. మంచి జీత మియ్యబడును. ఫిర్కా
ఏజంటు 50 రూపాయలున్నూ, తాలూకా ఏజం
టు 200/-లున్నూ డిపాజిటు చేయగలిగి యుండ
వలయును. కొంచెము ఇంగ్లీషు నేర్చిన చాలును.
డిపాజిటులో సగమువంతు సొమ్ము తీసికొనివచ్చి
నవారికి వెంటనే ఉద్యోగ మియ్యబడును.

పి. ఇ. ఇంజనీరింగు కంపెనీ.

నాళంవారి సత్రపునర్ద రాజమండ్రు.

గార్డన్ ఫ్రైడ్ అందు కంపెనీ, (చెన్న పట్టణము) లిమిటెడ్

కాకినాడ, విశాఖపట్టణము, విజయనగరము

ఇనుముపట్టాలు, కమ్మలు, ఇల్లెడి, జింకు పోరీయా
రేకులు, సాదారేకులు, సిమెంటు, పాతన్యూసుపేపరుచెట్టు,
యెనామిల్ రంగులు, వార్నిషులు, సబ్బులు, అద్దాలరకములు,
ఇంకా యితర చిల్లరసామానులు ఇంగ్లాండునుండి దిగుమతి
చేయుదుము.

ఇదిగాక మేము యఫ్. సి. ఆఫ్ రకంపెనీవారి ఎల్లెక్ట్రి
కలు సామానులు, లీడలు మోటారుఆయలు, ఇంకా మెషిన్లకి
పనికేవచ్చు యితర ఆయిలరకములుకూ మేము యేజంటుగా
నున్నాము.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929, నవంబరు ఆగస్టు నెల 23-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

వియ్యములపాము

కుసుమ తెనాలి 45 కలకు 12 8 0 12 12 0

నెల్లూరి 42 ,, 13 4 0 13 12 0

ధిల్లి 46 ,, 15 8 0 16 8 0

గానులం 184 ,, 11 0 0 12 0 0

సువ్యలు ,, 21 0 0 24 0 0

2. ధాన్యముల పన్నులు

కందులం 1-కి ర 208 ,, 18 0 0 17 0 0

నెగలు ,, 15 8 0 17 8 0

నెగలు ,, 16 0 0 17 8 0

నెగలు ,, 17 8 0 18 0 0

అలనెలం ,, 9 8 10 0 0

3. నూనెపన్నులు

నెవ్యలం 1-కి 85 14 0 0

నెవ్యలం 1-కి 1 0 0 19 0 0

కేర నెగపన్ను 1-కి 46 0 0 47 0 0

కేర నెగపన్ను గానులం 1-కి 104 మిన 104 96

అమడము 1-కి 46 0 0 98 0 0

4. చిల్లరపన్నులు

రాసుననుపు 1-కి 119 0 0 122 0 0

కూరపగుపు ,, 65 0 0 67 0 0

విరపకాయలు (గుంటూరు) 1-కి 95 0 0 105 0 0

దనియాలం ,, 82 0 0 42 0 0

గుంటూరుపాయకట్టు నీటిమందు ముఖం 1-కి 6 40 50

బెల్లము 1-కి 28 8 0 49 0 0

అప్పాచక్కెర బస్తా 1-కి 25 4 0 25 8 0

చింతకండు 1-కి 80 0 0 40 0 0

5. ఇనుము

కట్టారకం 1-కి 88 0 0 34 0 0

చదరం ,, 27 0 0 34 0 0

కత్తుడు ,, 82 8 0 95 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహంయాలె 5 18 0

నెం 6 ,, కటారి 5 0 0

నెం 24 ,, లాటి 5 10 0

నెం 40 జమ్మరు 10 నెం 10 10 0

నెం 20 1/2 రెట్టలేడి 7 5 0

నెం 40 రాణి 9 14 0

నెం 4 బెన్ని నుడి 4 12 0

7. లోహములు

బెండి 100 కులం 1-కి 58 8 0 59 0 0

బంగారుకులం 1-కి 21 8 0 21 14 0

వనరం 1-కి 18 10 0

ఇత్తడి 1-కి 258 0 0 255-0-0

రాణి 1-కి 808

8. రంగులు

అతి మెలు నెట్టకులం గానులం సింహంయాలె

నెం 1-కి 10 0 0 10 0 0

నెం 1 1/2 కలం 1 10 0

నెం 2 1/2 కలం 1 9 0

నెం 3 1/2 కలం 2 8 0

నెం 4 1/2 కలం 1 8 0

నెం 5 1/2 కలం 1 8 0

నెం 6 1/2 కలం 1 8 0

నెం 7 1/2 కలం 1 8 0

నెం 8 1/2 కలం 1 8 0

నెం 9 1/2 కలం 1 8 0

నెం 10 1/2 కలం 1 8 0

వృత్తాంతలేఖలు

రాజమండ్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

మహమ్మద్ జన్మదినము

ఆగస్టు 19 :—మహమ్మద్ ప్రవక్త జన్మదినోత్సవము 18 తారీఖు సాయంకాలము రాజమండ్రి పోలీసుమైదానములో జరుపబడెను. ప్రార్థన మహమ్మదీయులందరను పోలీసులైన దగ్గరను మసీదులో చేరి ప్రార్థన జరిపిరి. సాయంకాలము 4 గంటలకు ఉత్సవముతో మహమ్మదీయులు పోలీసు మైదానమునకు వచ్చిరి. అప్పట ఖాన్ సాహెబ్ ముస్తాఫా ఆలీఖాన్ సాహెబు, డిప్యూటీ మాజరిం టెండెంటుగారి అధ్యక్షతన సభ జరిగెను. కాతేజీల్ మున్నీ గానున్న మహమ్మద్ ఇస్మా యిల్ ఖాన్ సాహెబుగారు మొదట మహమ్మద్ యొక్క జీవితము, మతధర్మములను గురించి మాట్లాడిరి. తరువాత సారంగ భీమకంఠంగారు మహమ్మదీయ నాగరకత్తనుగూర్చి చెప్పిరి. మహమ్మద్ ప్రవక్త తన మరణము ఎట్లు వ్యాపింపజేసెనో చెప్పిరి. పండిత చిలకమర్తి లక్ష్మీవరసింహంగారు తరువాత మాట్లాడుచు మహమ్మద్ జీవితమునను అతని మతసూత్రముల నెల్లను ప్రపంచమునకు చేపారిన లాభమునుగూర్చి చెప్పిరి. అధ్యక్షుని యావన్యాసముతో సభ అంతమయ్యెను. మహమ్మద్ జీవితము మతధర్మములు గల పుస్తకములు ఇంగ్లీషు వుర్దూ, తెలుగు భాషలలో అచ్చువేయబడి పంచిపెట్టబడెను.

నెల్లూరు

నైకిలుమీద ప్రపంచయూత్ర ఇప్పటికి 2 వేల

మైళ్లు యాత్రచేయుట

ప్రపంచమంతయును నైకిలుమీదనే చుట్టివచ్చుటగాను కాన్పూరునుండి 28, 22 సం॥ ల వయస్సుగల యువకులు బయలుదేరి యుండిరి. శ్రీయుతులు కృష్ణబర్గు, పారిలాత్ హస్తే అమయవకు లీరుపురు ఈ నెల 19 వ తేది సాయంకాలము ఈ పురికి చేరిరి. కను కాన్పూరునుండి మేనెల 16 తేది ప్రయాణమై యిప్పటికి దాదాపు 2000 మైళ్లు నైకిలుమీద సంచారము చేసియున్నాడు. 20 తేది నెల్లూరు పురప్రముఖుల పెక్కుగ్రం దిని సందర్శించిరి. సాయంత్రము 5 గంటలకు టి. రామనాథ శర్మగారిని "ఆంధ్రమాతా" సంపాదకుడు సందర్శించిరి. శర్మ గారు వారితో కొంతకాలము సంభాషించి విదోషగిరి. కొల్టా ఆదిశేషయ్యగారి స్వగృహమున యాత్రికులకు టిపార్టీ యొస గిరి. రాత్రి నెల్లూరు డిప్టీ డివిజన్ కమిషనరు శ్రీయుత సి. నారాయణరావుగా రాహ్వనించి విదోషగిరి. ఈ యాత్రికులు దినము 1 కి 90 మైళ్లు చొప్పున ప్రయాణము చేయగలరు. దినము నకు 40 మైళ్లకు తక్కువ లేకుండా ప్రయాణము చేయగలరు. వీరి యాత్ర పూర్తియైనప్పటికి సుమారు 13 సంవత్సరములు పట్టునని తెలియవచ్చుచున్నది. వీరు 21-8-29 తేది మదరాసు నకు పయనమైరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

విజంట్లు కావలెను

41

తలనొప్పి, యిక్ష్మయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగు వ్యాధులను ఒక క్షణములో వాగ్దాతుల ఖ్యాతిజెందిన "జామా తెలమునకు" సుఖమును ముందు వేరేదియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బుడ్డి 1-కి అకాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు శోభాచెందు

ఇంగ్లీషుమందులు పలనరకులు సల్ఫూరిక్, నైట్రిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్ల వ్యాపారస్థులు, 63 నెం. నైసప్రనాయనిగి, మద్రాసు.

అర్ధవరం

తాడేపల్లిగూడెం తాలూకా అర్ధవరం గ్రామంలో ది 9-8-29 సంగరం తేదీని శ్రీ మల్లేశ్వర పుస్తక భాండాగారమున పేర నొక గ్రంథాలయము యాగ్రామ ప్రాథమిక పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు శ్రీయుత పమ్మ చినవెంకయ్యగారి ప్రోత్సహముచేత శ్రీయుతులు. తాడేపల్లిగూడెం సుబ్బారావుగారు సయ్యపరాజు కృష్ణంరాజుగార్ల యొక్క సహాయమున నెలకొల్పబడినది. దీనికి మహారాజశ్రీ సయ్యపరాజు కృష్ణంరాజుగారు అధ్యక్షులుగను, బ్రహ్మశ్రీ అయిలూరి రామకృష్ణులుగారు కార్యదర్శిగను మర్రాశ్రీ సాగిరాజు రామరాజుగారు సహాయ కార్యదర్శిగను ఉండుటకు యేర్పాటు జరిగెను.

దీరియొక్క అభివృద్ధినిగురించి ముచ్చటించుటగాను, మహారాజశ్రీ సాగిరాజు చినయల్లపరాజుగారి యాధిపత్యమున 16-8-1929 సంగరం తేదీని సభ గావించబడినది. అందు వార్తా పత్రములు పుస్తకములు తెప్పించి యిప్పించెదమని కొందరు వాదన మొనర్చిరి. తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డువారి వేసగి పాఠశాలలో తరఫీను నొందిన పమ్మ చినవెంకయ్యగారిచే గ్రామ పునర్నిర్మాణమును గురించి ప్రత్యేకోపన్యాస వివ్వబడిన పిమ్మట గ్రంథాలయమునుగురించి మాట్లాడబడినది.

బ్రహ్మశ్రీ సుదురుమాటా గంగాధరకృష్ణులవారు గ్రంథాలయావశ్యకతనుగూర్చి యుపన్యసించిరి. శ్రీయుత తాడేపల్లిగూడెం సుబ్బారావుగారు, విద్య-దానియొక్క యావశ్యకతను గూర్చి యుపన్యసించిరి. పిమ్మట సభాధ్యక్షులను మహారాజశ్రీ సాగిరాజు చినయల్లపరాజుగారు గ్రంథాలయముయొక్క యభివృద్ధినిగురించి సభికులను ప్రోత్సహపరచిరి. సభముగి సెను-

పిశుపాటి సత్యనారాయణమూర్తి

మద్రాసులో ప్రదర్శించుట యిచే మొదటిసారి

క్రాన్ తి యే ట రు

రేపు (ఆగస్టు 17 వ తేది) కనివారం నుండి 28 వ తేది శుక్రవారంవరకు రోజుకూ రెండాటలు.

సాయంత్రం 6 గంటలకు రాత్రి 9-30 ఒకవారము రోజులు మాత్రమే, మదన్ తియేటర్స్ లిమిటెడ్ వారు ఇండియాలో తయారైన వాటితో ఘనతరేగిన.

"కో వలన్"

ను ప్రదర్శింతురు. కోల్ఫ్ అను రాజయ్య, సరస్వతి బాయి కలిగిన 11 రీల్స్ ఆశ్చర్యచకిత మైనట్టి, చరితాత్మక మైన కథ.

Shoes polished with Cobra last longer and look better

ఏలననగా కోబ్రా దినమంతయు నుండునట్టి ప్రకాశమైన మెలుగు ను గలిగించి చర్మమును మృదువుగా నుంచి పగుళ్లను అటంకపరచును.

COBRA BOOT POLISHES
save you money

Made in Black, Brown, White, etc.

6 ఏజంట్లు:—
విల్ సన్ & కో, మద్రాసు.

వాతావరణస్థితి

1929 నంబర్ ఆగస్టు నెల 23-వ తేదీ శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అత్యధిక ఉష్ణము గ్రాడ్ 24 గంటలలో	అత్యల్ప ఉష్ణము గ్రాడ్ 24 గంటలలో	వర్షము గ్రాడ్ 24 గంటలలో	వర్షము గ్రాడ్ 1-వ తేదీనుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు పడియున్న
గోపాల్ పూర్	88	77	0.8	16.1	- 2.6
విశాఖపట్టణము	88	77	0.1	17.1	+ 4.0
కాకినాడ	80	74	0.1	16.1	+ 1.7
మచిలీపట్టణము	78	72	0.9	17.2	+ 0.8
కర్నూలు	79	69	0.9	8.1	- 8.5
బళ్లారి	86	78	+	0.4	- 5.0
అనంతపురం	0.1	1.8	- 6.6
కడప	85	75	0.2	7.1	- 3.9
నెల్లూరు	88	75	0.1	3.8	- 2.5
మద్రాసు	90	74	0.6	6.9	- 2.2
కడపూరు	91	76	0.1	12.5	+ 4.4
నెల్లూరు	90	74	0.2	5.9	- 6.4
నెల్లూరు	91	74	...	5.6	- 6.0
కోయంబట్టూరు	86	71	...	5.8	+ 1.9
తిరుమనాపల్లి	95	78	...	1.4	- 3.9
వాగపట్టణము	98	79	...	6.0	+ 0.2
మధుర	94	79	...	2.1	- 4.1
పాంబట్	85	78	...	0.2	- 0.8
పాలంకోట	0.4	- 0.8
తిరువేండ్రము	79	77	0.1	80.4	+ 6.6
కొచ్చికో	88	75	0.4	72.1	+ 10.8
కాలికట్టు	81	74	0.6	95.4	+ 18.5
మంగుళూరు	88	74	0.9	115.2	+ 24.8
తెంగుళూరు	78	66	0.6	4.1	- 6.8
మేరకార	65	61	2.8	98.4	+ 11.4
కొండకనూర్	62	52	0.1	14.7	+ 8.6
కూనూర్	69	59	+	8.6	

సర్కారులు:—మచిలీపట్టణములో 0.9" గోపాలపురంలో 0.8" కాకినాడ-విశాఖపట్టణములలో 0.1" వర్షం పడినది. విశాఖపట్టణమునుండి దక్షిణమునకు పగటివేడిమి 67 మైలులు 18 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి కాకినాడలో 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కన్:—కర్నూలులో 0.9" కడపలో 0.2" వర్షం పడినది. అనంతపురం బళ్లారిలో చినుకులు పడినవి. మబ్బు దట్టముగానున్నది. పగటివేడిమి 5 మైలులు 11 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి కర్నూలులో 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—మద్రాసులో 0.6" నెల్లూరులో 0.1" వర్షం పడినది. కడపలో చినుకులు పడినవి. నెల్లూరులో పగటి రాత్రివేడిమి 12.4 డిగ్రీలు తక్కువ.

పి. ఆర్. చిదంబర అయ్యర్,
సహాయవాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

మరిజ్యోతిపాలయము,

గుంటూరు

ఇది మంచి ఖ్యాతివహించిన గొప్ప జ్యోతిష్కలయ. ఇది గొప్ప బహుమతులు సమీపిస్తున్నది. కర్మ పొందినవారును గలరు. వీరి ప్రశ్నలముల అమోఘములు. మహారాష్ట్రముల నిర్దుష్టములు, జాతకములు, విషయములు, నిరాశూటములు, లగ్నములు, గ్రహములు, భావములు, పాదకర్మ, అష్టకర్మ, వడ్డలూరి సాధనలతో శాస్త్రసమ్మతముగా సంపూర్ణజాతకము లుండును.

తేలు:—3 ప్రశ్నలకు ఏకకాలమున రూ. 1. మహారాష్ట్రములకు రూ. 2. టాకీ జాతకములు నాడినాడినవి రూ. 5. ప్రశ్నను బట్టిగాని జన్మకోటిని బట్టిగాని. సంవత్సరం రూ. 3. సంపూర్ణజాతకములు:—సంవత్సరంవారి రూ. 20. అంతర్గత వారి రూ. 30. విదేశవారి రూ. 60.

ముఖ్యగమనింపు:—జన్మదినము తెలియనివారికి శ్రేణుసహాయముతో జాతకములు వ్రాయబడును. ప్రత్యేకము రూ. 5.

స్థానిక వార్తలు

ఒక ఆత్మహత్య:—పెరంబూరులోని యం. యస్. యం. రైల్వే వర్కు-సాఫనుందు ఫిట్టరుగా పనిచేయుచుండిన ప్రాన్సిసు అను ఆంగ్లో-హిందవుడు విషము పుచ్చుకొన్నందున జనరలు ఆస్పత్రియందు నిన్న చనిపోయెను. ఇతడు ధనలేమిచే భాధపడజాలక రైస్సాలు అను ద్రావకము పుచ్చుకొనెను.

జగన్నాథభక్త సభ ఎన్నిక:—ఈ సభ వారి యాజమాన్యమున ఈ నెల 25 తేదీని సాయంత్రము 4-15 గంటలకు ఎన్నికైన హోదానందుగల పేదవిలాస మందిరమున వేలుగానవిసోదము జరుపబడును. వాగరాజరావుగారు వేలుగానము, మధుర సుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్గారు ఫిడెలు, వేలునాయకర్ గారు మృదంగము, సీతారామయ్యగారు మోర్సింగు.

రాకపోకలు:—సి. తాడులింగంగారు కోయంబట్టూరు వ్యవసాయకళాశాల ప్రిన్సిపాలు నేటి యడయమునకు మద్రాసు వచ్చిరి.

సర్ మహమ్మద్ ఉస్మాన్ గారు గతరాత్రి మధుర కేసిరి. కల్నల్ మెగాగారు బొంబాయికి మద్రాసునుండి గతరాత్రి యేగిరి. పి. రచటినుండి ఇంగ్లండునకు బోయెదరు.

సర్ సి. వి. రామన్ గారును వారి సతీయను నిన్నరాత్రి తెంగుళూరున కేసిరి. సర్ సి. వి. రామస్వామి అయ్యర్గారు ఏలూరున కేసిరి.

డా॥ వరదరాజులు నాయుడుగారి యుపన్యాసము:—ఈనెల 26 తేదీని సాయంత్రము 5-30 గంటలకు గోటేలుహాలునందు డా॥ పి. వరదరాజులు నాయుడుగారు "వ్యవసాయము"నుగూర్చి యుపన్యాసించెదరు. కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారు రధ్యక్షత వహించెదరు.

నాయుడుగారి ప్రకటన

డా॥ పి. వరదరాజులు నాయుడుగారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—తమిళనాడు మహాసభాధ్యక్షత కెన్నుకొనబడిన శ్రీయంత వల్లభాయినేలగారికిని శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారికిని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి తీవ్రవిధానము సంభవించినందున వేదాంతజ్ఞులగు జరుగు సభకే సేమ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మానము నెదిరించుటకు నిశ్చయించిరి.

శారదాబిల్లులు బలపరచుటకు సభ

హరివిలాస శారదాగారి వివాహ బిల్లులు బలపరచుటకు గాను మద్రాసు యువకసంఘ యాజమాన్యమున రేపు కనివారము 24 వ తేదీని సాయంకాలము 5-30 గంటలకు గొకలే హాలునందు ఒక గొప్పసభ జరుగును. డా॥ యస్. ముత్తులక్ష్మిరెడ్డి యం. యల్. సి. మద్రాసు కానసభ ఉపాధ్యక్షురాలు సభాధ్యక్షత వహించెదరు. శ్రీమతి, యస్. విశాలాక్షి అమ్మల్ శ్రీమతి అలీమేలు మంగళాయారమ్మల్ శ్రీమతి దుక్కిణి లక్ష్మిపతి, యాచునీపూర్ణలికమ్మ భగీరథి శ్రీరామన్ డా॥ నల్లకే మొదలియార్ మైలై రత్న సభాపతి మొదలియార్ గార్లు ఉపధ్యక్షించెదరు. మద్రాసు యువకులెల్ల ముఖ్యముగా సమావేశమునకు రావార్హితులు.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

సెనెటు ఎన్నికలు

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ రిజిస్ట్రారుగారు బెజవాడనుండి యీనెల 22 తేదీని యిట్లు వాయుచున్నారు. అఫీయేటెడ్ కాలేజీల తరపున తెలుగుప్రతినిధిగ నొకరిని ప్రావ్యుభిరుద సంస్థల తరపున నొకప్రతినిధిగ నొకరిని ఉత్తర భాషప్రతినిధిగ నొకరిని ఆయానియోజక వర్గములవారు ఎన్నుకొనవలసినదని యీనెల 27 తేదీ భార్య సెంటుబార్డి గెజటునందు ప్రకటింపబడును. రాబోవు సెప్టెంబరు 6 తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలలోగా నామినేషను పేపర్లు రిజిస్ట్రారుగారి కందునట్లు చేయవలెను.

నూతనముగా నిర్మింపబడు

బొసాటో భవనముయొక్క వైకప్పు కూలుట

15 కూలీలకు గాయములు

మద్రాసు, ఆగస్టు 23:—నిన్న మధ్యాహ్నము సుమారు 8 గంటలకు మాంటుకోట్లనందు నూతనముగా కట్టుచుండు బొసాటో భవనము తటాలున కూలెను. ఈ ప్రమాదముచే అచట పనిచేయుచుండిన 15 గురు కూలీలకు గాయములు తగిలినవి. ఈ కప్పు పడునయమున యీ కూలీలు ఆకప్పు వైభాగమున పనిచేయుచుండిరి. వీరితో నలుగురు మొగవారికిని యిద్దరు స్త్రీలకును తీవ్రగాయములు తగులుటచే వీరిని తక్షణమే జనరలు ఆస్పత్రికి గొంపోయిరి. స్వల్పగాయములు తగిలిన మరి 5 గురు కూలీలనుకూడ వైద్యశాలకు గొంపోయిరి. గాయము తగిలినవారు నెమ్మదిగా నున్నారని వార్తవలన తెలియవచ్చుచున్నది.

బొసాటో భవనప్రమాదమున గాయములు తగిలి జనరలు ఆస్పత్రిలోనుండిన వారిలో 4 గురు స్త్రీలు తప్ప తెలియవారు నెమ్మదిగానుటచే వీరు ఆస్పత్రినుండి విడుదలగాంచిరి. ఒక స్త్రీ మాత్రము విషమస్థితియందున్నది. డిప్యూటీ కమిషనరు లాలిగారు యీ ప్రమాదము జరిగిన ప్రదేశము వచ్చిచూచిరి. పోలీసువారు విచారణ జరుపుచున్నారు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రముహాసభలు

ఆహ్వానసంఘము యేర్పాటులు

(స్వీయవిలేఖరి)

బెజవాడ, ఆగస్టు 23:—నిన్న సాయంకాలము న గ ర కాంగ్రెసు సంఘసభ జరిగెను. సెప్టెంబరులో ఆంధ్రరాష్ట్ర సభలు జరుపుటకు తగు యేర్పాటులుజేయ ఆహ్వాన సంఘము ఏర్పడెను. ఆంధ్రరాష్ట్ర రాజకీయ సభావ్యవస్థ సంఘమునకు తాత్కాలిక కార్యదర్శులుగ అయ్యిరి వెంకటరమణయ్యగారును, మహాసభకు కె. రామమూర్తిగారును ఎన్నుకొన బడిరి. (తంలి.)

అధ్యక్ష సూచన

గుంటూరు సభ్యుల శిఫార్సు

గుంటూరు, ఆగస్టు 20:—గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శియగు సు. వెం. పున్నయ్య శాస్త్రిగారును, కడప జిల్లా కార్యదర్శియగు కె. సుబ్రహ్మణ్యంగారును, రాష్ట్రసంఘ సభ్యులగు ఎం. వెంకట్రాజు, ఎల్. అంకమ్మ చౌదరి, కె. వి. హనుమంతరావుగార్లు యీ దినవ విన్నపము ప్రకటించుచున్నారు.

"ఆంధ్రరాష్ట్ర సభలు సెప్టెంబరు రెండవవారము ప్రారంభమున బెజవాడలో జరుగును. లాహోరు కాంగ్రెసు మహాసభ జరుగుటకు పూర్వము జరుగుచుండుట చేతను మన రాష్ట్రపు నూతన లాహోరునకు పంపవలసియుండుట చేతను యీసారి రాష్ట్రసభ లెంటేని ప్రాముఖ్యమయినది. ఆంధ్రరాష్ట్రము ఎల్లప్పుడును స్వాతంత్ర్యమునే బలపరచుచున్నది. ఇక ముందు గూడ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమున కనుకూలముగనే నూచింపగలదు. కావున సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు పూర్తిగ ప్రచారము జేయుచున్నవారే మనకు మార్గదర్శకులుగ నుండవలెను.

"ఆంధ్రరాష్ట్ర సభలకు వైరాష్ట్రమువారిని అధ్యక్షులుగ ఆహ్వానించుట కొందరికి యిష్టములేకున్నది. బయటివారే అధ్యక్షులగునో బాబు సుబాసుచంద్రబోసుగారిని ఎన్నుకొనవలసినదిగా జిల్లాసంఘము లన్నింటిని మేము కోరుచున్నాము. బోసుగారు స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు బలవత్తరమును ప్రాప్తు. త్యాగశీలురు. కేడు మన దేశపు యువకులందరిని ఆకర్షించిరి. స్వాతంత్ర్యోద్యమమునందు ఆంధ్రయవకులకు ప్రోత్సాహ మొసంగగలవారు వారొక్కరే. సభకు ఆంధ్రుడే అధ్యక్షుడు గ నుండవలెనన్నచో రాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శియగు ఎన్. వి. యల్. నరసింహంపంతులుగారిని ఎన్నుకొనగోరుచున్నాము. సైనుకుమిషను వారు గుంటూరు నచ్చినపుడు ప్రసంగింపరావుగారు తగుజవాబు చెప్పిరి. స్వాతంత్ర్యముకొరకు నిలచిన కొలదినుండి ఆంధ్ర నాయకులలో వీరికరు. వైయిద్దరి మంచిచెడ్డలను మేమిటుచర్చించుటలేదు. ఎన్నుకొనునపుడు లోటులేకుండ ఎన్నుకొనవలెను. మేముకోరునదేమన బయటవారిని రెండుకొన్నచో సుబాసుబోసుగారిని ఆంధ్రులనే ఎన్నుకొనవలసినదని నరసింహరావు గారిని ఎన్నుకొనవలసినది జిల్లాసంఘములకు శిఫార్సు జేయుచున్నాము. (శ్రీ శ్రీ మెను

రాయల్ కార్మిక విచారణ సంఘము

విచారించవలసిన విషయములను అధ్యక్షుడు ప్రకటించుట

భారత దేశములో కార్మిక పరిస్థితులను విచారించుటకు విట్టిగారి యధ్యక్షతన నియమింపబడిన సంఘము ప్రశ్నావళిని ప్రకటించినది. ప్రశ్నావళిలో పనివారిని చేర్చుకొనుట, అజమానము, పనివారికి యిండ్లసౌకర్యములు, ఆరోగ్యము, రక్షణ, విద్య, పరిహారము, గనులలోను, ఫ్యాక్టరీలలోను, రైల్వేలోను పనివారిస్థితిగతులు, స్త్రీలు, యువకులు, పిల్లల కొనసంగు సౌకర్యములు, వారి కష్ట సుఖములు, పనివారికూలీ, పనివారికిని యజమానులకును వచ్చు తగాదాలనుగురించి వివిధ ప్రశ్నలు గలవు. వీనికీ... 29 సెప్టెంబరు 25 తారీఖులోగా పంపుకొనవలెనని సంఘమువారు కోరుచున్నారు. ప్రతి... అధ్యక్షుడు పంపిన ప్రకటన నిన్న ప్రకటించబడినది.

ఒకటవ అనుబంధము

విచారించవలసిన విషయములు

పారిశ్రామిక ప్రతిష్ఠాపనలయందలి కార్మిక పరిస్థితులను, బ్రిటిష్ ఇండియాలోని కాఫీ తేయాకు మున్నగు తోటలయందలి కార్మిక పరిస్థితులను వానిలో పనిచేయుచున్న వారి యోగ్యతలు, శక్తి సామర్థ్యములు యజమానులకును పనివారికినిగల సంబంధములను విచారించి నివేదించుట.

మ.రా—పారిశ్రామిక ప్రతిష్ఠాపన అనుపదము వాషింగ్ టన్ అనర్వక్ స్వేచ్ఛ నులోని మొదటన నిబంధనయొక్క అర్థము ననుసరించియుండును. ఆ నిబంధన యిట్లున్నది.

“ఈ కన్వేషను సందర్భములో పారిశ్రామిక ప్రతిష్ఠాపనలో యీ క్రిందివి చేరియున్నవి.

1 గనులు, క్వారీలు, భూమిలోనుండి లోహము లను తీయుటకై ఉద్దేశింపబడిన యితర పనులు.

2 వస్తువులు చేయుటకును, మార్పుటకును, పరిశుభ్రపరుచుటకును, చెడిపోయినవానిని శాగుచేయుటకును, అలంకరించుటకును చేర్చబడిన పరిశ్రమలు.

వీనిలో విద్యుచ్ఛక్తి సృష్టించుటకును, నావలను కట్టుటకును చేర్చబడిన కర్మాగారములు చేరియున్నవి.

3. కట్టడములు. పునర్నిర్మాణములు, వాని పోషణ, శాగుచేయుట, మార్పుట, రైల్వే, ట్రాంబండ్లు, సౌకర్యములు, కాల్యలు, రోడ్లు, కొంతలోనుండి తొలచిన మార్గములు, మరుగు కాల్యలు, తంతి, టెలిఫోన్ గాస్, మొదలగు వానికై ఉద్దేశింపబడిన ప్రతిష్ఠాపనలు.

(4) రోడ్డుమీద, రైలుమీద, సముద్రముమీద, కాల్యలమీద ప్రయాణముచేయుటకు ఉద్దేశింపబడిన కంపెనీలు, వీనిలో మనిషి మోసుకొనిపోవుట మినహాయించబడినది.

పరిశ్రమకును వాణిజ్యము, వ్యవసాయమునకును గల భేదమును ఆయా దేశములలోని ప్రభులు నిర్ణయించవలెను.

పనివారిని నియమించుట.

(1) కార్మికుల ఉత్పత్తి స్థానము. (క) ఇతర స్థలములకు వెళ్ళి పరిమాణము. (ఖ) ఇట్లు యితర ప్రదేశములకు వెళ్ళుటకు కారణములు. (గ) ఇటీవల గలిగిన మార్పులు.

(2) గ్రామములతో రాకపోకలు, సంబంధములు. (క) పనివారు ఎప్పుడెప్పుడు, ఎంతవంది గ్రామములకు వెళ్ళుచుండురు. (ఖ) స్థిరమగు కార్మిక బలగముయొక్క పరిమాణము.

(3) పనిచేయువారిని నియమించు పద్ధతులు. (క) ఇప్పుడు అమలులో నున్న పద్ధతులు. (ఖ) అభివృద్ధిచేయుటకు నూతనములు. (గ) పనివారిని చేర్చుకొనుటకు గల ప్రతిష్ఠాపనలు.

(4) స్థాపించుట యోగ్యమా? (అ) ఆవరణమునకు పద్ధతుల కార్యకర్తములు.

(5) పట్టుబడి వనము అస్థిరమగుటవలన గలుగు ఫలితము. పరిమాణము.

(6) నావికులకు ఉద్యోగము లిచ్చుట. (క) ఇప్పుడు అమలులోనున్న పద్ధతి. (ఖ) కలకత్తాలో చేయబడిన మార్పుల ఫలితము. (గ) అభివృద్ధికి మావనలు.

(7) ఆసామ్ లో పనివారి నియోగము. (క) అజమానమున అట్టి పెట్టుకొను అవసరము. (ఖ) ప్రస్తుతము అమలులోనున్న పద్ధతి. (గ) దాని నిర్వహణము. (గ) ఆసామ్ లోలగు పోర్టు చేయుచున్న పని, దానిలోనున్న పక్షములు. (ఖ) ఇప్పుడు అమలులోనున్న పద్ధతి యొక్కయు, పద్ధతి యొక్కయు లోపములు. (జ) దాని స్థానమున చేయదగిన మార్పులు.

(8) నిర్వాహకము. (క) పరిమాణము, స్వరూపము. (ఖ) (1) నిర్వాహక తర్జిమనుచేతను, బర్తర్జుచేయుట చేతను

యొంతవరకు చేర్చబడినది. (2) స్వయముగా మానుకొని పోవుటవలన నెంతవరకు గలిగినది. (3) యితర కారణములవలన నెంతవరకు గలిగినది. (గ) నిరుద్యోగియుల కష్టములను తొలగించు పద్ధతులేవి. (ఘ) నిరోధ్యముయొక్క భీమా. (జ) నిరుద్యోగము విషయమై అంతర్జాతీయ కన్వేషనును అమలుపరుచుట.

(8) కార్మిక ప్రతిష్ఠాపనలో పనిచేయువారు. (క) ఉద్యోగములో నుండు కాలపరిమితి. (ఖ) అప్పుడప్పుడు పనికి వచ్చు పరిమాణము. (గ) పనికి గైర్ హాజరుగుట.

(9) ఇందుకు కారణము, దీని స్వరూపము, పరిమాణము (అ) ఒక ఋతువులోనే నా? ఎప్పుడుబట్టిన నప్పుడేనా? (3) నష్టమును కూలీ, కాలము.

(9) 1850 సంవత్సరమున చేసిన ‘అప్రెంటిసు అక్టు’ దాని ఉపయోగము.

2 అధికారుల నియోమకము

(10) పరిపాలనాసంబంధ మైనట్టియు, కాకుల సంబంధించినట్టియు వివరములు.

(11) అజమానము చేయు ఉద్యోగియులు.

(12) అజమానము చేయు పెద్ద ఉద్యోగియుల యొక్కయు చిన్న ఉద్యోగియుల యొక్క నియోమకము.

(1) ప్రస్తుతము అమలులోనున్న పద్ధతులు. (2) కార్మికులకు శిక్ష నొసగుటకును శీతము హెచ్చుతేయుటకును గల సౌకర్యములు.

(13) అధికారులకును, సాధారణులకును గల సంబంధములు. (క) సామాన్యముగా నుండు సంబంధములు. (ఖ) చిల్లర పనికై వినియోగింపబడు పద్ధతియొక్క మంచిచెడ్డలు. (గ) కార్మికకమిటీలు వాని నిర్మాణము పరిమాణము ఫలితములు.

(ఘ) కార్మికకాన్సిల్లు, పారిశ్రామిక కాన్సిల్లు.

(14) పనివాండ్లు చేయుపని నియమించువాడు, చిల్లర పని, కాంట్రాక్టు, హాజరు పట్టి. (క) ఎవరు వీని నుంచుదురు. ఎవరు తనిఖీ చేయుదురు. (ఖ) కూలీని ఎవరు యెట్లు-యెచ్చుచున్నారు.

(15) మధ్యవర్తులగు కంట్రాక్టరులు. (గ) కాంట్రాక్టుకు యిచ్చు పనియొక్క స్వరూపము, పరిమాణము. (అ) కంట్రాక్టరులు యింకొకరికి కంట్రాక్టు యిచ్చు పరిమాణము. (3) కార్మికులపై అజమానము చేయు పరిమాణము. (ర) ఫలితములు.

3 గృహనిర్మాణము

(16) ఎంతవరకు పనివారికి గృహనిర్మాణ సౌకర్య మొసంగబడుచున్నది. (గ) యజమానులచేత (అ) గవర్నమెంటు, యితర ప్రతిష్ఠాపనలచేత. (3) స్వతంత్రులగు భూస్వాములచేత. (ర) స్వయముగా కార్మికులచేత.

కార్మికుల నివేతనస్థలములను సంపాదించుటకు సౌకర్యములు.

(18) ప్రతి విభాగమునందు కార్మికుల పనికి చేయబడు సౌకర్యములు. (గ) పనివారి కోర్కెలను యెంతవరకు మంజూరు చేయుచున్నారు. (అ) ఆరోగ్యమున కాపాడుటకై ఎట్టి సౌకర్యముల నిచ్చుచున్నారు. (3) దీపములకు, నీటిసరఫరా మొదలగు సౌకర్యముల నెట్లు చేయుచున్నారు.

(19) ఉన్న వసతులను కార్మికులు యెంతవరకు ఉపయోగించుకొనుచున్నారు.

(20) వివిధ విభాగములలో అడ్డ యెట్లు పుచ్చుకొనుచున్నారు.

(21) గృహపనికి సంబంధించిన యితర విషయములు. (గ) ఇతరులకు అడ్డెత్తుట. (అ) ఇతరపనులు చేయువారికి కార్మికుల యిట్లు నిచ్చుట. (3) ఇంటినుండి వెళ్లి పొమ్మని చేప్పుట.

(22) పారిశ్రామిక స్థలములయందు ఈ యిండ్లవలన కార్మికుల నైతికఫలములేవి? వీనిని శాగుపరుచుటకు మార్గములేవి?

ఆరోగ్యము

(23) పనివారి ఆరోగ్యము సామాన్యముగా యెట్లున్నది:-

1. మరణసంఖ్య 2. జననసంఖ్య-పిల్లలలో చావులు 3. రిజిస్టరు చేయుపద్ధతులు 4. ఏ పరిస్థితులలో పనివారు పనిచేయుచున్నారు. ఎ. కర్మాగారములలో బి. ఇండ్లవద్ద 4. భోజనము 5. దేహదార్శము 6. పారిశ్రామిక నగరములలో స్త్రీల సంఖ్య పురుషులసంఖ్య మారుచుండుటవలన ఫలితములు 7. ఇండ్లకు చావులకు గల సంబంధము.

(24) వైద్యసహాయము 1. యజమానులవలన 2. ప్రభుత్వమువలన 3. ఇతరులవలన 4. స్త్రీడాక్టరులు, మంత్రసానులు, దాదులు నియామకము.

(25) వైద్యసహాయము పురుషులచేతను, స్త్రీలచేతను యెట్లుపయోగింపబడుచున్నది.

26. పారిశుధ్య సంబంధమైన యేర్పాటులు. (1) కర్మాగారములలో, (2) గృహములలో, (1) పాకీదొడ్లు, (2) త్రాగు నీళ్లు, (3) స్నానమునకు, బట్టలు ఉడుకుటకు సౌకర్యములు.

27. ప్రభుత్వమువారి అజమానమున యొక్క పరిమాణము. (1) ప్రత్యేక స్థలములయందు ఆరోగ్యసంఘముల పని, (2) తోటలలో అజమానము, (3) మిల్లులలోను, యితర పారిశ్రామిక స్థలములలోను.

28. ఫ్యాక్టరీస్, మెన్సు అట్సు నిబంధనలు యీ కాలమున కెంతవరకు తగియున్నవి. (1) ఫ్యాక్టరీలలో సీతోష్ణస్థితి నియమకము, (2) ప్రతి యంత్రాలయములలో ఆర్డీతను నియమించుట, (3) రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు యిందువలనయే చేసిన ప్రయత్నములు, (4) ఫలితములు.

29. రోగము. (1) పారిశ్రామిక సంబంధములగు రోగములు, (2) కలరా, చలిజ్వరము మొదలగు రోగముల వ్యాప్తి.

30. వాది భీమా. (1) అంతర్జాతీయ కార్మిక కన్వేషను తగియున్నదా? (2) ఇతర పద్ధతులను అమలులో పెట్టుట వీల, (3) పాశ్చాత్యవధములు పుచ్చుకొనకపోవుట యనెడి కష్టము నెట్లుతొలగించుట. వైద్యులు చాలకపోవుట, కార్మికులు యితరస్థలములకుపోవుట, ఆర్థికపరిస్థితులు వీనికి బ్రతికెయ్యదుమి?

31. ప్రమాదల కివ్వదగిన లాభములేవి.

1. ఇప్పటి పద్ధతు లెట్లు పనిచేయుచున్నది.

2. కేంద్ర, రాష్ట్రీయ లెట్లుల చరిత్ర.

3. కాపనము వీలగునా.

II యోగక్షేమము (ఆరోగ్యము, గృహనిర్మాణము, విద్యకాక)

32. కార్మికుల యోగక్షేమమునకై చేసిన పనియొక్క పరిమాణమేమి? 1. యజమానులవలన 2. ఇతర ప్రతిష్ఠాపనలవలన.

33. యోగక్షేమమునకై ఉద్యోగియులను, నియోజించుట

34. ఇతర యోగక్షేమ ప్రచారముయొక్క స్వరూపము 1. యజమానులవలన 2. ఇతర ప్రతిష్ఠాపనలవలన 1. ఫలహాదికములకు సౌకర్యములు 2. వ్యాయామము, విశ్రాంతి; వినోదములకు సౌకర్యములు 3. ఇతర కార్యక్రమము

35. కలిగిన ఫలితములు

36. యజమానులచే కల్పింపబడిన విద్యాసౌకర్యములు. 1. పెద్దవారికి 2. సగము పనిమాత్రమే చేయువారికి 3. పనివారి పిల్లలకు 4. ఎంతవరకు ఉపయోగింపబడుచున్నది.

37. వార్ధక్యములో సహాయమునకై యేమి యేర్పాటులు జరిగినవి. వార్ధక్యము రాకమునకే చాలించుకొనుచో నెట్టి సహాయము చేయబడుచున్నది.

38. గని, పనివాండ్ల యోగక్షేమనిధి స్థాపించుట యెంతవరకు వీలగును. ఎంతవరకు ఉచితము.

VI విద్య

40. పారిశ్రామిక స్థలములయందు సామాన్య విద్యకై సౌకర్యములు. 1. నాకరిలో లేని పిల్లలకు 2. ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేయు పిల్లలకు 3. వయసు ముదిరినవారికి.

41. పారిశ్రామిక, వృత్తి విద్యలకై సౌకర్యము

42. పనివారి జీవనమునందును వారి పనియందును విద్యయే మార్పులు గలుగజేయును.

VII రక్షణ

43. ఫ్యాక్టరీలలోను, గనులలోను, ఇనుపదారులమీదను నాకా నిర్మాణ స్థానములయందును ప్రస్తుతము అమలులోనున్న నిబంధనలు.

44. ఫ్యాక్టరీలు, గనులు, రైల్వే వాకానిస్టాంట్లలో గాయములు తగులు వివరములు.

కారణములు

46. గాయములు తగులుట యేర్పాటులు.
47. 'నాక్' రెస్ట్రీక్టెడ్ ప్రతిష్టాపనలో చెబ్బలు.
48. ప్రాథమిక చికిత్స, వైద్య సహాయము.
49. అజనాయిషీ కఠినముచేయుట. నిబంధనలను కఠినముగా అమలులో నుంచుట. 1. పరిశ్రమలో సామాన్యముగా 2. కొన్ని ఋతువులలో మాత్రమే జరుగు పరిశ్రమలలో.

50. పనిచేయు కాలమువలన, ఆరోగ్యము, గాలి మొదలగు వానివలన కార్మికుల క్షేమము యెట్లు మారుచున్నది.

8. కార్మిక పరిహారము

51. కార్మిక పరిహార చట్టము. 1. ఎంతవరకు ఉపయోగపడుచున్నది. 2. పరిహారము కొరత పరిమాణముతో సామ్యము. 3. పరిశ్రమకు దీనివలన గలుగు లాభాలాభములు. 4. భీమా చేయుటకు పీల్చు యంతరం కున్నది. ఎంతవరకు ఉపయోగపడుచున్నది. కార్మికుల కవి యెట్లుపయోగపడుచున్నది. 5. నిర్బంధముగా భీమాచేసికొనవలసినదని యజమానులు చెప్పవచ్చునా, లేదా?

52. ఇతరవృత్తులకు చట్టమున వర్తింపజేయవచ్చునా? ఇట్లు రక్షింపబడిన పనివారు దివాలా కాకుండ యేపిట్ల కల్పింపబడవలెను.

53. ఈ చట్టములోని మరతులు యీ క్రిందివాని కెట్లు తగియున్నవి? 1. పరిహారము నిచ్చు అంతరములు. 2. పరిహారము మంజూరు చేయుటకు పద్ధతులేవి? 3. పారిశ్రామిక వ్యాధులు. 4. పరిపాలనాచక్రము. 5. ఇతరవిషయములు.

54. 1880 సంవత్సరములో చేసిన ఎంప్లాయర్స్ అండ్ లీజీ ఆక్టునాది చట్ట మింకొకటి చేయుటవలన లాభముండునా? కాలపరిమితి (క) ఫ్యాక్టరీలు

55. వారమున కెన్నిరోజులు పనిగలదు? రోజున కెన్నిగంటలపని? 1. సామాన్యము, అనగా ఆచారమువలన గాని, ఒడంబడికవలనగాని నిశ్చయింపబడినట్లు 2. ఇప్పుడు అమలులోనున్న పద్ధతి, అనగా నిర్దితమగు కాలమున మించిన దానితో సహా, 3. పనివారు పనిచేయుచున్న సమయమునకును మరల పనిచేయుటకు నియమింపబడు సమయమునకును గల సంబంధము.

56. వారమున కెన్నిరోజులు పని.

57. 60 గంటలు పనిచేయవలె ననునియమమువలన ఫలితములు. 1. పనివారిపై. 2. పరిశ్రమపై.

58. దై నమున కింతకంటె హెచ్చుగంటలు పనిచేయరాదను నియమముయొక్క ఫలితము.

59. ఇన్నిగంటలకుపైగా పనిచేయరాదను నిర్ణయమున తగ్గించుటకు పీల్చునా?

60. విక్రాంతిసమయము. (1) ప్రస్తుత మెట్లున్నది. (క) అలసటతీర్చుకొనుట కెంత (ఖ) పనివారి భోజనమునకెంత (2) చట్టము యంతరంకు తగియున్నది. (3) ఫ్యాక్టరీపనిచేయుచున్న సమయములో పనిచేయవలసిన గంటలు హెచ్చు, తగ్గయెట్లు తగియున్నవి? ఎన్నిక కెల్పు లిచ్చుచున్నారు.

61. విక్రాంతి దినములు. 1 ఇప్పటి ఆచారము. 2 చట్ట మెంతవరకు తగియున్నది.

62. మరతుల మినహాయింపు. వానిని ఉపయోగించు పద్ధతి యెట్లున్నది.

ఖ. గనులు

63. వారములో కెన్నిగంటలుపని. రోజు కెన్ని గంటలు పని. 1 సామాన్యము, అనగా ఆచారము వలనగాని, ఒడంబడికవలనగాని నిశ్చయింపబడినట్లు. 2 ప్రస్తుతము జరుగుచున్న పద్ధతి, అనగా కాలపరిమితికంటె హెచ్చుగంటలు పనిచేయుటతో సహా. 3 పనివారు పనిచేయుచున్న కాలము నకు మరల పనికి రావలసిన కాలమునకును గల సంబంధము.

64. వారమున కెన్నిరోజులు పని.

65. గంటల నియమమువలన గల ఫలితములు. 1 పనివారిపై. 2 పరిశ్రమపై.

66. ఇంతకంటె హెచ్చు గంటలు పనిచేయరాదని నియమించుట పీల్చునా?

67. కొంతమంది రోజున కెన్ని గంటలు, పని చేయవలెను. మరికొందరు మరికొన్ని గంటలు పనిచేయవలెను అని నిర్ణయించు చట్టము యెట్లుతగియున్నది.

68. రోజు కెన్నిగంటలకంటె హెచ్చుపని చేయరాదని నిర్ణయించుట పీల్చునా?

69. విక్రాంతి కాలము. 1 అలసట కెంత. 2 పనివారి భోజనమున కెంత. 3. కెల్పుల సంఖ్య యెంత.

70. విక్రాంతి రోజేది.

71. ప్రస్తుతము అమలులోనున్న మరతులు తగియున్నవా?

72. మరతులను మినహాయించుట, వానిని ఉపయోగించు కొను విధము.

X. రైల్వే

73. వారమున కెన్ని గంటలు పని. 1. సామాన్యము, అనగా ఆచారమువలన గాని, ఒడంబడికవలనగాని నిశ్చయింపబడినట్లు. 2. ఇప్పుడు జరుగుచున్నది. అనగా కాలపరిమితికి హెచ్చుపనిచేయుటతో సహా. 3. పనివారు పనిచేయుచున్న కాలము పనివారు మరల పనికిరావలసిన కాలమునకు సంబంధము.

(74) వారమున కెన్నిరోజులుపని.

(75) అంతర్జాతీయ లేబరు కన్వెన్షను యీ క్రింది విషయములలో నెట్లు వర్తించుచున్నది. 1. గంటలు 2. విక్రాంతి రోజులు.

(76) విక్రాంతి 1. అలసటతీర్చుకొనుట కెంత 2. భోజనమునకెంత 3. కెల్పురోజులెన్ని.

(77) నియమించుటకుగల పీల్చు ఘ. ఇతరవ్యాపారములు 1. తోటలు 2. నౌకానిర్మాణస్థానములు 3. ఇతరపారిశ్రామిక ప్రతిష్టాపనలు.

(78) వారముల కెన్నిరోజులు పని, రోజు కెన్నిరోజులు పని 1. సామాన్యము, అనగా ఆచారమువలనగాని ఒడంబడికవలనగాని నిశ్చయింపబడినట్లు 2. ఇప్పుడు జరుగుచున్న పద్ధతి యేది 3. పనివారు పనిచేయుచున్న సమయమునకును మరల పనికిరావలసిన సమయమునకును గల సంబంధము.

(79) వారమున కెన్నిరోజులుపని.

(80) నియమముయొక్క చొచ్చిత్యము.

శ్రీలు, యువకులు, పిల్లలకు సంబంధించిన ప్రశ్నలు (క) ఫ్యాక్టరీలు.

(81) ఉద్యోగవిషయమై 1922 సంవత్సరపు చట్టము యొక్క ఫలితము.

82. ఫ్యాక్టరీలకు పనిపీల్చు లను రానిచ్చుట.

83. శ్రీలచారివిషయమై నిబంధన లెట్లు తగియున్నవి.

84. పనిపీల్చు లవిషయమై యీ క్రిందివానిలో యెట్లువర్తించుచున్నవి. (1) పిల్లల పనిసమయముయొడల వారివిక్రాంతి విషయమై, (2) వయస్సుయొక్క కనీస గరిష్ఠతలు.

85. ఒకరోజున పిల్లలను రెండు ప్రత్యేక కర్మాగారములలో నియమించుట.

86. యువకులకు శిక్షగరవుట. ఏకర్మాగారములోనైన పనినెట్లు. ఒకరివద్ద పనినెట్లుకొనుటకు గల సౌకర్యములు.

87. వయసు వచ్చినమీదట బాలరను పంపివేయు పద్ధతి.

88. రోజు కెన్నిగంటలకాలము ఒక జట్టు తరువాత నింకొకజట్టును నియమించు పద్ధతివలన శ్రీలకు, యువకులకు, పిల్లలకు ఏ లాభనష్టములు గలుగుచున్నవి.

89. చట్టమునకు లోబడియుండని ఫ్యాక్టరీలలో శ్రీల యొక్కయు, బాలికలయొక్కయు పని. (1) చట్టములోని రెండవసెక్షన్ (3-లి) ను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమెట్లు ఉపయోగించుచున్నారో, (2) ఈ సెక్షనును విస్తరించుటయొక్క చొచ్చిత్యము.

(ఖ) గ ను లు

90. 1923 సంవత్సరపు చట్టముల ఫలితము, "సర్టిఫికేషన్" మరతుల యాచిత్యము.

91. శ్రీలను మినహాయించుట. (1) నిబంధనలెంతవరకు తగియున్నవి, (2) పరిశ్రమకుగలుగు లాభాలాభములు, (3) కార్మికులకు ఆర్థికముగా నెట్టిలాభనష్టములు గలుగుచున్నవి, (4) పనులనుండి తొలగించుట త్వరితముగానా ఆలస్యముగానా?

(X) ఇతర ప్రతిష్టాపనలు

92. నియమించుటవలన ఆనశ్యకత.

XI. నావికులకు కాలవలలోనడుచు పడనలలో పనిచేయువారికి సంబంధించిన ప్రశ్నలు.

93 పనిచేయు గంటలు.

94 భోజనమునకు, ఉండుటకు, ఒడంబడిక మరతులు మొదలగునవి.

95 ఇండియన్ మర్చెంటు షిప్పింగ్ ఆక్టు. 1 ప్రస్తుతపు మరతులు. 2 మార్పుట కావశ్యకత.

XII కూ లి

96 మొత్తము పనికి కూలి, చిల్లర పనులకు కూలి, సగటున పనివారి ఆదాయము. 1 పరిశ్రమలో. 2 పరిసర వ్యవ

సాయ ప్రదేశములలో. 3 డబ్బుగా యిచ్చు కూలికిని, ఆదాయములయొక్క విలువకును గల భేదమేది.

97 ఇటీవల కూలిల చలనములు. 1 హెచ్చు తగ్గులు. 2 ఈ హెచ్చు తగ్గులకు కారణములు. 3 ధరలకును, జీవన ఖర్చుకును సంబంధము (యద్ధపూర్వము, యద్ధానంతరము.) 4 లాభములతో గల సంబంధము.

98 గ్రామములకు పంపు ద్రవ్య మొత్తములు.

99 ధాన్యరూపముగా కూలినిచ్చు పద్ధతులు.

100 కంట్రాక్టురులు, సబ్ కంట్రాక్టురులు, మే స్త్రీల ద్వారా నిచ్చుటవలన లాభ నష్టములు.

101 కూలిని నిర్ణయించు పద్ధతి. 1 ఒడంబడికల వలన. 2 ఇతర పద్ధతుల వలన.

102 కాలము మించి పనిచేయుటకును, అదివారములలో పనిచేయుటకును కూలినిచ్చు మూల నూత్రమేది.

103 కూలి లంచరకు ఒక పద్ధతినే కూలినిచ్చు పద్ధతి యొక్క వ్యాప్తి.

104 కూలి హెచ్చు తగ్గులవలన కూలిలు దొరకుట యెట్లు మారుచుండును.

105 ఇంతకంటె తక్కువ కూలి యివ్వరాదని చట్టము చేయుటయొక్క చొచ్చిత్యము.

104 కోతలు. 1 జీతము మినహా యించుట యొక్క వ్యాప్తి. 2 ఇతర మినహా యింపులు. (3) జరమానాల నెట్లుపయోగపరుచుచున్నారో, (4) కాసనా వశ్యకత.

107. రోజుకూలియా, వార కూలియా, నెల కూలియా? (1) కూలి యెంతకాలమునకు యివ్వబడుచున్నది. (2) ఇచ్చుటకుపూర్వము ఎంతకాలము జరుగుచున్నది. (3) కూలి నిచ్చుటకు కాలనిర్ణయము చేయుటకును, ఆలస్యము కాకుండచేయుటకును కాసనముచేయుట ఉచితమా, (4) అడుగని జీతములను పరిష్కరించుపద్ధతి.

108. ఋణబాధ, (1) గ్రామములలో పారిశ్రామిక సలములలో.

109. బోనస్సు, లాభములను పంపిచేయు పద్ధతులు, (1) ఇదివరకు అమలులోనున్న పద్ధతులస్వభావము ఫలితములు, (2) ఈ పద్ధతు లేమూలనూత్రముపై నాధారపడియున్నవి. హెచ్చునష్టపులను తయారుచేయుటకా, లాభములకా.

110 సంవత్సరమునకు కెల్పులు, ఇతర కెల్పులు. (1) కార్మికులు యెంతకాలము పుచ్చుకొనుచున్నారు, (2) యజమానులు ఎంతవరకు పనివారికి సాయపడుచున్నారు. ఎంతవరకు చూచి యూరకుండుచున్నారు, (3) వెనుకటికూలి బాకీవలన పనివారి కెంత నష్టము.

111. పబ్లిక్ కాంట్రాక్టులలో సరసము కూలియుండవలెనను మరతుండుట మంచిదా, లేదా?

XIII. పనివారి పనితనము

112. పనివారి పనితనములో యిటీవలగలిగిన మార్పులు.

113. భారతీయులకును, యితరదేశీయులలోని పనివారి కినిగల తారతమ్యములు.

(114) ఈ తారతమ్యములు యీ క్రింది వానివలన నెట్లు మారుచున్నవి. 1. పనివారి చలనములవలన 2. యంత్రముల ఉపయోగమువలన 3. యంత్రసామగ్రిలో భేదమువలన 4. పరిపాలనలో భేదమువలన 5. శిక్షరబలమువలన 6. ఆరోగ్యమువలన (7) విద్యవలన 8. జీవితపుఖర్చుల ప్రమాణమువలన 9. శిరోష్ఠి స్థితులవలన

(115) వస్తు నిర్మాణమునకు యీ క్రింది విషయములెట్లు సహాయపడును, ఎట్లుసహాయపడవు. 1. పనిచేయు కాలములో మార్పులవలన 2. పనివారి యితర పరిస్థితులవలన 3. ఆరోగ్యము, పారిశుద్ధ్యమునకై వెచ్చింపబడు ఖర్చులవలన 4. గృహవసతివలన 5. కూలినిచ్చు పద్ధతుల మార్పులవలన 6. కూలిపరిమాణము భేదించుటవలన 7. కాసన నిర్మాణములవలన 8. భోజనమువలన 9. మత్తుపదార్థముల వలన 10. పరిశ్రమలవలన గలుగు ఆలసట వలన.

(116) ఇప్పటికంటె పనివారి పనితనమును వృద్ధిచేయుటకు తగినపద్ధతులు.

XIV కార్మికసంఘములు

(117) యజమానుల సంఘనిర్మాణముయొక్క వ్యాప్తి పనివారి సంఘములు.

118. ఈ సంఘములవలన పరిశ్రమకు గలుగు లాభనష్టములేవి? పనివారికి గలుగు లాభనష్టములేవి?

119. కార్మికసంఘముల కార్యక్రమ స్వరూప మెట్టిది? 1. పరస్పర సహాయము, పెద్దతనమునందు గలుగు సహాయము-నిరుద్యోగము-జబ్బు-ముసలితనము సమైచ్యచేసిన కాలములో జీతమువిషయమై సంఘముల కార్యక్రమము. 2. ఇతర ప్రయత్నములు.

120 ప్రత్యేక కార్మిక సంఘములు 1. చరిత్ర 2. పనివారిపై ఖరీ- వారి అజనాయిషీయొక్క పరిమాణము 3. యజమానుల వైఖరి. వారితో సంబంధములు.

121. 1926 సంవత్సరపు 'పీట్' యూనియన్స్ ఆక్టు 1 ఎంతవరకు ఉపయోగపడుచున్నది. 2 ఫలితములు 3 అసలగు మగు సవరణలు.

122. కార్మిక సంఘములను గురించి పలువిధములను ప్రశ్నలు. 1. యజమానులకును, పనివారికిని రాయభారములు జరుగు పద్ధతులు. 2. ఘన నిర్మాణపద్ధతులను బాగుపరచుటకు యజమానులను, పనివారును కలిపిచేయు ప్రయత్నముల ఫలితములు. 3. సాధారణ కార్మిక సంఘాద్యయము విషయమై స్వదేశసంస్థానములలోని పారిశ్రామిక ప్రతిష్ఠాపనలలోని పనివారి పీఠికలు లేవి?

XV పారిశ్రామిక తగవులు

పనివారి సమ్మెలు, పనివారిని యజమానులుపంపివేయుట యొక్క విస్తారము 1-కారణములు. 2- ఎంతవరకు అవిజరుగుచుండును. వాని స్వరూపమేమి? 3- ఒడంబడికలయొక్క స్వభావము, పద్ధతులు పరిశ్రమకును పనివారికిని నష్టము.

124. తగాదా పరిష్కారమునకై పద్ధతులు

1- ఒడంబడిక విచారణలను ఫలితములు 2- అధికారులును, ఆ నాధికారులును, అగు శాంతిచాయితీ దారులు ఒడంబడికను కుదుర్చుటకు చేయు ప్రయత్నములు. 3- 1860 సంవత్సరమున చేసిన కార్మిక తగవుల చట్టము ఉపయోగ పడుచున్నదా. ఎట్లు? 4- యజమానులకును పనివారికిని తగవులను తీర్చుటకు స్థిరమగు సభ్యములు. 5- అధికారులకు తమ కష్టముఖములను తెల్పుకొనుటకు గల సౌకర్యములు 6- పారిశ్రామిక కోర్టు, ట్రేడు బోర్డులు జాయింట్ పారిశ్రామిక సంఘములు భారత పరిస్థితులకెట్లు తగియున్నవి.

125 కార్మిక తగవుల చట్టము

126 ప్రభుత్వ వైఖరి 1 కార్మిక సంఘముల యెడల 2 కార్మిక తగవులయెడల

XVI. యజమానధర్మములు, సేవాధర్మములు

127. వర్కు-మెన్సు బ్రీవ్ ఆఫ్ కంట్రాక్టు ఆక్టును రద్దు చేయుటవలన ఫలితము.

128. సామాన్యముగా అమలులోనున్న కాంట్రాక్టు పద్ధతులు.

129. ఈ కాంట్రాక్టులను అమలుపరచుట సివిల్ లా ఎం తరకు సహాయపడుచున్నది. క్రిమినల్ లా ఎంతవరకు సహాయ పడుచున్నది.

130. 1908 సంవత్సరపు మద్రాసు ప్లాంటర్స్ లేబరు ఆక్టు.

131. కూర్పు లేబరు ఆక్టు.

132. యజమానులయొక్క-యూ, పనివారియొక్క-యూ తగాదాల చట్టము. అది ఉపయోగింపబడుచున్నదా?

XVII. పరిపాలన

133. కేంద్ర రాష్ట్రీయ కానన్ సభలు కార్మిక సంస్థల విషయమై జూపుతేలిక.

134. అంతర్జాతీయ కార్మిక ప్రతిష్ఠాపన.

1. కన్వెన్షన్లను స్థిరపరచుట, ప్రచురించుట చర్య కానన్ విర్యాగాను నెడల నడియెట్లు వర్తించును.

135. కేంద్ర ప్రభుత్వమునకును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకును సంబంధములు.

136. వివిధ ప్రభుత్వములలో పరిపాలనాధికారులు ప్రత్యేక కార్మికాడ్వోకేటుల పని.

(137) బ్రిటిషు ఇండియాలోను భారతసంస్థానములలోను చట్టములలోను, పరిపాలనలోను గలభేదములు.

(138) ఫ్యాక్టరీలను గురించి చేయుకానన్లముల కార్మికులు తెలిసికొని యున్నారా?

(139) ఫ్యాక్టరీ అజమాయిషీ:— (1) సిబ్బందిచాలువా? (2) వివిధరాష్ట్రములలో నొక్క-పద్ధతియన్నదా. లేక వివిధపద్ధతులు? (3) పరిపాలన కష్టముగానున్నదా, సాష్టవముగానున్నదా? (4) కేసులు పెట్టుటవలన గలగు ఫలితములు.

(140) గనుల అజమాయిషీ:— (1) సిబ్బందిచాలువా (2) పరిపాలన కఠినముగా నున్నదా, సాష్టవముగా నున్నదా? (3) కేసులు పెట్టుట వానిఫలితము.

(141) ఇనుపదారులు:— (ప్రభుత్వమువారి క్రిందనున్నవి. కంపెనీల క్రింద నున్నవి- అధికారుల నియామకమునుగూర్చిన ప్రశ్నలలో నవలంబింపబడు పద్ధతులు.

(142) తోటలు, నాకాళయములు, 3 ఇతరపారిశ్రామిక ప్రతిష్ఠాపనలలో అజమాయిషీ యెట్లున్నది?

XVIII. ప్రచురణశాఖ

143. ఇప్పుడున్న లెక్కలు. (1) ఎట్లున్నవి? ఎంతవరకు ఉపయోగపడుచున్నవి, (2) వానిని సమహర్ష పద్ధతులు, (3) నిర్వహణముగా నున్నవా?

144. లెక్కలను సరిగా సమహర్ష ప్రకటించు పద్ధతులను బాగుచేయుటకు సిఫ్.

145. ప్రత్యేకముగా విచారణల స్వరూపము. (1) జీవిత గర్భ సందర్శనము జరుగు విచారణలు, (2) కలిగిన ఫలితములు

146. అభివృద్ధికై యికముందు ఆవసరమగు మార్పులు.

అసంబ్ధి నిబంధనల మార్పు

ఇండియామంత్రి అనుమతించెను

సిమ్లాలో వదంతి

సిమ్లా, ఆగస్టు 23:—అసంబ్ధి నిబంధనలలో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నూచించిన టీలి మార్పులు జేయుటకు ఇండియామంత్రి అంగీకరించినట్లు యిచ్చుట లాబీముచ్చుట్లలో తెలిసెను. దాని ఫలితముగ సభలో నేడేని చట్టము ప్రవేశపెట్టబడిన. పిదప నది సభవారి ఓటుచే నిర్ణయింప బడవలసినదేగాని అభ్యర్థుని నిర్ణయము ప్రకారము గలవిషయములు వీలుండదు. గత సభలో ప్రజారక్షణ చట్టముపై జరిగిన చర్చనుబట్టి యీ మార్పు వచ్చెను. దీనిగూర్చి ప్రభుత్వప్రకటన త్వరలో వెలువడగలదు. (అ. ప్రె.)

తరువాతార్థ:— ప్రభుత్వ ప్రకటన నేడు సాయం కాలము వెలువడగలదు. ప్రజారక్షణ చట్టము మాత్రము పునర్విచారణకు రాదు అనుకొనుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

రైల్వే ప్రమాదమున భర్త మరణించుట

భార్య లక్షాధిపతివేలు నష్టపరిహారము కోరుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 22:—శ్రీకృష్ణ సాంధరంగ అను నతడు సూరకుండి బొంబాయికి ప్రయాణముచేయుచుండెను. మార్గమధ్యమున ఎదుటనుండివచ్చిన బండితలపు ఇతనికి తగులుట చే ఇతడు మరణించెను. ఇతని భార్య రాధాభాయి అనునామె బి. బి. సి. ఐ. రైల్వే కంపెనీవారినిగ త. ఇగవడిపేట రూప్యముల నష్టపరిహారముకోరుచు కేసు తచ్చినది. మరణించిన యతడు పట్టభద్రుడు. న్యాయకళాశాలయందు చదువుచుండెను. హైకోర్టు న్యాయమూర్తి వాడియాగారు కేసు విచారించుచున్నారు. (ప్రీ ప్రె.)

తుపానునూచన

పునా, ఆగస్టు 23:—బంగాళాఖాతమున యేర్పడిన వాయుగుండము తూర్పుభాగమున తుపానుగ మారెను. మేఘములు నిండియుండి అన్ని రాష్ట్రములలోను వర్షము పడుచున్నది. దక్షిణ బంగాళమునందు, ఒరిస్సాయందు, మదరాసు రాష్ట్రీ ఉత్తరతీరమునందు, డక్కను ఉత్తరభాగమునందు రెండు దినములలో పెద్ద వర్ష ముపడునట్టి సూచనలు గలవు. (అ. ప్రె.)

కావలెను

గవర్నరు మెంటు సెక్యూరిటీలను పొందినట్టియు, మంచి పేరు ప్రఖ్యాతులు గడించిన ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ తరపున రు. 500 వరకు డాక్టర్లపరీక్ష లేకనే పాలిసీల కాన్వానుచేయు నిమిత్తం అనుభవశాల్పరైన ఏజెంట్లు కావలెను. భారతమైన కమిషనులు యివ్వబడును.

వివరములకు వ్రాయుడు

మేనేజింగు, ఏజెంట్లు:—

నేవనల్ ప్రావిడెంటుకంపెనీ లిమిటెడ్,

ది మల్ కాన్పుర, లేక బ్రాంచి

రైలవరీ, 51 పీటర్స్ రోడ్డు, రాయపేట, మద్రాసు.

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్

అన్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్

తరపున విశాఖపట్నం జిల్లాలో ఏజెంట్లుగా నుండగోరువారు, కంపెనీ ఏజెన్సీ సూపరెంటెండెంటు జి. కె. యస్. అయ్యర్. (C/o పోస్టుమాస్టరు, విశాఖపట్నం) తో ఉత్తర ప్రభుత్వతరములు జరుపవచ్చును. సదు విశాఖపట్నం జిల్లాలోని దరఖాస్తు దారులు సదు అయ్యర్ తో కలిసి మాట్లాడుటకు ముందుగా ఏర్పరచుకొని 24-8-29 తేది మొదలు 2-9-29 తేదిలోపుగా ముచ్చటించవచ్చును.

యునైటెడ్ ఇండియా అన్సూరెన్స్ భాగములు, సెంటిడానువిధి, మద్రాసు. 22-8-29. } న్యూర్ అండు కంపెనీ, మేనేజర్లు.

రైల్వే గైడు పుస్తకమునందు పోటోగ్రాఫ్ ప్రకటించుట

ఒక విలేతువు 10 వేలు నష్టపరిహారము కోరుట

కలకత్తా, ఆగస్టు 22:—ఈస్టు ఇండియన్ రయల్స్ కంపెనీవారు తమ రయల్స్ గైడు పుస్తకమున హుగ్లి వాస్తవ్యురాలగు సుశీలబాయియను ఒక విలేతువు పోటోగ్రాఫును ప్రకటించిరి. తమ అనుమతిపొందక రయల్స్ కంపెనీవారు ఈ పోటోగ్రాఫును ప్రకటించిరియు, తాను ప్రోవోక్ట్రీయగుటచే తనగౌరవమునకు భంగముకలిగినదనియు, సంఘమున చెడ్డపేరు వచ్చినదనియు సుశీలబాయిగారు రయల్స్ కంపెనీవారిపై 10 వేల నష్టపరిహారము కోరుచు హైకోర్టునందు కేసు దాఖలు చేసిరి. (ప్రీ ప్రె.)

రావుసాహెబు కే. వెంకటరామనాయుడుగారు

రైల్వే ఉద్యోగులకు విందొనగుట

రావుసాహెబు, కే. వెంకటరామ నాయుడు గారు యం. యస్. యం. రైల్వే డిస్ట్రిక్టుట్రాన్స్ పోర్టు సూపరెంటెండెంటు తన కుమార్తెవివాహసందర్భమున గత బుధవారము నాడు పెరంబూరునందు తన స్వగృహమున రైల్వే ఉద్యోగులకు విందొనంగెను. విందు నలంకరించినవారిలో హెచ్. డి. సింక్లరుగారు వారి సతియు పాల్గొన్నవారు. సి. ఫింగువారిసతి హెచ్. యస్. గ్లాస్ ఆర్. డి. కే. మేనార్లు వారిసతి- సాండర్సువారి సతి హెచ్. సి. బోవునుగార్లుండెరి. జలతరంగం, వీణా మొదలగు వాద్యములు వాయించబడెను.

రైల్వేబోర్డు

సిమ్లా, ఆగస్టు 22:—రైల్వేబోర్డు ఛీఫ్ కమిషనరు సర్ ఆస్టిను హడ్డోగారు అక్టోబరునెలలో రైల్వే అయ్యెదరు. వీరి సాసమున టి. జి. రస్సెలుగారు రైల్వేబోర్డుసభ్యులుగ నియమింపబడెదరు. (అ. ప్రె.)

ఉచితము

శ్రీ హరిహరస్థుతి, శ్రీవేణుగోపాల కళామాలికయు, సెప్టెంబరు 15 వ తేదీలోపుగా ఆందరకును పుచితముగా యివ్వబడును. పోస్టుఖర్చుకుగాను అర్హతా చీటిపంపిననూ లేక నటోకె యిడగా పంపమన్ననూ పంపెదము.

శ్రీ ఉచితగ్రంథాలయం అడ్డాడ, గుడివాడతాలూకా కృష్ణాజిల్లా.

అమృతమునకు:—రగ్ని టూరింగ్ కారు 4

సిటీరొడి. ఇప్పుడే పూర్తిగా తనికీ చేయబడినది. మరల రంగు చేయబడినది. ధర రు. 850 లు లేక అంతకు దగ్గర. చక్కగా పనిచేయుచున్నది. వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

గార్డన్ డిజైన్ రాఫ్ మోటార్సు లిమిటెడ్, విశాఖపట్నము లేక విజయనగరము.

In the Court of the District Munsiff, Peddapuram.

O. P. No. 30 of 1929.

Chitneeni Venkata-ramanayamma garu | Petitioner.

Chitneeni Peda Venkatarao garu | Respondent.

NOTICE.

NOTICE is hereby given that the said petitioner has applied to the said court for the grant to her of a succession certificate with respect to the amount of Rs. 2000—0—0 due from the National Indian Life Insurance Company, Ltd., Calcutta; under the Life Insurance Policy No. 4341 of her husband late Chitneeni Venkatarao garu who died on the 14th day of September 1928; and that the 9th day of September 1929 has been appointed for the hearing thereof, when any one interested in opposing the said application is at liberty to appear and oppose the same at 11 A.M. that day.

S. GANGADHARA RAMA SASTRI, Pleader for Petitioner.

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

నరసాపురం తాలూకాభివృద్ధిసంఘము

ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుమతిపరీక్ష

ఆగష్టు, 21:—పై సంఘముతరపున జరుపబడుచున్న పరీక్షలను శ్రీ విజయనగరమున స్థాపించబడిన ఆంధ్ర రీసర్చి యూనివర్సిటీకి అఫిలియేట్ చేసినారని తెలుపుట కెంతేని సంత సించుచున్నాను. ప్రస్తుతపు పైసంఘముయొక్క పరీక్ష నే వారు పునాదిగా జెట్టుకుని సదరు నరసాపురపు ఆంధ్రప్రదేశ్ బహు మతిపరీక్షలో కృతార్థులైనవారినే తమ యున్నతపరీక్షల యభ్యర్థిలనుగా తీసికొనుటకు వారు యేర్పాటు గావించు కొనిరి. నరసాపురపుపరీక్షలో కృతార్థులైనవారిని ఒకసంవత్స రము ప్రివరేటరీక్లాసులో ప్రవేశపెట్టుకుని మరుసటిసంవత్సరము 'హైయర్ ఎలిమెంటరీ' ట్రైనింగులలో జేర్చుకొనుటకు యేర్పా టు గావించినామని శ్రీ యిస్సెక్రెటరీగారు సానిగారుకూడా వ్రాసియున్నారు. ఎనిమిదవతరగతిలో పాఠ్యపుస్తకమున బాలిక లను ప్రివరేటరీక్లాసు అవసర మక్కరలేకనే ట్రైనింగును తీసికొనెదమనికూడా దొరసానిగారు వ్రాసినారు. నరసాపు రపు ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుమతిపరీక్ష వచ్చే డిశంబరు 7, 8 తేదీ లలో పోస్టాఫీసుకున్న ప్రతిగ్రామములోను అభ్యర్థిలనున్న యెడల జరుపబడును. ఈసారి బహుమతులు చాలా విరివిగా నుండును. ఇతరవిషయములను సంఘపుకార్యదర్శికి వ్రాసి తెలు మకొనవలెను. దరఖాస్తులను అక్టోబరునెలలో పంపుకొనవలెను.

దొంగనోట్లు

దొంగనోట్లు (నూరురూపాయలనోట్లు) చలామణి చేయుచున్నారని మాపోలీసువారు పద, పన్నెండుగురిని అరెస్టు చేసి మాసబుజెయిలులో పెట్టినారు. వీరిలో పెనుమర్రుగ్రామ మునసబరు క్షత్రియు లొకరుకూడా నున్నారు. వీరే ప్రధాన పురుషులని చెప్పుకొనుచున్నారు. మాసబుకలెక్టరు దొరగారి వద్ద కూడా కొందరు సేరమును ఒప్పుకొనినట్లుకూడా విన్నాను. మొత్తము ఎనిమిది నోట్లు టి. ఇ. సీరీసులోనివి దొరకినవనియు అందులో 7 నోట్లు టి. ఇ. సీరీసులోనే వేరు వేరు నెంబర్లు గలవనియు విన్నాను. అన్నీ దొంగనోట్లే. సామాన్యప్రజ కనిపెట్టలేనంతతెలివిగా వాటర్ మార్కు మొదలగు వాటితో తయారు చేయబడినవి. ఇంకను అరెస్టుజేసి నునుజులను తీసుకొనివచ్చు చున్నారు. చార్జీషీటును రెండునూరురూపాయలలో పోలీసువారు పెట్టెదరని విన్నాను.

ప్రవక్త పుట్టినదినము

క్రిందటి ఆదివారము రోజున మాగ్రామపు మహమ్మ దీయులు ప్రాఫెట్ యొక్క జన్మదినమును చాల యుత్సాహ ముగా జరిపిరి. ఉదయమున మాస్కూలులో సమాజును జరిపి సాయంత్రము బజారులో జరిపి ప్రవక్త యొక్క జన్మవృత్తాంత మును ప్రజలకు చెప్పిరి.

దివ్యజ్ఞానసంఘపు ఉపన్యాసములు

శ్రీయుని ఎన్. ఎన్ రామారావు యం.ఎ (కాంటాబు) గారున్న శ్రీమతి మాలతీపట్నంపల్లి బి.యే. గారున్న యీ నెల 26, 27 తేదీలలో ఉపన్యాసములను మాగ్రామములో నిచ్చె దరని విన్నాను. 28 వ తేదీని శ్రీమతి ప్రత్యేకముగా 3-30 ఘంటలకు మా బాలికాపాఠశాలలో సభ జరుపుదురట.

“వశీకరలేహ్యము”

గంటకు వీర్యము గట్టిపరచును. సింహముతో పోరాడ గల శక్తి నిచ్చును. సంసార సౌఖ్యమును చక్కగ అనుభవించ వీలగును. రక్తము శుభ్రపరచును. గొండ్రాండ్రు సంతానము కలి గించును, శ్రీపురుషులకు ఆనందము కలుగజేయును. హిమా లయ పర్వత వనమాలికలతో, బంగారుతో చేరుబడెను. గుణ ము లేదన్న వారికి డబ్బు వాపసు అంపెదము. దేనిగుణమునల్లిం చుటకు దొరతన మొప్పును. వాడితీరును. డబ్బా 80 తు రు 3, 60 తు. 5-8.

డాక్టర్. A. S. మూర్తి, చికాకోల్

మచిలీపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

మతోడన్యాసములు

ఆగష్టు 21:—శ్రీయుత సంబూరి శోభనాద్రిన ప్ర గారు 4, 5 రోజులనుంచి 'హిందూ' మతప్రధానధర్మముల గురించి అచ్చటచ్చట బండరులో చక్కని ఉపన్యాసముల నిచ్చు చుండిరి. నిన్న సాయంకాలము శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరి ఆలయ మందు 'పునర్జన్మను'గూర్చి విపులముగ నుపన్యసించిరి. గుప్త గారు కాశీమొదలగు గొప్పవిద్యాస్థానములలో వేదాంతశాస్త్ర మును సమగ్రముగ చదివి ఇటీవలనే ఆంధ్రదేశమునకు తిరిగివచ్చి రని తెలియుచున్నది.

కమ్యునిస్టుల సంస్కృతసభ

చిట్టిగుమ్మలలోని శ్రీ నరసింహ సంస్కృతకళాశాల కమ్యునిస్టులందరూ సమావేశమయి గల భామవారమున సంస్కృతవిద్యావ్యాప్తినిగూర్చి విచారించుటకు ఒకసభను గావించిరి. శ్రీ బొల్లిని నారాయణస్వామినాయుడుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

విద్యార్థులు ప్రప్రథమమున పాఠశాలకు 'పర్ణశాలాభవనమును' ధర్మముచేసిన, శ్రీ పురాణం నూరిశాస్త్రిగారికి సన్మానపత్ర మును సమర్పించిరి. నూరిశాస్త్రిగారు పాఠశాల విద్యార్థులు తమకు చేసిన మర్యాదకు తమ యానందమును కృతజ్ఞతను తెలిపిరి.

పిమ్మట శ్రీమాన్ గుడిమెళ్ల వరధాచార్యులుగారు (కళాశాల అధ్యక్షులు) సంస్కృతవిద్యా ప్రచారముయొక్క ఆవశ్యకతను, అందుగల కష్ట నివృథములను గూర్చి, సావగాన ముగ నుపన్యసించిరి.

తరువాత, బెజవాడ తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులయిన నూతనికి రామ శేషయ్యగారు, లేచి చెరదాచాగ్యులుగారి ఉదారబుద్ధిని, విద్యా ప్రచారమందు గల దీక్షను వర్ణించుచు, జాతిమత భేదముల నెంతమాత్రమును మునున్న నుంచుకొనకనే, బ్రాహ్మణేతర విద్యార్థులకును, బ్రాహ్మణ విద్యార్థులకును వలెనే విద్య గలపురుషుని వారి నిష్కృతపాత బుద్ధిని కొనియాడుచు, పాఠశాలకు యెల్లరును సహాయ మొనరుదురగాక యని కోరిగి ఆంతుట, శిష్ట నరసింహశాస్త్రిగారు ఉపన్యసించుచు, ఎరదా చార్యులుగారు, సంస్కృతము స్మృతభాష (dead language)

అనుకొనువారికి, సంస్కృతము అమృతభాష యని తెలియ జెప్పిరిని వచించిరి.

శ్రీయుత చెరదాచాగ్య నరసింహంగారు మొదలగు కొం దరు ఉపన్యాసములు జిల్లాబోర్డు యధికారులు మొదలగువారు సర్వదా, సంస్కృతభాష ప్రచారమందు వై ముఖ్యమును కను పరుచుచున్నారనియు, ఒకటిరెండు ప్రదేశములందుమాత్రము బోర్డులయజమానులు, సంస్కృతభాషయందుకూడ కొంత అభి మాసము చూపుచుంటు కనుపించెననియు చెప్పిరి.

శ్రీమాన్ సింహాద్రి అప్పలాచార్యులుగారి గాన సభతో సభ ముగిసెను.

మహమ్మదీయ పాఠశాల

బండరులోని అంజుమన్ నూరుల్ మహమ్మదీయ పాఠ శాలయొక్క పారితోషిక ప్రధానోత్సవము మొన్నటి ఆదివారము మధ్యాహ్నము మహమ్మద్ ఇమాముద్దీను సామెబుగారి అధ్యక్షతక్రింద జవారు కేటలో స్కూలుభవనమును జయప్రద ముగ జరిగెను.

పాఠశాలా సంఘాధ్యక్షులు పిల్లలకు బహుమతులను, పంచిపెట్టిరి.

బస్సు యజమానుల సంఘము

మొన్నటి ఆదివారము 18 వ తేదీనాడు బండరులో గుడివాడ బండరురోడ్డు బస్సు యజమానులసభ జరిగెను.

బెజవాడ, బండరురోడ్డు బస్సు యజమానుల సభయందు ఆమోదింపబడిన తీర్మానములే అంగీకరింపబడి, అప్పటికి వివాదనే ఇచ్చటను సంఘము యేర్పాటు చేయుటకు నిశ్చయింప బడెను.

బందరు, బెజవాడ యూనియను యేర్పాటుయినప్పటి నుండి నిబంధనలప్రకారము బస్సులను నడిపించుటలో సబు ఇన్స్పెక్టరు స్వామిగారు మిక్కిలి శ్రేష్ఠులైనవి వనిచేయు చున్నారు.

శుక్లబంధు

ఎంత దుర్బలమైన వీర్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక్కగం టలోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్లనష్టమును కట్టుబాలో వేరుపాంది, శ్రీపురుషులకు నిరతికేయశ్రేయసు కలిగించుటకు దీనిని మించిన ఔషధము లేదు. 25 మా. 2-8-0 3-17

శ్రీపురుషుండరి వైద్యశాల,

చుపాండ్రవాడ-రామచంద్రపురంపాట్, గోదావరిజిల్లా.

మా డు మం ట గా ను,
దు ర ద గా నుం డు ట
తామర, పుండ్లు, బట్టతల, చుండు,
పాలునువంటి మచ్చలు మొదలైన వన్నియు
జాంబక్ వల్ల పూర్తిగా నయమగును

తెలలో చుండు చేరుటకు కారణ మేమన వెంట్రుక కుదుళ్ల యం దు మాత్సక్రిములు నివాస మేర్పరుకొనుట వల్లనే తామర, యజ్ఞివా, చుండు, పిము కారునట్టి పుండ్లు, యివి అన్నియు బయలుదేరును. కొం డము మంటగాని, దురదగాని, కలిగిన వెంటనే జాంబక్ నుడయొగించిన లా ర్తిగా నయమొనర్చును.

పరిశుద్ధమైన మూలికల సముదయ నుండియు, సారముల నుండి యు, శాస్త్రీయ పద్ధతిని తమకొనర్చబడినది. వ్యాధిని మొదలుంటు నాశ నమొనర్చును. ఇతరుల కీరముల నాశ్రయించి జీవించెడు పురుషులను నాశ నమొనరి. విషపదార్థమును తొలగించును. ఎంచి చెర్మమును పెరుగ నిచ్చును. బిడ్డ బిగుసుగా కట్టివ్వవలెనంటి పదార్థమును మెత్తపరచి తొలగించును. వెంట్రుకలు ఆరోగ్యము గాను చక్కగా పెరుగునట్లునర్చును. మామన కారోగ్యము చేరును.

యజ్ఞివా, అల్సర్స్, గడ్డలు, విషపు గాయములు, బోదెకాళ్లు, ఉద్యుష్టము చాకలి గడ్డ, నరుకులు, కా ల్పులవల్ల గలిగిన గాయములు, బెణుకులు జాంబక్ వల్ల నయమగును.

మందులంగ స్తన్నిటియంగును దొరుకును. నెల 1-కి రు 1/- పెద్దది రు 2/4.

ఏజెంట్లు:— మెసర్స్ దాదా అందు కో,
పైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

జాంతు క్రొవ్వ
రహితమైనది

జాంబక్ Zam Buk

"The Symbol of Supremacy. Stockists:—
"HIS MASTER'S VOICE" The Gramophone
Co., Ltd., New Modle Phones and Records etc.
Apply, "THE GRAMOPHONE HALL,
Authorised Dealers & Director Suppliers,
Ichchapuram, (Ganjam)

జాబులు

పిల్లవాడు తప్పిపోవుట

నామమాధుడు చింతపూడి పార్థసారథిలేక గోవిందరావు అనువాడు వయస్సు 9 సం॥లు, సన్నగానుండును, క్రాపింగు యున్నది. చామనచాయరంగు, చెవులకుపోసులున్నవి. కోల ముఖము, బ్రాహ్మణుడు—యీనెల 11 తేదీని తెనాలినుండి సారిపోయెను. తెలిసినవారు దయయంచి నాపేరట తెలియ పరచిన సంతసించెదను.

చింతలపూడి రామారావు
నకిల, తెనాలి.

ఆంధ్రచరిత్ర పరిశోధకమండలి

ఆగస్టు 20:—పైమండలి సాధారణ సంఘసమావేశము నిన్నటిదియను, హిందూసమాజములో జరిగెను. ఏప్రిల్ నెలలో జరిగిన సాధారణ సంఘసభలో చేయబడిన తీర్మానములందలి మార్పులు ఆమోదించబడెను. మండలియొక్క నిబంధనలలో అనవసరమగు మార్పులు చేయుటనుగూర్చి ఆలోచించుటకు ఒక వుపసంఘము ఏర్పాటు చేయబడెను. యితర శ్రీరాళ్లబండి నువ్వారావుగారు రెండవ జయసింహుని పులియూరు శాసనము ను గూర్చియు శ్రీభావరాజు కృష్ణారావుగారు రెండవ విష్ణు నర్థనుని శాసనమును గూర్చియు ప్లైట్లముగ ముచ్చటించిరి. రెండవ రాయల లేక ప్రాథమికరాయల శాసనములనుగూర్చి శ్రీ చిలు కూరి నారాయణరావుగారు వ్రాసిన వ్యాసము చదువబడెను.

మద్యపాన నిషేధసభ, బెజవాడ

ది 19-8-29 సోమవారము సాయంత్రం 6 గంటలకు పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘ యజమాన్యమున గాంధీపార్కులో బహిరంగపౌరసభ జరుపబడెను. శ్రీయుత దాసు త్రివిక్రమ రావుపంతులు యల్, యల్. బి. బారిష్టరుగా రధ్యక్షత వహించిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మద్యపాన నిషేధసంఘ కార్యదర్శి శ్రీమాన్ ఆత్మహరి గోవిందాచార్యులుగారు విపులముగ నుపన్యసించిరి. తరుపతి బ్రహ్మాండం నరసింహంగారు, (తెనాలి) ప్లైట్లముగ మాట్లాడిరి. పిదప అధ్యక్షులు మద్యపానమును నిషేధమును గలిగిడి నష్టములన్నూ పాశ్చాత్య దేశములందుండి మద్యపానమును గురించిన్ని ముచ్చటించి, మద్యపానమును నిషేధించి ఆయురారోగ్య జ్యోత్యములను అభివృద్ధి చేయగోరి తుదకు అధ్యక్షులవారికిన్నీ శ్రీమాన్ గోవిందాచార్యులుగారి కిన్నీ నందనములతో సభ ముగింపబడెను.

మల్లెల శ్రీరామమూర్తి

ద్రాక్షారామ కోటిపత్రిపూజ

ద్రాక్షారామ గ్రామంలో శ్రీ భీమేశ్వరస్వామివారి ఆలయములో శ్రీ స్వామికి 6-8-29 నుంచి కోటిపత్రిపూజ నిర్వహించుటకు పత్రిపూజయు, ఒకలత్త. శ్రీ మాణిక్యంబా దేవికి కుంకుమపూజయు నూరు దినముల సంకల్పము జర్గుచున్నట్లు 16-8-29 ఆంధ్ర దినపత్రికపల్ల భక్తులెల్లరస తెలియపర్చుచున్నాము.

సదరు గ్రామమునకు రయిలుమాడ్గము రాజమండ్రి, ద్వారపూడి, కాకినాడ, చామర్లకోటలో ఎచ్చట దిగినను మోటారుకాడ్లు సిద్ధముగాయుండి ఆతిథికార్యముతో ద్రాక్షారామ గ్రామం చేరవచ్చును. గాన భక్తులెల్లరును దయచేసి అచ్చట జరుగుచున్న భజనలు, పాఠశాలలు, సంగీతపాఠాలు వీణావాద్యములయందు సాల్పిన ప్రార్థన.

పై గ్రామములనుంచి వచ్చువారికి తగు సౌకర్యములు ఏర్పాట్లుజరిగి అనుకూలముగాను ప్రజలకు చాలా ఆహ్లాదకరముగాను యున్నవి. నిర్వహణ కేలకొంది ప్రజలు దైవప్రార్థనాసక్తులయి వచ్చుచున్నారు. గాన భక్తులెల్లరు తోడ్పడ ప్రార్థితులు.

(పురవాసి.)

మోహినితైలము

5 తు॥ నూచెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0.

పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

అప్పుతొండనంగిపో బొంబాయి-మదరాసు

లామెంబరుగారి ఆగమనము

బళ్లారి, ఆగస్టు 19:—గౌరవనీయులగు శ్రీ దివానుబహదూరు యం. కృష్ణుడు నాయకు, లామెంబరుగారు యీపురము నకు యారోజున విచ్చేసిరి. జిల్లాజడ్జిగారగు శ్రీ బాడ్పు వెల్లుగారును, శ్రీ పి. శివరావు బి.ఏ., బి.ఎల్., ఎం.ఎల్.సి. గారును, జయిలు నూపరిం పెండెంటు గారును, శ్రీ బళ్లారి రాఘవాచారి బి.ఏ., బి.ఎల్. పల్లికు ప్రాసిక్యూటరుగారును మొదలగువారు వారిని పుష్పహారములతో నలంకరించి సుస్వాగతము నిచ్చిరి.

శ్రీ లామెంబరుగారు యీదినమున, యీపట్టణములోని గొప్పకట్టడముల పరికించిరి. ఈరాత్రి శ్రీ పి. శివరావుగారు లామెంబరుగారికి విందునిచ్చిరి. పురవాసులు నాలమంది విందు నకు విచ్చేసిరి.

బళ్లారి, ఆగస్టు 20:—ఈరోజున బళ్లారి జిల్లాబోర్డు తరపునను, బళ్లారి పురవాసుల తరపునను, పాశ్చాత్యపర్యటనము ను ముగించినప్పటికి శ్రీ దివానుబహదూరు ఎన్. గోపాలస్వామి మొదలియారు బి.ఏ., బి.ఎల్. జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులువారికి స్వాగతము సమర్పించిరి. ఈసభకు గౌరవనీయులగు శ్రీ దివానుబహదూరు ఎస్. కృష్ణుడు నాయకుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులుగ మాడుపర్యాయముల నుండి యుండియు, యిదివరలో 10 సం॥లు పల్లికు ప్రాసిక్యూటరుగను, బళ్లారి పురపాలకసంఘ అధ్యక్షులుగను నుండి, బళ్లారిపుర

మనకేకాక బళ్లారిజిల్లా యంత్రమును ప్రజోపకారమునకై వారు చేసిన జలసంతికిని, ఉన్నతవిద్యాశాలా స్థాపనమునకును మొదలగువానికి వారిని కొనియాడుచు యింగ్లీషు, తెలుగు, కన్నడ భాషల స్వాగతపత్రముల నర్పించిరి.

అధ్యక్షులు యిట్టి ప్రజోపకారిని దైవము చిరాయువులుగ చేయుటకై ప్రార్థించుచు తమ అధ్యక్షకోపన్యాసమును ముగించిరి. దానితోడ సభ ముగిసెను.

(ఒక విలేఖరి)

ఆస్ట్రేలియా కామన్వెల్త్ బ్యాంకునుండి 10,000,00 పౌండుల బంగారమును ఇంగ్లండు బ్యాంకుకు బంపిరట. ఇంకను మరింత బంగారు ఇంగ్లండు బ్యాంకుకు రవాణా యగుననుచున్నారు.

ఆటంకపరచుట

మౌనానక, కరీర సంబంధ కేసులు ఆటంకపరపబడిన దయచేసి

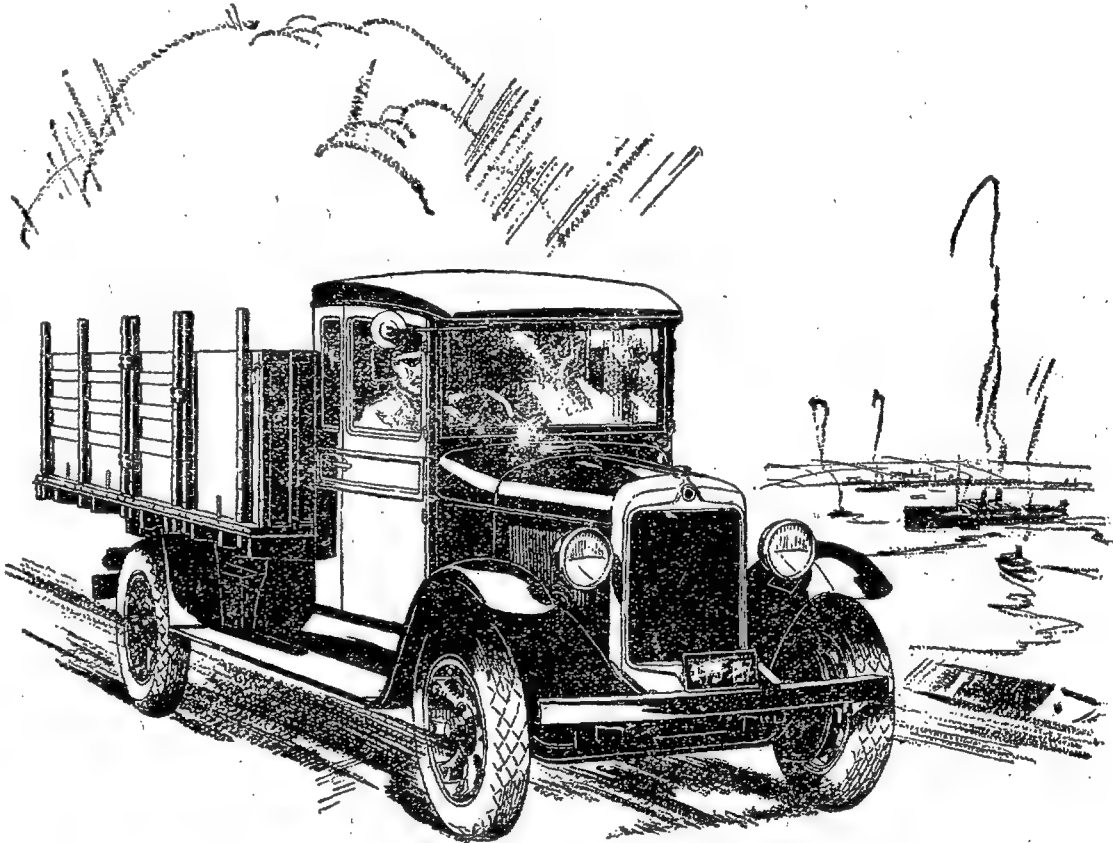
కామశాస్త్రమును

పరిశీలించు

ఇది ఆరోగ్యము, సంపద, అభివృద్ధి వగైరాలకు దారి చూపును.

ఇనాముగా తపాలుఖర్చులేక పంపబడును. దయచేసి ఒకకార్డును ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆటంకనిగమా పార్కుసి, 26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మీ ఆర్డరుకు నిర్మించినట్లుండును

డాడ్జ్ బ్రదర్సు ట్రక్కులు, బస్సులు అనేక పైజలలోను, మాదిరిలలోను అత్యధికముగా నిర్మించబడుచున్నవి. మీ ఆర్డరుప్రకారము ఇంచుమించుగా మీరు కోరునట్టి మాదిరిలో నిర్మించబడినట్లుండును. మితవ్యయముతో విస్తారముగా తయారుచేయబడిన డాడ్జ్ బ్రదర్సుకు తగినట్లు మీఖర్చునుకూడ మితముగా నుండును.

త్వరితముగాను, దృఢముగాను, నమ్మకముగాను పైకమును గడించు నట్టిదైన. వీటిని పరిక్షింపుడు. తరువాత మీకుగాను పనిచేయునట్టి వారిని ఏర్పాటు చేయుడు.

ADDISON & Co., Ltd.,
Mount Road, Madras.

DODGE BROTHERS
TRUCKS AND BUSES

వరప్రసాదియగు గొల్లపిల్లనాడు

జాగరం అనేపల్లె జామి యనె గ్రామం దగ్గర
విశాఖపట్నంజిల్లా

విశాఖ పట్నం జిల్లాలో జామి అనే గ్రామమునకుచేరు
వగా నున్న జాగరం అనే పల్లెలో నొక చిన్న పిల్లవాడు తన
బంధువులయింట పోషింపబడుచుండెను. ఇంటి
యిల్లాల్లాక నాడువానికి నద్ది అన్నము పెట్ట
గా వానికి కోపము వచ్చి మృతి నొందగోరి
ఒకమారు మూలస్థలమునకుబోయి అటు నొక పాములపుట్టపై
తలపెట్టుకొని పరుండెను. ఇట్లు రెండవరోజులు అన్నపాన
ములు లేకుండ పడియుండగా మూడవనాడుదయమున నొకనాగు
పాముపుట్టలోనుండి వచ్చి వానితలయొద్ద పడగవిప్పి కొంత
సేపు ఆడి పిమ్మట మరల పుట్టలోనికిపోయినది గాని వానినేమి
యును చేయలేదు. అంతలో నిద్రద్రుతై రాగులచుట్టి రాగా వా
డు తనదురవస్థను వారికి తెలుపుకొనెను. ఒకదైరాని యేవో
యొకపక్షుడు వానినోటిలోపోసి యొక నీ కాకతి దప్పికలుండవని
చెప్పెను. రెండవదైరాని మరియొక ఆకునుచూపించి దీనిని జ్ఞా
పకముంచుకొనుము. ఈ రకము ఆకుపక్షుడు నీచేతితో రోగికి
రాసి న ప్రోసకల రోగములును కుదురును.
ఒకరోగిదగ్గర ఒక అజామాత్రమే పుచ్చుకొనవలెను. దానికతి
గాలభించిన ధనమును నీ దగ్గరకు వచ్చెడు రోగుల సదుపాయము
కొఱకు పాకలు వేయుట మున్నగు పనులకు మాత్రమే వ్యయ
పరుపవలెను." అని చెప్పెను. పిమ్మట ఆదైరాను లిద్దరును
మామమైరి. ఇపుడాకురవాడికి ఆకలిదాహము అంతరించి పో
యినవి. వేలకొలది ప్రజలు వానికడకు వెళ్లి ఆరోగ్యమును బడ
యుచున్నారని. అనికవిత్వాసమితికి చేరిన శ్రీయుత ముద్దా
విశ్వనాథంగారు దేశబంధు పత్రికకు వ్రాసిరి. జామి, జాగరం.
గ్రామములలోని ఆంధ్రప్రతికా పాఠకులు నిజసిద్ధి వెల్లడిం
తురుగాక. (ఆ. ప. సం.)

గవర్నమెంటునందు రిజిస్టరు చేయబడినది.

నవమేహరి

గనేరియా, తెలుపు, మూత్రనాళ రోగము, శరీరము
నందు ద్రావకమును పుట్టించు తిత్తి సంబంధించిన వ్యాధి, మల
బద్దకము, లుకోరియా, శుక్ల నష్టముచే గలుగు బలహీనత వగై
రాలకు, మూత్రసంబంధమైనవ్యాధు లన్నిటికి అద్భుతనివారిణి.
12 గంటలలో గుణము పూర్తిగా గలుగును, 48 గంటలలో పూ
ర్తిగా కుదురును. ఇతర జ్వరము లన్నియు నిరుపయోగ
మైనవృద్ధు, నిరాశచెందక ఒక మోతాదు నవమేహరి పుచ్చు
కొనుడు. తరువాత దాని ఇంద్రజాలమువంటి గుణమును నమ్ము
డు. తప్పక మీన్నే హితులకు దీనిని సిఫారసు చేయవలెను. బుడ్డి
1-కి ధర రూ 8. తపాల్ ఖర్చు ప్రత్యేకము.

Dr. N. K. De. Belegkata, calcutta.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును

(1) ఈమందు పెగరోగములను నివారించి మూత్రము
నిడుచునప్పుడు గలుగు పొట, మంట, చురుకును యింజక్షను
లతోను పిచ్చికారితోను నిమిత్తములేకుండ తప్పక కుదుర్చును.
సీసా 1-కి రు 8-0-0.

మూర్ఖరిప్తము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్ఖత్వమును యెన్ని సంవ
త్సరములనుండియున్న మూర్ఖులైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును.
వెలకు సరిపోవుమందు రు 8-0-0.

పాడలకు తెలము

131

(3) ఈ తెలము తెల్లపాడలనేగాక యితరవిధములైన
పాడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జి, కర్పూరి
మొదలగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మ
మును మామూలుస్థితికి మార్చును. డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0.

"గుంటూరు జిల్లాకు యేజెంటు:— ఇండియన్ యిండ
స్ట్రీయర్ హోమోగంటూరు."

వజ్రెట్లు కావలెను.

131

ధాన్యముల ధరలు

(23-8-1929)

మంచీబియ్యము

రంగూను "స్పెషలు"	బస్తా 1-కి	రు. అ. పై.
రంగూను "స్పెషల్ మిల్లు"	164 పౌనులు	11 8 0
బెజవాడ "డిస్ట్రి" (పాతవి)	"	12 0 0
మైదరాబాదు	"	15 12 0
డెన్పుదుబియ్యము	"	19 0 0
డెన్పు నెం. 1	"	12 0 0
డెన్పు నెం. 2	"	11 12 0
" మధ్యరకము	"	11 8 0
" చౌకరకము	"	11 0 0
నగర మేజరకము	"	13 8 0
" చౌకరకము	"	11 12 0
మద్రాసు కిరుమణి	"	13 0 0
" కార్	"	11 0 0
" వాడసంబ	"	11 12 0

బియ్యము నూక

రంగూన్ ఏ 1	200	"	14 12 0
" ఏ 2	"	"	13 12 0
" ఏ 3	"	"	11 12 0
" బి 1	"	"	14 8 0
" బి 2	"	"	13 0 0
" బి 3	"	"	10 14 0
" బి 4	"	"	10 4 0
" సి 1	"	"	13 0 0
" సి 2	"	"	11 12 0
" సి 3	"	"	10 8 0
సింగపూరు ఏ 1	240	"	14 10 0
వైసాన్ నెం 1	216	"	14 6 0
" నెం 1, 2 కలిపి	"	"	14 6 0
బజారురకము నెం 1	210	"	13 4 0
" నెం 2	"	"	12 0 0
" నెం 3	"	"	10 8 0
పుట్టుబియ్యము (తెలుపురకము)	140	"	12 0 0
" (నలుపురకము)	"	"	18 8 0

గోధుములు

ఆట్టిలియను	200	"	13 8 0
కందువా	"	"	17 0 0
కరాచి (సర్పత్తి)	"	"	16 0 0
" (పిసి)	"	"	15 12 0
పండర్పూరు (ముతకరకము)	"	"	19 0 0

నువ్వులు

వారంగల్	156	"	21 0 0
దవనగిరి	"	"	18 12 0

కాయధాన్యములు

చిక్కుడుగింజలు (నూజన్)	195	"	22 8 0
బటాణి గింజలు	205	"	16 8 0
"	156	"	11 8 0
ఎట్ట బిన్న	195	"	12 0 0
పొడుగు బిన్న	205	"	15 8 0
కందులు (రంగూను)	195	"	16 8 0
" (మత్)	164	"	12 0 0
కందిపప్పు (తిరుపత్తూరు)	205	"	21 8 0
" (మైదరాబాదు)	"	"	24 8 0
" (కాన్పూరు)	"	"	19 8 0
" (కేసరి)	"	"	15 8 0
మినుములు (రంగూన్)	218	"	"
" (రాజనంగ)	225	"	18 0 0
" (బందరు)	225	"	17 12 0
" (చిత్తూరు)	"	"	"
" (కాకినాడ)	67 పడులు	"	17 12 0
పెసలు (రంగూన్)	195 పౌనులు	"	15 8 0
" (సింగపూరు)	200	"	15 0 0
" (హిందూస్థాన్)	205	"	15 8 0
శనగలు (రంగూన్)	205	"	16 0 0
" (కరాచి)	205	"	16 10 0
" (హిందూస్థాన్)	200	"	15 12 0
శనగపప్పు (రంగూన్)	190	"	17 8 0

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(23-8-29)

సముజ్జ్వలి దినుసులు

ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై.
కొరికంముల్లు:— "ముంగిసమా-ర్య" 22 X 22 (బి) రు 8-4-0
సాధారణరకము రు 7-7-0 "సింహము" 22 X 22
(బి) రు 8-0-0 సాధారణ రకము రు 7-3-0 "ఇంజను"
22 + 22 (బి) రు 7-13-0 "సింహము పాము" 22 +
22 (బి) రు 7-13-0 సాధారణరకము రు 7-1-0 "అ
మెజాను" 22 + 22 (బి) రు 7-12-0 "బంగారుదుప్పి"
22 + 22 (బి) రు 8-4-0 సాధారణరకము రు 7-4-0
"రాణి" (53) 24 24 రు 12-6-0; 2222 రు 11-4-0
చలన:— "ముంగిస" 22 + 22 (బి) రు 9-0-0 సామాన్యరక
ము రు 8-2-0 "సింహము" 22 + 22 (బి) రు 8-12-0
సామాన్యరకము రు 7-14-0 "సింహము, పాము"
22 + 22 (బి) రు 8-13-0 సామాన్యరకము రు 7-14-0
"అమెజాను" 22 + 22 (బి) రు 8-10-0 సామాన్యర
కము రు 7-12-0 "ఏనుగు" 22 + 22 (బి) రు 8-11-0
సామాన్యరకము రు 7-12-0.

చలనముల్లు:— 1703 (నెట్) రు 12-3-0 గ్లాస్ 9000 (నెట్)
రు 12-0-0 1702 రు 10-12-0 1508 రు 11-10-0
1308 రు 10-12-0 వై 4 రు 6-10-0 వై 5 రు 7-6-0
73078 రు 7-12-0 జి. జి. 73 రు 7-13-0 ఎఫ్. ఎఫ్.
73 రు 8-8-0 ఎఫ్. ఎఫ్. 72 రు 7-8-8 88/888 రు
11-10-0 9041 (నెట్) రు 10-4-0 30 (నెట్) రు
8-5-0.

మూలు

40 నెంబరు (సీమ 5 పౌ కట్టలు)—టూక్ రు 5-8-0
చలన (కొంగ) రు 7-8-0; చలన ("ఎనిటిక్లెట్") రు 6-7-0
చలన (నాగకన్యక) రు 6-8-6 చలన (గుడ్డి) రు 6-8-6 చలన
(గడ్డికొండ) రు 6-10-0 వచ్చునట్టు (నెట్)
టి. రెడ్ సిక్స్టీన్ అనాస్ రు 8-6-0.
40 బజాక్ (పదిపౌనులకట్ట) అయిదు నక్షత్రము-
రు 11-15-0 కలర్ బాల్ రు 11-14-6. నెమలి రు
30 సీమ (5 పౌనులకట్టలు)—అడకతైర రు 14-6-0
పి. (నెట్) "పాట్టెలుతల" మార్కు రు 11-8-0
ఏ రుదుకారము రు 8-9-0 ఎడ్లగడియారము రు 8-0-0;
కంగారు మార్కు-రు 8-13-0.
హబ్బుజబ్బు రు 8-6-0
గడ్డిబండి మార్కు-రు 8-9-0
వెన్నిల్లు రు 8-4-0
సిరాయిడ్డి రు 8-4-0
తెల్ల "కంగారు"
ఇండియా బ్రహ్మనియోమామర్కు తెల్ల రు 10-7-8
ఇత్తడిరేఖలు—(డిట్ మేక్) రు 253
డిట్ (క్రూసాయర్) రు 250
రాగరేఖ రు 808

సి మెంటుపీచా వెల:—

గిల్ హెస్ ("వెయ్యి") రు 11-8-0
జర్మన్ "స్టాగ్" రు జర్మన్ "బురర్" రు 9-8-0

చక్కెరములు యొక్క ధర:—

జావా "రెడి" రు 25-4-0
నెప్టంబరు రు 25-4-0, ఆక్టోబరు డి నెంబరు 25-2-0
బి. ఆర్. బి. (రెడి)

వేరు సెనగ నూనె

పీసాలలో రు 96-0-0

ఆముదము

(మిల్ డెలివరీ) రు 96-0-0
పదునుచేసినతొలు రతి 1-కి ధరలు
శుభ్రతొలు (7 టు-9) "ఆఫ్ కంప్రైస్" రు 0-14-8 టు 1-0-8
" (తేలిక) " రు 1-1-5 టు 1-2-0
" (7-8 1/2) రెండుమాపు రు 0-15-5 టు 1-0-8
" (తేలిక) " రు 1-1-3 టు 1-2-1
" 9 1/2 టు 3 1/2 రెండుమాపు రు 0-15-3 టు 1-0-5
" (5 1/2 టు 7 1/2) రెండుమాపు రు 1-0-0 టు 1-0-5
" (7 టు 7 1/2) రెండుమాపు రు 1-0-0 టు 1-0-5
శుభ్రతొలు రు 0-10-10 టు 1-0-1
శుభ్రతొలు రు 1-1-5 టు 1-2-5
శుభ్రతొలు రు 1-1-0 టు 1-2-5

సంగీతసభ

“అంధ్రనట ప్రకాశిక” నిర్వహిత పనుమర్రి యజ్ఞనారాయణ శాస్త్రిగారు యస్. ఐ. ఎమ్. అసోసియేషన్ మద్రాసు.

పై సభా యజమాన్యమున ‘గోకే’ హోలూ ది 18-8-29 తేది ఆదివారము సా 4-15 గం.లందు ఒక చక్కని సంగీతసభ జరుపబడినది. మైసూరుసంస్థాన విద్వాంసులగు శ్రీయుత బి. దేవేంద్రప్పగారు గాత్రమున గానమొనర్చు శ్రీయుత బాల కృష్ణయ్యగారు, ఫిడేలును, శ్రీయుత అశ్వనాథ పిల్లేగారు మృదంగమునను, గాయక సహాయులై ఆ సభయందు బాల్గాని యుండిరి. సుప్రసిద్ధగానకళా కోవిదులైన వీరు, ఒక్కచో గూడి, ఏతన్నయము నందు బ్రదర్శించియుండిన అంగ్యంగ సంబంధి ప్రాగల్భ్యములు మిక్కిలి కొనియాడదగినవి.

శ్రీ. బి. దేవేంద్రప్పగారు

వీరు మైసూరు సంస్థానమునకు జెందినవారు. దాదాపు ముప్పది నత్తరముల ప్రాయమును గలవారు. వీరలంకరించిన ఆజీర్ణ హాస, ఆ నిలుపుటలకి, ఆ యత్న కోడండ్లందుల ఉత్తరీయము, ఆవిళ్ల సంఘకట్టు ఆ నొసటి నల్లచుక్కబొట్టు మున్నైన బాటియాహార్యములు, వీరి దేశాచారసాంప్రదాయములను జెప్పకయె చెప్పదుండ, సభాస్థానము నల్లన సమీపించి, నవినయ విసమ్రులై పరివజ్జములకు నమస్కరించి, సభ్యాభిముఖోన్నత రంగప్రదేశ మలంకరించిన విధము, రాజాస్థాన మర్యాదలను చలపించుచుండెను.

దేశ్యానుక గానమునకు బ్రధానలక్షణముగ బరిగడింప బడు కాలోచితరంజని విధానమును బురస్కరించుకొని యేర్పడు కొనబడిన దేవేంద్రప్పగారి యానాటికార్యక్రమప్రణాళిక రెండు ప్రధాన భాగములగుటకు స్ఫురించుచుండెను. తోడివర్ణము మొనలుకొని పల్లవిపర్యంతమైన పూర్వభాగమంతయు శుద్ధకర్తా ఒక సాంప్రదాయ ప్రసిద్ధములైన యొకకొన్ని ప్రముఖకాలకృతులతోడను త్రిత్రుదుచిత స్వరకల్పనాదక వివిధసంచార చాగు ర్యములతోడను నిండి నవ్యనాగరిక మిత్రతాలపములనొల్లని కేవల ఛాందసపండితులకేగాక స్వరభావరహస్యపారగులయిన ఆధునికరసజ్ఞులకు నురుపమానందమును సుటింపుచుండెను. ఉత్తర భాగమంతయు నానావిధములైన పాల్కీ, హిందూస్థానీ, వర్ణ మట్టులతోడను గవాయిగాన వైఖరులతోడను చిట్టిపాటిచిల్లర గుల్లర కన్నడపాట పాలుపులతోడను మఱికొన్ని మధ్యమ కాలకృతులతోడను నిండి అభిజ్ఞానభిజ్ఞులగు వారెల్లర నానందవారిధి దేలింపుచుండెను. ఈవిధమైన పై కార్యక్రమమంతయు నొక నాలుగు గంటలకాలములో మనోజ్ఞముగ నిమగ్నుకొనబడి యుండెను. పాడునవరమందు ఏమయమున ఎంతెంతకాలము వినియోగింపఁ బడనలసియుండునో అచ్చట ఆంతంతకాలము మాత్రమే తీసికొనఁబడుచుండినందున ఏపట్టున గాని శ్రోతలకు విసుకు కలుగుట కవకాశ మియ్యకుండెను.

దేవేంద్రప్పగారు పాడిన పద్ధతిలో ఆంధోళితము వలె ఆ హాతము ఉల్లిపితము గుంఫితము నామితము మిత్రము అనునీ గ ముక ఘేదములు చాలఁటకు ప్రధానములై కన్పట్టుచుండెను. స్వర సంచారములు వానికల్పనములు ప్రాధమ్యములై యుండెను. మం ద్రాదకములైన స్థాయలలోను త్రిశ్రాదకములైన జాతులలోను తిరిపాదకములైన గమకములతోను ఎందు ఏయాపమున ఏకాల మున స్వరప్రసారము కావించబడుచుండినను ముఖాంగిక వి కృత వికారములుగాని తన్నయ ప్రయత్నములుగాని లేక సం ఘర్ష మధిగలిగి గాయక భావితనయార మైన యాస్థాయిభావ మే శ్రేణోత్పన్న మొదలించుచుండెను. ఇటులె వీరివాచికమును సర్వవిధముల నిర్దుష్ట ము అర్థవంత ము మధురము మార్దవమునై స్పష్టము నిష్కళంక మునై పీ ను ల కు విందొడగూర్చుచుండెను. స్థాయిభావార్థ ప్రకటనావసరము నందంతట, అత్యధికసహకార మొనర్చుచుండిన యామనోవాచి కములకుదోడుగ వారిక్రియలు ముఖిలీసములు సహితము వేయి విధముల భావసమన్వయార్థాత్ సారవంతములై జూచువారి నలరించుచుండెను.

ఒకగంటన్నర కాలములో ఏడేనిమిది ప్రధమకాల కృతులు, వానిరాగములు తత్సంబంధి స్వరప్రసారలేఖములు అలాపించబడునట్లుటికి దేవేంద్రప్పగారి గాత్రమింకను విష్కారింప దయ్యెను. నాధముసహితము చుట్టికొంతచిక్కనై ప్రతిమంతమై నెగడబోచ్చెను. ఇట్టిపరిపక్వమైన సమయము వీరారంభింప నున్న రాగాలపయనకు మిక్కిలి వన్నె జెచ్చునదయ్యెను. భావార్థస్వరార్థ సమ్మేళనములచే స్థాయిత్వమందిన నయార్థము క్రమక్రమర్థిత భావసమనాదికానుభావములచేతను, తత్సం బంధి సమర్థోపాంగిక వాద్యోద్ధీప్తములచేతను దెంపొంది ఇక గ్వని మయరాగాలపన సంచారములలో రసస్ఫూర్తిని బ్రవ ర్తింపబడదగినదై ప్రేక్షకజనములను తన్మయబలశేయుచుండెను. రాగాలపనను ఆక్షిప్తికరూపకణు, ననరెండువిధముల నుండునట్టిది. స్వరస్థూలంకృత గీతికాలాపన వైదగ్యము

బచరించుచు, మధ్యమధ్యమున గ్రహస్వరముగా గలిగి మధ్యయ స్థాయికిజెందిన ఋషభగాంధారస్వర సంస్కర్మముల విస్తరించి, తారస్థాయియందలి పంచమస్వరపర్యంతమున కారోహించి అందుండి మధ్యమస్థాయి వడ్డమునకవరోహించి పూర్తికావించ బడునది ఆక్షిప్తికరూపము కేవలధన్యాలాపన మూలమున మధ్య వడ్డమున నారంభింపబడి మధ్యమస్థాయిని బ్రహ్మరాశ్రయముగ జేసి కొ ని, తార స్థాయి ని రా గ ము ను వి స్తరించి, మధ్యకాల త్రికాలములలో రాగధ్వని గుణీకరణమును బాసర్చుచు నవరోహించి, మధ్యవడ్డములో ముగింపబడునది ‘రూపక’ మనియు జెప్పబడును. ఈ రెండుపద్ధతులు శాస్త్ర సమ్మతములయినవి. తదితరములు, తారస్థాయి వడ్డమును నా రంభింపబడి, పంచమమునకు విస్తరింపబడి, అందే మూర్ఖనా ప్రస్తారములను ఒక్కొక్కటి గ్రమ్మురించి, శ్రోతలకు విసుగు నింపునట్టివై, సామాన్యుల నాకర్షించునట్టివి. దేవేంద్రప్పగారు మంచి విద్వాంసులు. రాజాస్థానములందు సన్మానింపబడు చున్నవారు. లోకజ్ఞులు, విశేషించి “ప్రభూతభాగ్య విభవై స్సు కారీర మనావ్యతే” అనదగిన చక్కనిగాత్ర సౌభ్య మొదలిన వారు. ఇట్టి వీరుచేసిన ఆతోడి రాగాలపనమందు, చూపిన ప్ర స్తారపాగల్భ్యములు, కల్పనచమత్కారములు, స్వరభావ లాటిత్యములు, పూర్వోక్త శాస్త్రీయ లక్షణములలో సాక్షా త్కరించుచు, శ్రోతలకు గలిగించిన ఆనందము, అనుభవక వేద్యమునుబట్టి లెస్స.

పల్లవిపాట తాళపాగ్ధాన్యమును గలిగి, తన్మయానేక సంచార సౌందర్యములను ముఖ్యముగ బ్రదర్శింపబడుటకు సాధ నభూతమై యుండునట్టిది. దేవేంద్రప్పగారు ‘అతీత’ మున దాని నారంభించినారు. చతురశ్రజాతి త్రిపుట తాళమునకు జెందిన ఆతోడి పల్లవిని బాడుటలో, పెక్కుజాతుల గమన ములలో స్వరములను బ్రస్తరించునపుడుకాని, త్రికాలములలో ధ్వనిగుణీకరణ పా ి ధి ని బ్ర ద ర్శిం చు న పు డు కాని, చిత్రవిచిత్రములైన తీరికలను దీర్చునపుడుకాని, మిక్కిలి ధైర్యసాహసములను గనబఱచియుండిరి. యతి స్థానములం దం తట చాలినంత స్వరగాంభీర్యమును బ్రదర్శించియుండిరి. రాగ కళాంశ సంకలితములగు మధ్యమ దైవతాదికములయిన స్వరము లను, వానికిదగిన అల్పత్వ బహుత్వములను శీర్ష్యమై అనుసంధిం చుచుండిరి. ఆద్యంతమునయ ప్రధానమై యా పల్లవిపాట ఇంక ఎంతయో హృదయములను గరగించినదయ్యెను.

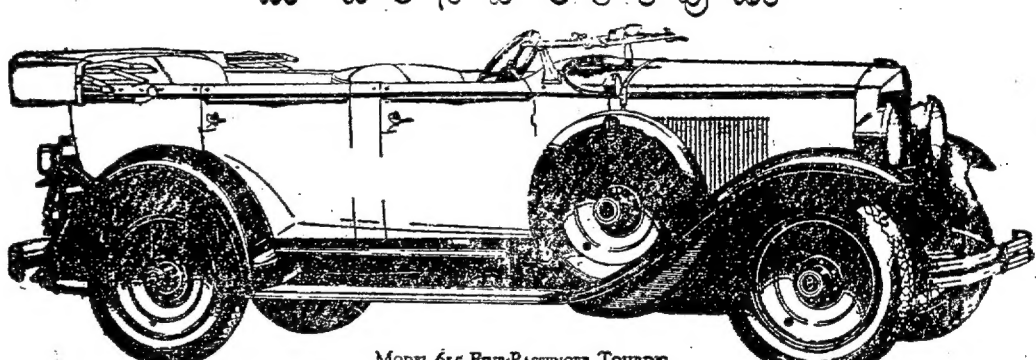
ఇక రెండవ భాగమునందలి హిందుస్థానీ పాటలు, వా నికి జెందిన రాగములు, మిక్కిలి రమణీయములై యుండెను. మఱికొన్ని కన్నడపాటలను శ్రావ్యములై యుండెను. ఈ భాగమునందు బా డ బ డి న మొవ్వబోలవదము మోక్షము కలదా, శివీక్షాపరురాలనురా, ఎవరని నిర్ణయించేదిరా, మున్నె నవాని వినునప్పుడు ముఖ్యముగ సభాసదులు ఆనందపరవశులై

6 లేక 8 సీట్లలో 4 స్పీడ్ ఫార్వర్డ్లో నమర్చబడిన

నూ త న

GRAHAM-PAIGE

మాదిరిని పరికింపుడు

MODEL 645 FIVE-PASSENGER TOURING

ఆటోమొబైల్స్ అన్నిటిలోకి 1928 సంవత్సరములో విరివిగా ఖర్చయిన గ్రహమ్-పేజ్ కార్లు, 6 లేక 8 సీట్లలో అనేకమార్పులను పొంది, అభివృద్ధి గాంచబడి యిప్పుడు ప్రత్యక్షమైనవి. మీరు ఒకమారు విచ్చేసి పరిశీలించవలసినదని మా ప్రార్థన. గ్రహమ్-పేజ్ 6 లేక 8 లో మాత్రమే గాంచదగిన 4 స్పీడ్ ఫార్వర్డ్ వర్తనమును గమనించదగును.

Joseph E. Graham
Robert E. Graham
Ray A. Graham

గ్రహమ్-పేజ్లో అనేకములైన మాదిరిలు కలవు. కోడ్ స్పర్ కాబ్రియోలెట్, హుచ్, స్పార్ట్ టైటన్స్, 5 ఛాసిస్ మినీ, 8 సీట్లలో ఆమర్చబడినది. ధ ర లో చాల వ్యత్యాసమున్నది. 612 మాదిరితప్ప మిగతా వన్నియు 4 స్పీడ్ ఫార్వర్డ్లో నమర్చబడినవి.

నో. 5 డిస్ట్రిబ్యూటరులు: — ఫ్రైడన్ బర్గ్ అందు కంపెనీ.,
2/11, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.

బ్రాంచీలు: — బెంగుళూరు, ఉదకమండలం, నెకంద్రాబాదు.
ట్రావెలింగు ప్రతినిధులు: — ఉత్తరజిల్లాలు: — టి. పి. వాట్సు ఎస్టేట్స్, హెడ్ క్వార్టర్సు, విశాఖపట్నం. దక్షిణజిల్లాలు: — టి. ఎన్. వెంకట్రామలయ్యర్, ఎస్టేట్స్, హెడ్ క్వార్టర్సు, తిరుచినాపల్లి. సీడెడ్ జిల్లాలు: — టి. హెచ్. పి. ఎడ్వర్డుస్, హెడ్ క్వార్టర్సు, బళ్లారి.

GRAHAM-PAIGE

1707

గోకేట హోటలు ఆటై కదలింపిరనుట అతిశయోక్తి కానేరదు. ఆంధ్రదేశపు విద్యాంశులైన శ్రీయుత హరి నాగభూషణంగారిలోని దైర్యసాహసములు, శ్రీయుత పారుపల్లి రామకృష్ణయ్యగారిలోని నిరుపమ భావనిగ్రహము, శ్రీయుత నంధూరి సింహాద్రి ఆచార్యుగారిలోని స్వరవల్లలాటత్యము, శ్రీయుత బలిశేపల్లి సీతారామయ్యగారిలోని గమక గాంభీర్యము, ఈ మెనుకొని విద్యాంశులైన బి. దేవేంద్రప్రసాదగారియందు జాల పఠకు గన్పట్టగలదు. వీరిది చక్కని పురుష గాత్రము. వినే వినడములోనే శ్రోతలను సమ్మోహనపఱచునైన మార్గవ మధుర్య గాంభీర్యములను గలిగినట్టిది. కృతిపాఠ్యములు వీరినోట మిక్కిలి రసవంతములై ఎంతవినినను తనివి నింపకుండును. కొన్ని కృతులు అందలిస్వరములు ముఖ్యముగ వీరిచే పాడబడునప్పుడు రెండు కాలములందును ఎంతయో పనితనముతోడను, చిత్రచిత్రములయిన గమక భావోద్దీపనములతోడనుగూడి ఎంత మనోహరముగానో యుండును. మనదేశపు ప్రసిద్ధవిద్యనైపుణ్యములలో వీరిొక్కరుగ నిలచుటకు దగిన అర్హతలుగలవారనుట కంతమాత్రము సందేహములేదు.

శ్రీ బాలకృష్ణయ్యగారు

వీరు మద్రాసు వాస్తవ్యులు. నలుబది వత్సరములకుఁ దై పడిన ప్రాయమును గలిగియుండురు. అన్నామలై గాంధర్వ విశ్వవిద్యాలయమున ప్రస్తుతము వాయులీన ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నున్నారు. ఉపాంగిక వాద్యనైపుణ్యము వీరియందు మితముగ గన్పించును. ఉన్నంతలో లోప మగుపడనిక రక్షినిఁ బోషించగలరు. ఆంధ్రదేశమునందలి వాయులీన వాద్య విద్యా వికాశరూపి నేయొక్కరి సామ్యమునుగాని వీరు పడయఁ జాలరు. వీరి వాద్యమునఁ బాండితీవిశేషముకంటె, అనుభవ విజ్ఞానమే యొకింత ప్రాధాన్యమును గలిగియుండునట్టి కారణమున, మనదేశపు రెండవతరగతి వాద్యకులలో, వీరు ప్రథమ స్థాన ములకరించఁ దగియుండురని నమ్మెదను.

శ్రీయుత అశ్వనాథి పిల్లగారు

వీరు జగమెట్టిగన బ్రాహ్మణునినంటి మార్దంగిక విద్యా ప్రగల్భులు. కుంభకోణము వీరి జన్మస్థానము. అటువది వత్సరములు దాటినను, చాలినంత దారుణ్యమును గలిగి ఇప్పటికిని సభల నలంకరించి అసామాన్య గౌరవమును బడయుచున్నారు. ఆరితేరిన గడుసుపోకడల ప్రాడలు వీరు. శబ్దలాలిత్యమును బ్రకటించుపట్టున వీరినిఁ జెప్పి మఱియొకరినిఁ జెప్పవలసి ఉండును. తాళము వీరి కనుపైగలలోఁ గలసిమెలిసి కాపురముజేయును. శబ్ద ప్రసారమునందుగాని, తీరిక లిచ్చుట యందుగాని పారువ్యమనునది కంచుకాగడాలతో గాలించినను గన్పట్టదు. కుడియొడమలు రెండును వీరుచెప్పినటులు నడచుకొనుచుండును. ఏయవధిరమునందుగాని, నిరర్థకశబ్దకూటాహములను బ్రదర్శించుమూలమునఁ బామరజనాదరమును బడయవోల్లని మేటి ఆత్మాభిమాని. తాను గాయకుని అనుసరించునో, గాయకుడే తనను అనుసరించునో ఏరికిగాని కన్నట్టినీయని పరమగభీరుడు. ఈయనను అన్ని విధములఁ దలపించఁదగినవారు మన ఆంధ్రదేశమున నొక్కరుమాత్రమే కలరు. వాకే బంధువుర మార్దంగిక భిక్షులనడగిన మన మ|| రా|| శ్రీ అశ్వనాథి రామమూర్తిగారు.

మన ఆంధ్రదేశములో నడమిపాపమోకాని వెట్టిమొట్టి నెక్కి నాటకములందును, వాని ప్రదర్శనములందును జూపఁబడు ఆదరములో ఒక శతాంశమైనదైనను, విశాకాచ్యుతాశల ప్రదము బ్రహ్మానందదాయకమునగు నీ గానకళవిషయమునఁ జూపఁబడుటలేదు. ఎంతకాలముచూచినను, ఒక్క కాకినాడ తప్ప మఱి యెయితరపట్టణమందును నిలకడగలిగి ఇట్టిసభలను జరిపించునట్టి సంకల్పనిపించు. ఏదాక్షిణ్యాత్ముడు కచ్చేరి జేసినను, ఆంధ్రభాషలోని కృతులే పాడుచుండును. యేగాయకుడు, లేక వాద్యకుడు లేక శాస్త్రజ్ఞుడు, లేక విమర్శకుఁడయినను, మన ఆంధ్రదేశమునందలి పెద్దలను మించియుండడు. ఇన్ని విధములయిన సాధనసంపత్తులను గలిగిన మన ఆంధ్రదేశము, ఈ విషయమున మాత్రము చూపుచుండిన తూర్జీం భావములను దలచిన, నిజముగఁ గన్నుల నీరురాకమానదు. ఈ మాండ్యమును వీడి త్వరలో ఎల్లెడల గానకళాపోషణమునకు చాలునన్ని సంస్థలను బడసి దక్షిణదేశమునలె ఆంధ్రదేశమును తన ఔన్నత్యమును బెంపొందించు కొనునటులు దైవ మనుగ్రహించుగాక.

ది 20-8-29 తేదీనిఁ జూచిన మఱియొక సంగీత సభకు చెందిన సంగతులను ఇంకొకనాడు వ్రాసెదను.

ఇట్టితరుణము దొరుకదు

మీసోమ్ము వాపసుచేయబడును
ఆంధ్రమహారాష్ట్రీభ్యుచే శ్రీ పురుషులైగరు వారి భవిష్యత్తులమును స్పష్టముగా తెలుపబడును. ఫలములుతప్పిన నెలలో తెల్పుదు. కుఖదుఃఖములు తెలుసుకొని ప్రవర్తించుట లాభకరము.
జాతకపునకలుగాని, వ్రాయుకాలముగాని తెల్పుదు.
1 సంవత్సర ఫలములకు రు 2-0-0
సి. యస్. రామయ్య జ్యోతిషాలయం, ఆదోని

అట్టిజ్వరములైన, భూతజ్వరములైన సన్నిపాతకములైన ఈచింతామణిని శుద్ధజలములోముంచి ఆ పవిత్రజలమును అందులో ప్రతిష్ఠింపబడిన తారకపురుషుని నామమును అనగా యాదవాయననామము నుచ్చరించి జాముకొకసారి పొఖ్యుయ్యెవరకు తీర్థమును పుచ్చుకొనవలయును, దీనిప్రభావమును చూడవలయు.

ప్రతిజాతివారున్న ఉపయోగింపవచ్చును. వెల. రూ. ౧౬-౦-౦ రూ. 3-౦-౦
ఒక బంగారు మణి. వెండి మణి.

THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS LTD., BOMBAY.
లోకప్రసిద్ధమైన "జాండు" గారి చ్యవనప్రాశ
పచ్చని అమ్మములతో ఇతర ఓషధులు చేర్చి తయారుచేయబడినవి. దగ్గు, జలుబు, రొమ్మపడిసెము, గొంతురాచుట మొదలగువాటికి అమోఘమైన ఔషధము. ఉబ్బసము, త్వయ రోగము మొదలగు కఠినవ్యాధులకు ఇదిచాల మంచిగుణమిచ్చును. సామాన్యమైన బలహీనత, నరముల బలహీనత, ముసలితనముచే గల బలహీనత, రక్తక్షీణత, బరువుతగ్గుట, ప్రాణశక్తి తగ్గుట మొదలగువాటికి అమోఘమైన టానికుగా ఉపయోగించవచ్చును. దీనిని ఒకసారివాడి, చూడుడు. 1 పౌనుడబ్బి 1-కి రూ. 2-8-0, 1/2 పౌనుడబ్బి 1-కి 1-5-0.
స్వపురి రాజధానికి సోల్ ఏజంట్లు:— **డా.మోదర్ అందు కంపెనీ**
సబ్ ఏజంట్లు:—
అనంతపురం. కె. రామకృష్ణమాచార్యులుగారు
కడప. జి. నరసింహయ్యగారు
గుంటూరు. సి. హెచ్. రామకృష్ణమూర్తిగారు
చిత్తూరు. పి. వెంకటాచలంశెట్టి అందు బ్రదర్సు
ధర్మావరం. వైద్యం. హనుమంతరావుగారు
సాలూరు. శ్రీ భృజసుందర భంజికపుగారు
నెల్లూరు. ఆరియన్ ఫార్మసీ
తెనాలి. కృష్ణా ఫ్యాక్ సిస్టోర్సు
నరసరావుపేట. పి. వి. శుబ్బరామయ్యగారు
బళ్లారి. ప్రేమచికిత్సాలయ
నర్సాపూరు. వై. సత్యనారాయణగారు
తుంగభద్ర. శ్రీ రామకృష్ణార్సు.

పుష్టికర మైనది ! బలకర మైనది !! ప్రాణాధార మైనది !!
కాయసిద్ధిమకరద్వజ (రిజిస్టర్డ్)
ప్రస్తుతకాలమునందు గల గొప్ప జనరల్ టానిక్ గుళికలు
నరముల బలహీనత, అపరిశుద్ధమైన రక్తము, రక్తహీనత, జ్ఞాపకము లేకపోవుట, మైకముగానుండుట, గుండె కొట్టు కొనుట, శ్వాసకాశము, త్వయ, సకల ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులు, ఆకలి మందగించుట, అలినారము, గ్రహణి, వాంతిభేది, జ్వరములు, వీపునొప్పి- జీర్ణలోపత్యము, స్వప్నస్థలనము, నపుంసకత్వము, సెగరోగము, మేహప్రావము, సిఫిలిస్, కొద్ది కాలమునుండి, దీర్ఘ కాలమునుండి యున్న మేహవ్యాధులు, ఎక్జమా, అన్ని చర్మవ్యాధులు, మచ్చలు, కుష్మము మొదలగువానికిది అసాధారణమైనట్టియు, నిజమైట్టి నివారిణి.
తూర్పుయిండియాలో నన్న ప్రధాన వైద్యులచేతను ప్రజలచేతను శిఖ్యాచ్యుచేయబడి, ప్రశంసించబడియున్నది.
20 రోజులకు సరిపోవు 40 గుళికలు. ధర రూ. 10 లు మాత్రమే. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును.
భిషగ్ రత్న పండిత డాక్టర్ ఇ. ఎస్. గోపాల్, (సుప్రసిద్ధమైన నాడీపరీక్ష నిపుణులు ప్రధానవైద్యులు డైరెక్టరు.)
పండిత ఇ. శ్రీనివాసాచారి, (వైద్యులు అందు మేనేజింగు డైరెక్టరు)
ది టమిల్ నాడు ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ, లిమిటెడ్,
44, గోవిందప్ప నాయక వీధి, పోస్టుబాక్సు నెం 278, మద్రాసు.
వ్రాసినవారికి క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును. అన్ని జిల్లాలకు ఏజంట్లు కావలెను. తక్షణమే వ్రాయుడు.

అనేక సువర్ణవతకముల బహుమతి గాంచినది:—
జేమ్సు పో మే డు
వెండ్రుకలను నలుపుజేయును. ఇండు బాదంతలము చేరియుండుటవలన మెదడునకు ప్రశాంతము నొసగి, మేధాశక్తి నభివృద్ధి కలుగజేయును. నిర్మలత్వమునకు దీనిని మించిన పోమేడు మఱియొకటి ప్రపంచమున లేదు. పరిమళమున హేరాయిల్నును మించియుండును. వరా: చౌక వెలలకు విక్రయింపబడు నక్కి పామేడును కొని మీ శిరోజములను మెదడును చెరువకుడు.
జేమ్సు పో మే డు కంపెనీ,
288 గోవిందప్పనాయక వీధి, జి. టి. న. వ్రాస్.
57

గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

Printed and Published by K. Nageswara Rao, Editor, Andhrapatrika Power Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras.